

กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศ
ในกลุ่มประชาคมอาเซียน

นายจักรพงศ์ หาญบุญทรง

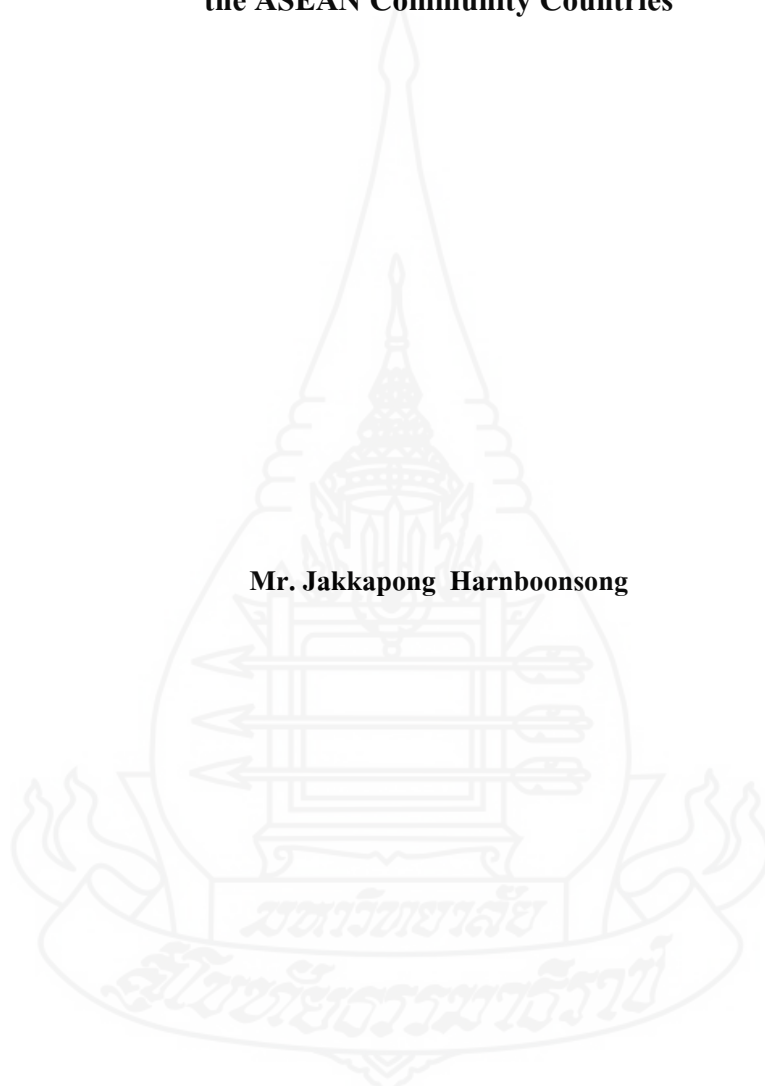

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการจัดการการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Strategies for Exporting Thai Fresh Durian and Longan to
the ASEAN Community Countries**

Mr. Jakkapong Harnboonsong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Resources Management

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

ชื่อวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัย นายจักรพงษ์ หาญบุญทรง รหัสนักศึกษา 2549002356

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา โพธิ์ดี (2) รองศาสตราจารย์สุวีณา ตั้งโพธิ์สุวรรณ

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน 2) วิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด 3) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด 4) เสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์อนุกรมเวลา โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสและรายปี ระหว่างปี 2547-2556 และพยากรณ์ค่าในอนาคตระหว่างปี 2557-2560 การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ประกอบการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การจำแนกประเภทข้อมูล การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และเทคนิค TOWS Matrix

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนรวมปี 2547-2556 สามอันดับแรกคือ อินโดนีเซีย ลาว และมาเลเซียตามลำดับ ปริมาณการส่งออกลำไยสดสามอันดับแรกคือ อินโดนีเซีย เวียดนาม และลาวตามลำดับ 2) การวิเคราะห์แนวโน้มพบว่า การส่งออกทุเรียนสดไปอินโดนีเซียและลาวมีแนวโน้มลดลง ส่วนมาเลเซียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการส่งออกไปกลุ่มประชาคมอาเซียนโดยรวมมีแนวโน้มลดลง การส่งออกลำไยสดไปอินโดนีเซียและลาวมีแนวโน้มลดลง ส่วนเวียดนามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการส่งออกไปกลุ่มประชาคมอาเซียนโดยรวมมีแนวโน้มลดลง ส่วนดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดสูงสุดในไตรมาสที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน) ดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดสูงสุดในไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน) การส่งออกในไตรมาสอื่นๆ มีน้อย 3) การวิเคราะห์จุดแข็ง พบว่า ผลผลิตมีคุณภาพและรสชาติดี พื้นที่ปลูกและสภาพอากาศเหมาะสม เกษตรกรมีความชำนาญสูง มีเทคโนโลยีการเกษตรดี จุดอ่อนคือผลไม้เมื่อร้อนเสียหายง่าย การใช้สารเคมีกับผลผลิต เกษตรกรบางรายขาดจริยธรรม ต่างชาติเข้ามาซื้อผลผลิตเพื่อส่งออกเอง ด้านโอกาส การผลิตทุเรียนและลำไยมีคู่แข่งในต่างประเทศน้อย มีช่องทางการตลาดในกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ อุปสรรคคือ การพัฒนาการผลิตผลไม้ของหลายประเทศ มาตรการที่มีใช้ภายในประเทศคู่ค้าภาวะการแข่งขันในตลาดผลไม้มีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้น ข้อมูลการตลาดผลไม้ของกลุ่มประชาคมอาเซียนหาได้ยากและไม่ทันสมัย 4) กลยุทธ์สำคัญได้แก่ เกษตรกรควรปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ทำ GAP ขยายการผลิตนอกฤดู ผู้รวบรวมและผู้ส่งออกเน้นควบคุมคุณภาพผลไม้ที่ส่งออก ผู้ส่งออกควรขยายช่องทางการตลาดและหาตลาดใหม่ หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างเต็มที่ ตรวจสอบสินค้าที่ส่งออกอย่างเข้มงวด เรงเจรจาหาข้อยุติหรือผ่อนผันการใช้มาตรการที่มีใช้ภายในประเทศคู่ค้า ประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยในงานแสดงสินค้า ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้รวบรวมและผู้ส่งออก เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความเป็นธรรมทางการค้า

คำสำคัญ กลยุทธ์การส่งออก ทุเรียนสด ลำไยสด ประชาคมอาเซียน

Thesis title: Strategies for Exporting Thai Fresh Durian and Longan to the ASEAN Community Countries

Researcher: Mr. Jakkapong Harnboonsong; **ID:** 2549002356;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Resources Management);

Thesis advisors: (1) Dr. Ajchara Pothidee, Associate Professor;

(2) Suwena Tangpothisuwan , Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the situation of Thai fresh durian and longan export to ASEAN Community countries; 2) analyze the trend and seasonal index of Thai fresh durian and longan export; 3) analyze the strengths, weaknesses, opportunities, and threats of Thai fresh durian and longan exports; and 4) propose guideline strategies for Thai fresh durian and longan export to ASEAN Community countries.

This was quantitative and qualitative research. The quantitative research used time series analysis. The analyzed data were quarterly and yearly data from 2004-2013, and the forecast period was 2014-2017. The qualitative research used secondary data and data from in-depth interviews with exporters. Data were analyzed by typological analysis, SWOT Analysis, and the TOWS matrix.

The results showed that 1) the top three ASEAN Community countries to which Thailand exported the highest quantity of fresh durian during 2004-2013 were Indonesia, Laos, and Malaysia, respectively. The top three ASEAN Community countries to which Thailand exported the highest quantity of fresh longan were Indonesia, Vietnam, and Laos, respectively. 2) Trend analysis found that exports of fresh durian to Indonesia and Laos were declining, but exports to Malaysia were increasing, while total exports were declining. Exports of fresh longan to Indonesia and Laos were declining but exports to Vietnam were increasing, and total exports were declining. Seasonal index of fresh durian export quantity was highest in the second quarter (April-June), and fresh longan was highest in the third quarter (July-September), while export quantity during other quarters was small. 3) The SWOT analysis found that the strengths were good quality and good taste of the products, skilled farmers, and good technology support. The weaknesses were the delicate, easily-damaged nature of the fruits, chemical use by farmers, the use of unethical practices by some farmers, and competition from foreign traders who have come in to buy fruit themselves. The opportunities were that there are only a few competitors and that marketing channels have been opened through modern trade in other countries. The threats were non-tariff barriers from importing countries, a trend of higher competitiveness in ASEAN markets, and limited and out of date of market information. 4) The recommended strategies for Thai fruit exports are: farmers should improve production efficiency, implement GAP standard practice and out of season production; middlemen and exporters focus on quality control for fruit export; exporters should expand and create new markets for Thai fruit; the government should support farmers in production technology and knowledge, strictly examine export product, negotiate for reduction on non-tariff barriers, promote Thai fruit in trade exhibitions, and support collaboration among farmers, middlemen, and exporters to strengthen the supply chain and insure fair trade.

Keywords: Export strategies, Fresh Durian, Fresh Longan, ASEAN Community

กิตติกรรมประกาศ

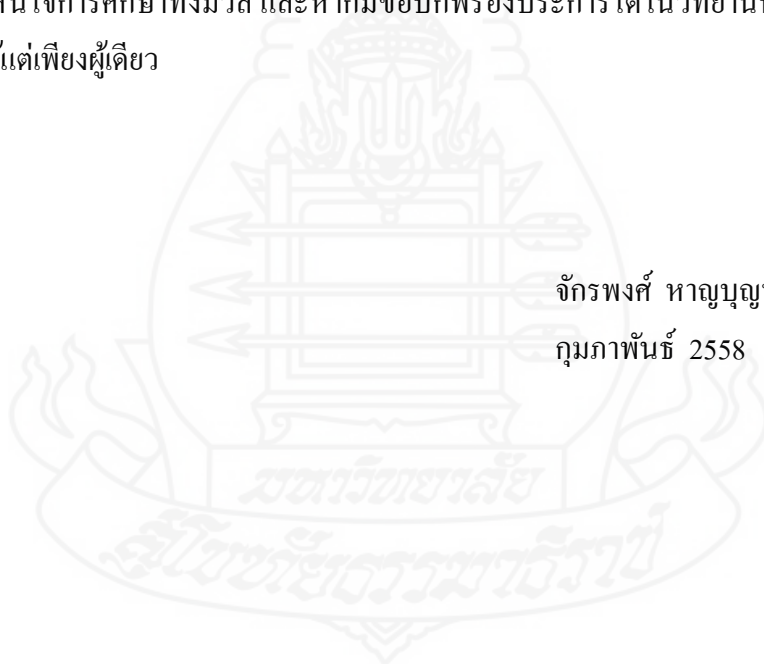
การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา โพธิ์ดี และรองศาสตราจารย์สุวิณา ตังโพธิ์สุวรรณ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์นี้ อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ ดร. อภิชาติ พงษ์ศรีหกุลชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ผู้ให้สัมภาษณ์ และหน่วยงานอื่นๆ อีกที่มีได้กล่าว นามจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ คุณค่าและประโยชน์อันใดที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอ มอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด และหากมีข้อบกพร่องประการใดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอ น้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

จักรพงศ์ หาญบุญทรง

กุมภาพันธ์ 2558

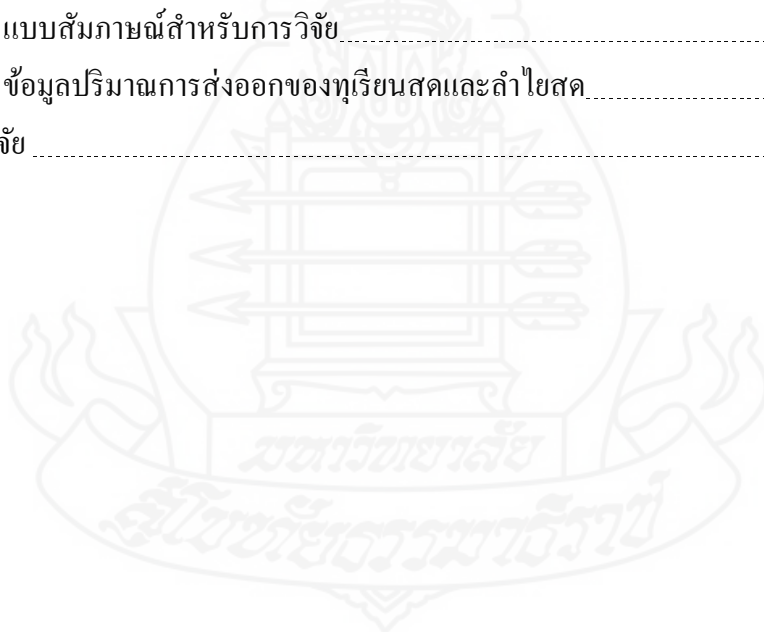

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
การผลิตและการส่งออกทุเรียนและลำไยของไทย	7
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	25
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
1. สถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่ม ประชาคมอาเซียน	45
2. การวิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศ ในกลุ่มประชาคมอาเซียน	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งออกทุเรียนสดและ ลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน.....	94
4. แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่ม ประชาคมอาเซียน.....	105
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปการวิจัย	111
อภิปรายผล	119
ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	130
ก แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย.....	131
ข ข้อมูลปริมาณการส่งออกของทุเรียนสดและลำไยสด.....	137
ประวัติผู้วิจัย	144

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 เนื้อที่ยืนต้นของทุเรียน (ไร่) พ.ศ. 2547-2556.....	10
ตารางที่ 2.2 เนื้อที่ให้ผลของทุเรียน (ไร่) พ.ศ. 2547-2556.....	11
ตารางที่ 2.3 ผลผลิตของทุเรียน (ตัน) พ.ศ. 2547-2556.....	12
ตารางที่ 2.4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทย พ.ศ. 2547-2556.....	14
ตารางที่ 2.5 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556	15
ตารางที่ 2.6 มูลค่าการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556	16
ตารางที่ 2.7 เนื้อที่ยืนต้นของลำไย (ไร่) พ.ศ. 2547-2556.....	19
ตารางที่ 2.8 เนื้อที่ให้ผลของลำไย (ไร่) พ.ศ. 2547-2556.....	20
ตารางที่ 2.9 ผลผลิตของลำไย (ตัน) พ.ศ. 2547-2556.....	21
ตารางที่ 2.10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยของไทย พ.ศ. 2547-2556.....	22
ตารางที่ 2.11 ปริมาณการส่งออกลำไยสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556.....	23
ตารางที่ 2.12 มูลค่าการส่งออกลำไยสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556	24
ตารางที่ 2.13 การกำหนดกลยุทธ์ด้วยเทคนิค TOWS Matrix.....	32
ตารางที่ 4.1 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556.....	47
ตารางที่ 4.2 มูลค่าการส่งออกทุเรียนสดไปประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556.....	48
ตารางที่ 4.3 ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556.....	52
ตารางที่ 4.4 มูลค่าการส่งออกลำไยสดไปประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556.....	53
ตารางที่ 4.5 ขนาดผลของลำไยจากจำนวนผลต่อกิโลกรัม.....	57
ตารางที่ 4.6 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย.....	68
ตารางที่ 4.7 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย.....	69
ตารางที่ 4.8 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2557-2560	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

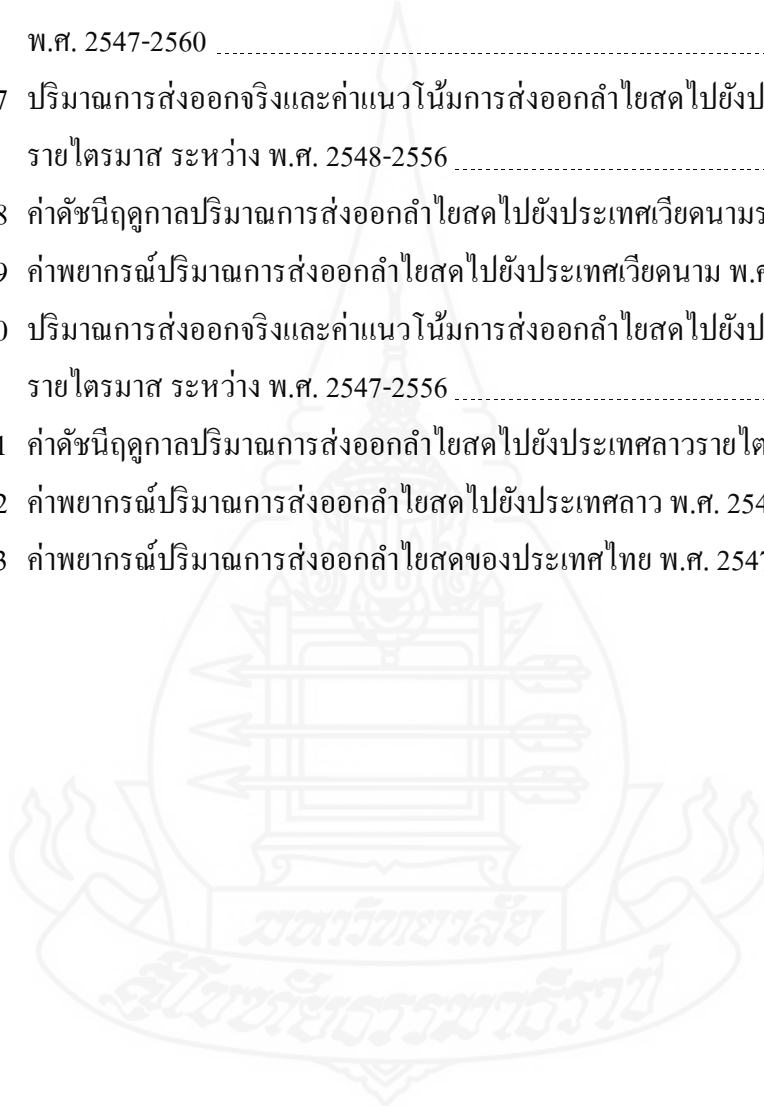
	หน้า
ตารางที่ 4.9 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว.....	71
ตารางที่ 4.10 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว.....	72
ตารางที่ 4.11 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2557-2560	73
ตารางที่ 4.12 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย.....	75
ตารางที่ 4.13 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย.....	76
ตารางที่ 4.14 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย พ.ศ. 2557-2560	77
ตารางที่ 4.15 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย.....	78
ตารางที่ 4.16 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560.....	79
ตารางที่ 4.17 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย.....	81
ตารางที่ 4.18 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย.....	82
ตารางที่ 4.19 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2557-2560	83
ตารางที่ 4.20 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม.....	84
ตารางที่ 4.21 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม.....	85
ตารางที่ 4.22 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม พ.ศ. 2557-2560	86
ตารางที่ 4.23 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว.....	88
ตารางที่ 4.24 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว.....	89
ตารางที่ 4.25 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2557-2560.....	90
ตารางที่ 4.26 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย.....	92
ตารางที่ 4.27 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560.....	92
ตารางที่ 4.28 TOWS Matrix ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด.....	105
ตารางที่ 5.1 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสด พ.ศ. 2557-2560.....	114
ตารางที่ 5.2 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสด พ.ศ. 2557-2560.....	114

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 กรอบระยะเวลาของการลดมาตรการอุปสรรคทางการค้าที่เป็นภาษีของประเทศ สมาชิกอาเซียน	28
ภาพที่ 2.2 กรอบระยะเวลาของการยกเลิกมาตรการอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีของประเทศ สมาชิกอาเซียน	29
ภาพที่ 2.3 กรอบระยะเวลาการเปิดเสรีสินค้าและบริการของประเทศสมาชิกอาเซียน	33
ภาพที่ 4.1 การจัดการทุเรียนสด เพื่อการส่งออก	58
ภาพที่ 4.2 การจัดการลำไยสด เพื่อการส่งออก	60
ภาพที่ 4.3 ขั้นตอนการส่งออกทุเรียนสดแช่เย็นและลำไยสดแช่เย็น	62
ภาพที่ 4.4 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศ อินโดนีเซีย รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556	68
ภาพที่ 4.5 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย รายไตรมาส	69
ภาพที่ 4.6 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2547-2560	71
ภาพที่ 4.7 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556	72
ภาพที่ 4.8 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาวรายไตรมาส	73
ภาพที่ 4.9 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2547-2560	74
ภาพที่ 4.10 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556	75
ภาพที่ 4.11 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซียรายไตรมาส	76
ภาพที่ 4.12 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย พ.ศ. 2547-2560	78
ภาพที่ 4.13 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560	80
ภาพที่ 4.14 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556	81

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.15 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซียรายไตรมาส....	82
ภาพที่ 4.16 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2547-2560	84
ภาพที่ 4.17 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2548-2556	85
ภาพที่ 4.18 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนามรายไตรมาส.....	86
ภาพที่ 4.19 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม พ.ศ. 2548-2560.....	87
ภาพที่ 4.20 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556	89
ภาพที่ 4.21 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาวรายไตรมาส.....	90
ภาพที่ 4.22 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2547-2560.....	91
ภาพที่ 4.23 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560.....	93

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกันทำให้เกิดความหลากหลายในการกระจายของผลผลิตทำให้มีผลไม้ส่งออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่องตลอดปี การส่งออกสินค้าเกษตรไม้ผลเมืองร้อนของไทยสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ คือ

กลุ่มที่ 1 ไม้ผลที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจมากและมีมูลค่าการส่งออกสูง จำนวน 10 ชนิด ได้แก่ ลำไย ทูเรียน มังคุด ลิ้นจี่ มะม่วง ส้มโอ เงาะ สับปะรด มะพร้าว น้ำหอม และมะขาม

กลุ่มที่ 2 ไม้ผลที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจในอนาคตหรือเป็นไม้ผลท้องถิ่นหรือพื้นเมืองมีการบริโภคภายในประเทศมากกว่าการส่งออก เช่น กระท้อน ชมพู น้อยหน่า พุทรา มะปราง ฝรั่ง ลองกอง ลางสาด สละ ขนุน มะนาว ฝรั่ง และกล้วย เป็นต้น

การผลิตผลไม้ของไทยมีข้อได้เปรียบที่สำคัญ คือ สามารถผลิตผลไม้เมืองร้อนได้มากและเป็นประเทศผู้ส่งออกลำดับต้น ๆ ของโลก แม้ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนที่อยู่ใกล้ ๆ กับไทยมีลักษณะภูมิอากาศใกล้เคียงและฤดูกาลเพาะปลูกผลไม้หลายชนิดเหมือนกับไทย แต่ด้วยเทคโนโลยีการผลิต การดูแลรักษา รวมถึงการดูแลหลังการเก็บเกี่ยวของไทยมีประสิทธิภาพมากกว่า ทำให้ผลไม้ไทยมีรสชาติดี มีสีสวย และรูปทรงสวยงามสมบูรณ์ รวมถึงสามารถทำให้มีผลผลิตนอกฤดูกาลได้อันเป็นจุดแข็งสำคัญที่คู่แข่งยังไม่สามารถพัฒนาได้

ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญและมีชื่อเสียงที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ในปี 2555 มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ประมาณ 1.92 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด (6.5 ล้านครัวเรือน) มีพื้นที่ปลูกไม้ผล 57 ชนิด รวม 8.18 ล้านไร่ ผลผลิตปีละประมาณ 7.49 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าตามราคาเกษตรกรขายได้ประมาณ 90,361 ล้านบาท สร้างรายได้และนำเงินตราจากการส่งออกผลไม้เข้าสู่ประเทศอย่างมาก โดยผลไม้ที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด คือ ลำไย รองลงมา ได้แก่ ทูเรียน ส้ม มะม่วง มังคุด ลิ้นจี่ และกล้วยตามลำดับ (กลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล, 2555)

ในปี 2556 มูลค่าการส่งออกผลไม้สดและผลิตภัณฑ์ของไทยประมาณ 80,963 ล้านบาท โดยส่งออกไปยังประเทศ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ อังกฤษ กัมพูชา เวียดนาม และเมียนมาร์ ตามลำดับ (กลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล, 2555)

ทุเรียนและลำไย จัดเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพทางการตลาด เนื่องจากผลผลิตทุเรียนและลำไยของประเทศไทยมีชื่อเสียงในด้านคุณภาพ รสชาติ และประเทศไทยยังเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่มีคู่แข่งชั้นน้อยรายอีกด้วย ผลผลิตทุเรียนและลำไยของไทย จึงเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการขยายช่องทางการส่งออกให้เพิ่มมากขึ้น

ทุเรียนเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ทำรายได้เข้าประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตทุเรียนรายใหญ่ที่สุดของโลก และมีการเพิ่มขึ้นของผลผลิตอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา ในปี 2556 ประเทศไทยมีเนื้อที่ยืนต้นทุเรียน 641,248 ไร่ เนื้อที่ให้ผล 577,124 ไร่ และมีผลผลิต 569,238 ตัน แหล่งผลิตหลัก ๆ ของประเทศไทย แบ่งเป็น 2 แหล่ง คือ ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด และภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา นราธิวาส ยะลา จังหวัดที่ผลิตทุเรียนได้มากที่สุดคือจังหวัดจันทบุรี รองลงมาได้แก่ จังหวัดระยอง ชุมพร และตราด ช่วงที่ผลผลิตทุเรียนมีปริมาณมากที่สุดคือช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายนของทุกปี พันธุ์ที่ปลูกได้แก่ พันธุ์หมอนทอง ชะนี กระดุม และก้านยาว ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดในทวีปเอเชีย อเมริกาเหนือ ออสเตรเลียและยุโรป นอกจากนี้ยังมีตลาดอื่น ๆ อีกแต่เป็นปริมาณที่น้อยมาก

ในปี 2556 ประเทศไทยส่งออกทุเรียน 381,414 ตัน มูลค่าการส่งออกรวม 8,529 ล้านบาท มีปริมาณการส่งออก เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 4.24 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) ด้านปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 จำนวน 8,480 ตัน ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 56.40

ลำไยเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่มีความสำคัญชนิดหนึ่งในผลไม้หลายชนิดของประเทศไทย ที่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศและสามารถส่งออกยังต่างประเทศโดยที่เกษตรกรชาวสวนลำไยได้หันมาพัฒนาการปลูกอย่างจริงจังเนื่องจากลำไยเป็นผลไม้ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น ด้านรสชาติ กลิ่นหอมหวาน และเป็นยาสมุนไพร ลำไยจึงได้รับความนิยมบริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกและแปรรูปลำไยรายใหญ่ของโลก ในปี 2556 ประเทศไทย มีเนื้อที่ยืนต้นลำไย 1,084,199 ไร่ เนื้อที่ให้ผล 1,027,447 ไร่ และมีผลผลิต 861,926 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) โดยแหล่งปลูกลำไยที่สำคัญส่วนใหญ่อยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศ ได้แก่ พื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน และบางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น

จังหวัดหนองคาย เป็นต้น และในเวลาต่อมาก็ได้มีการขยายการผลิตไปในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดจันทบุรี ปราจีนบุรี เป็นต้น ผลผลิตลำไยที่ผลิตได้สามารถส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศทั้งในรูปแบบผลสด และลำไยแปรรูป โดยเฉพาะลำไยสดนั้นนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นมูลค่าหลายล้านบาท สำหรับประเทศที่นำเข้าลำไยสดจากประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นประเทศในแถบเอเชีย ซึ่งตลาดที่สำคัญ ได้แก่ ฮองกง อินโดนีเซีย มาเลเซีย ใต้หวัน จีน สิงคโปร์ รวมทั้งตลาดประเทศเนเธอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรอีกด้วย

ในปี 2556 ประเทศไทยส่งออกลำไย 565,961 ตัน มูลค่าการส่งออกรวม 13,172 ล้านบาท มีปริมาณการส่งออกลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 5.11 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) ด้านปริมาณการส่งออกลำไยสดของไทยไปกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน ปี 2556 จำนวน 144,645 ตัน โดยลดลงร้อยละ 28.83 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555

ในปี 2558 นี้ ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ จะส่งผลให้อาเซียนกลายเป็นตลาดที่ใหญ่และมีประชากรมากกว่า 600 ล้านคน มีผลทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน และสร้างอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจของภูมิภาคในเวทีระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทย นับว่าเป็นความท้าทายอย่างมากในการที่จะต้องปรับตัวรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นในทุกด้าน ส่วนในด้านการส่งออกผลไม้ของไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนคาดว่าจะมีผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่อการค้าผลไม้ไทย ตลาดอาเซียนเป็นตลาดส่งออกผลไม้ที่มีแนวโน้มสดใส และต้องทำการบุกตลาดอย่างจริงจัง ซึ่งในอนาคตอันใกล้ตลาดอาเซียนจะเป็นตลาดที่ผู้ส่งออกผลไม้ทั่วโลกให้ความสนใจและเข้ามาแข่งขันกันอย่างรุนแรงทั้งนี้เพราะตลาดอาเซียนมีประชากรมากทำให้ตลาดมีขนาดใหญ่และมีกำลังซื้อสูง

การศึกษาวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่ผลไม้ส่งออกที่สำคัญของไทย 2 ชนิด ได้แก่ ทูเรียนสด และลำไยสด ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีการส่งออกไปยังตลาดประชาคมอาเซียนเป็นปริมาณมาก โดยศึกษาถึงแนวโน้มการส่งออก ดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออก จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการส่งออกทูเรียนสด และลำไยสด เพื่อนำมาวิเคราะห์และสร้างเป็นองค์ความรู้ในการเตรียมตัวและกำหนดกลยุทธ์สำหรับการส่งออกผลไม้ทั้งสองชนิดเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียนของไทย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

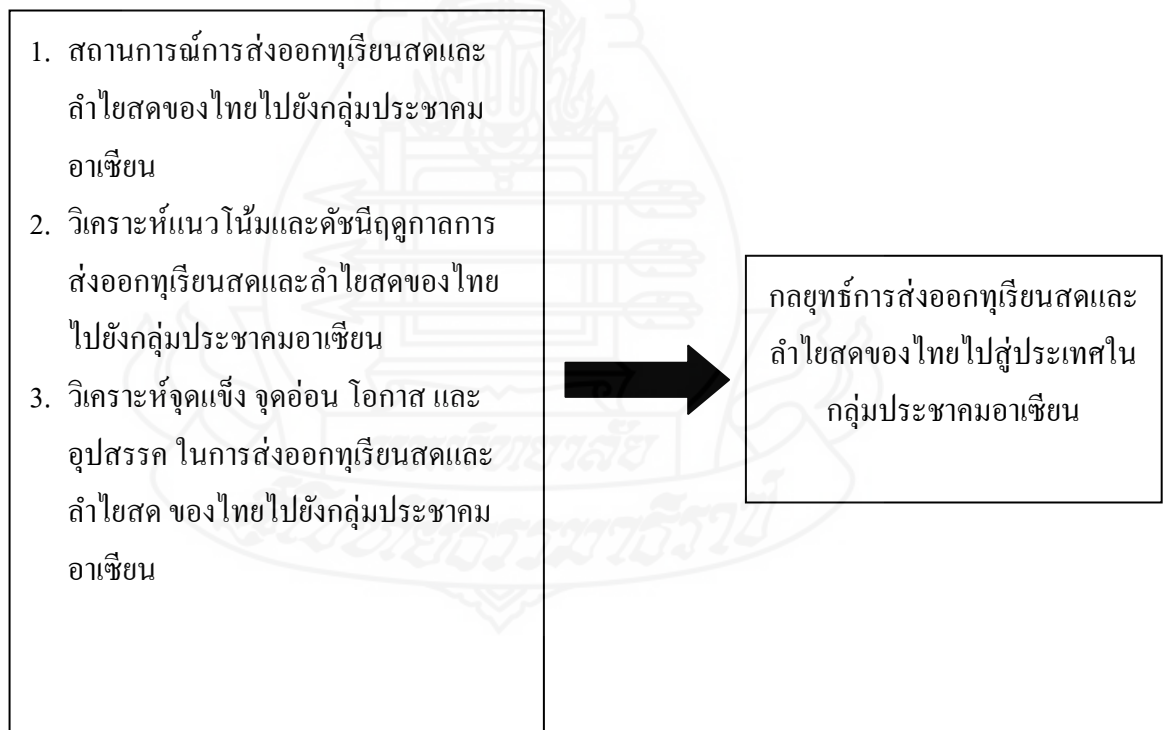
2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

2.2 เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

2.3 เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

2.4 เพื่อเสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ทำการศึกษา ดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศไทยไปยังกลุ่มประชาคมอาเซียน

4.1.2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศไทยไปยังประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน

4.1.3 การวิเคราะห์อนุกรมเวลาและการพยากรณ์ ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยการวิเคราะห์อนุกรมเวลา ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย

1) ปริมาณการส่งออกทุเรียนสด รายไตรมาส และรายปี หน่วย: ตัน

2) ปริมาณการส่งออกลำไยสด รายไตรมาส และรายปี หน่วย: ตัน

4.1.4 การใช้เทคนิค TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศไทยไปยังกลุ่มประชาคมอาเซียน

4.2 ขอบเขตด้านเวลา

การวิเคราะห์อนุกรมเวลา ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ รายไตรมาสและรายปี ระหว่างปี 2547-2556

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด หมายถึง การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน 9 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม

5.1.1 **ทุเรียนสด** หมายถึง ผลทุเรียนสดที่ส่งออกในรหัสสินค้าที่ใช้ศึกษา คือ HS 0810600000 สำหรับ พ.ศ. 2547-2549 และ HS 0810600000 สำหรับ พ.ศ. 2550-2556

5.1.2 **ลำไยสด** หมายถึง ผลลำไยสดที่ส่งออกในรหัสสินค้าที่ใช้ศึกษา คือ HS 0810900102 สำหรับ พ.ศ. 2547-2549 และ HS 0810901000 สำหรับ พ.ศ. 2550-2556

5.2 ประชาคมอาเซียน หมายถึง ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย

5.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) หมายถึง การประเมินจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

- จุดแข็ง (Strengths) คือ ทรัพยากรที่ประเทศไทยได้พัฒนาเป็นขีดความสามารถ และกระบวนการซึ่งนำมาใช้ และพัฒนาไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขัน

- จุดอ่อน (Weaknesses) คือ ทรัพยากรและความสามารถที่ประเทศไทยยังขาดหรือมีไม่เพียงพอ ทำให้เสียเปรียบในการแข่งขัน

- โอกาส (Opportunities) คือ แนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นบวกหรือที่จะช่วยปรับปรุงการดำเนินงานของประเทศไทย

- อุปสรรค (Threats) คือ แนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นลบหรือที่จะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของประเทศไทย

5.4 เทคนิค TOWS Matrix หมายถึง เทคนิคและกระบวนการวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งเรียกว่าขั้นจับคู่ (Matching) ซึ่งจะมีการนำเอาปัจจัยภายนอกและภายในมาจับคู่กันเพื่อให้สามารถเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นว่า ธุรกิจควรจะเลือกกลยุทธ์ใดและด้วยเหตุผลใด ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพราะจะมีการเชื่อมโยงระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนของธุรกิจกับโอกาสและ/หรืออุปสรรคอย่างชัดเจน โดยมีทางเลือกของกลยุทธ์ 4 ทางเลือก ซึ่งเกิดจากการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ได้แก่ กลยุทธ์ (SO) กลยุทธ์ (WO) กลยุทธ์ (ST) และกลยุทธ์ (WT)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อให้ทราบถึงสถานะและสถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยไปยังกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน

6.2 เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการวางแผนด้านการผลิตและการส่งออก ตลอดจนแนวโน้มการส่งออก ผลกระทบ ปัญหาการส่งออก อันจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานภาครัฐและธุรกิจเอกชน

6.3 เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายและมาตรการที่จะส่งเสริมการผลิต และขยายการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนมากขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร แนวความคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษา ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การผลิตและการส่งออกทุเรียนและลำไยของไทย
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การผลิตและการส่งออกทุเรียนและลำไยของไทย

1.1 การผลิตและการส่งออกทุเรียนของไทย

1.1.1 การผลิตทุเรียนของไทย (ณรงค์ศักดิ์ เสนาณรงค์ และ ประเสริฐ อนุพันธ์, 2543)

ทุเรียนเป็นราชาผลไม้ที่รู้จักกันดีในแถบเอเชีย มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตป่าร้อนชื้นแถบคาบสมุทรมลายูหรือประเทศมาเลเซีย ซึ่งต่อมาได้แพร่กระจายไปปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ หมู่เกาะบอร์เนียว อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย เมียนมาร์ และศรีลังกา ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีกลิ่นเฉพาะตัว ซึ่งเป็นส่วนผสมของสารระเหยที่ประกอบด้วยเอสเทอร์คีโตนและสารประกอบกำมะถัน บางคนบอกว่าทุเรียนมีกลิ่นหอม ในขณะที่บางคนบอกว่ามีกลิ่นเหม็นรุนแรงมาก ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีน้ำตาลสูงและอุดมไปด้วยกำมะถันและไขมัน จึงไม่เหมาะกับผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวาน

ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับผลไม้ประเภทอื่น ๆ และมีแนวโน้มในการขยายการส่งออกได้อีกมาก จึงถูกกำหนดให้เป็นพืชที่ต้องเร่งรัดเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อการส่งออก ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจะประสบกับปัญหาทางด้านการผลิตและการตลาดค่อนข้างมาก แต่ทุเรียนยังเป็นผลไม้ที่ให้ผลตอบแทนสูงอยู่ ถ้าสามารถบริหารจัดการสวนทุเรียน รวมทั้งมีการวางแผนการผลิตและการตลาดที่ดีและมีประสิทธิภาพ (ณรงค์ศักดิ์ เสนาณรงค์ และ ประเสริฐ อนุพันธ์, 2543)

ทุเรียนเป็นไม้ผลยืนต้นขนาดใหญ่ ชอบอากาศร้อนชื้น สามารถเจริญเติบโต และให้ผลผลิตได้ในพื้นที่ที่มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 0-650 เมตร ความลาดเอียง 1-3 เปอร์เซ็นต์ อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 25-30 องศาเซลเซียส ดินที่เหมาะสมควรระบายน้ำได้ดีและมีสภาพความเป็นกรด-ด่าง (ค่า pH) ประมาณ 5.5-6.5 และควรเลือกแหล่งปลูกที่มีน้ำเพียงพอ ตลอดช่วงหน้าแล้ง โดยทุเรียนจะให้ผลผลิตได้หลังจากปลูกแล้วประมาณ 5-6 ปี ซึ่งช่วงอายุที่ให้ผลผลิตสูงสุด คือ 10 ปีขึ้นไป ผลผลิตที่เก็บได้ประมาณ 80-110 ผลต่อต้น ทุเรียนมีมากกว่า 30 ชนิด ซึ่งมีอย่างน้อย 9 ชนิดที่รับประทานได้ แต่มีเพียงทุเรียนพันธุ์ *Durio zibethinus* ชนิดเดียวเท่านั้นที่นิยมบริโภคทั่วโลกจนทำให้เกิดมีตลาดสากล

1) พันธุ์ทุเรียน (กฤติกา งามกัณหา, 2546) พันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูกเพื่อการค้าได้แก่

(1) พันธุ์หมอนทอง เป็นพันธุ์ที่มีคนนิยมมาก คุณภาพดี ผลไม่ดกเท่าชะนี แต่ติดผลทุกปี พันธุ์นี้ไม่เหมาะกับสภาพพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังหรือบริเวณที่มีฝนตกชุก ลักษณะผลใหญ่ ตรงกลางป่อง ส่วนขั้วแหลม น้ำหนักผลประมาณ 3-4 กิโลกรัมขึ้นไป หนามเล็กกว่าชะนี เนื้อหนาสีเหลืองนวล เมล็ดลึบ กลิ่นไม่รุนแรง รสชาติหวานมัน

(2) พันธุ์ก้านยาว เป็นพันธุ์ที่ดูแลรักษายาก ติดผลไม่ทุกปี มีต้นกำเนิดมาจากพันธุ์ทองสุก มีลักษณะพิเศษคือ มีก้านผลยาวมากกว่าพันธุ์อื่นๆ ประมาณ 14 เซนติเมตร มีผลขนาดปานกลาง น้ำหนักประมาณ 3 กิโลกรัม ลักษณะผลกลมมองเห็นร่องพูไม่ชัด หนามค่อนข้างถี่ และเล็กสม่ำเสมอทั้งผล เมื่อสุกเนื้อละเอียดจะมีสีเหลือง เนื้อมากไม่เป็ยกแฉะ เมล็ดไม่ลึบ กลิ่นไม่รุนแรงนัก รสชาติค่อนข้างมันมากกว่าหวาน

(3) พันธุ์ชะนี มี 2 ประเภท คือ ชะนีใบใหญ่ และชะนีใบเล็ก ซึ่งคุณภาพของชะนีใบใหญ่ไม่ค่อยดี จึงไม่นิยมนำมาขยายพันธุ์ แต่ชะนีใบเล็กมีคุณภาพดีเป็นที่นิยม ชะนีใบเล็กเจริญเติบโตเร็ว ผลดก ติดผลทุกปี ลักษณะผลค่อนข้างใหญ่และยาว ตรงกลางป่อง ก้นป้าน ส่วนขั้วเรียว น้ำหนักผลประมาณ 2-3 กิโลกรัม เมื่อสุกเปลือกจะมีสีเขียวแกมน้ำตาล มีพูประมาณ 3-5 พู เนื้อหนามีสีเหลืองจัดจนเกือบเป็นสีจำปา เมล็ดลึบ กลิ่นค่อนข้างแรง รสชาติหวานมัน

(4) พันธุ์กระดุม เป็นทุเรียนที่มีผลขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลางโดยเฉลี่ยประมาณ 11-12 เซนติเมตร ยาวประมาณ 14-15 เซนติเมตร ผลหนึ่งหนัก 1-2 กิโลกรัม ผลค่อนข้างกลมแบน เมล็ดค่อนข้างใหญ่ ป้อม สั้น มีเนื้อประมาณ 33 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผล เนื้อสีเหลืองอ่อน กลิ่นไม่ค่อยฉุน รสชาติไม่ค่อยหวานนัก เนื้อบางละเอียดอ่อนนุ่มและง่ายเมื่อสุกจัด

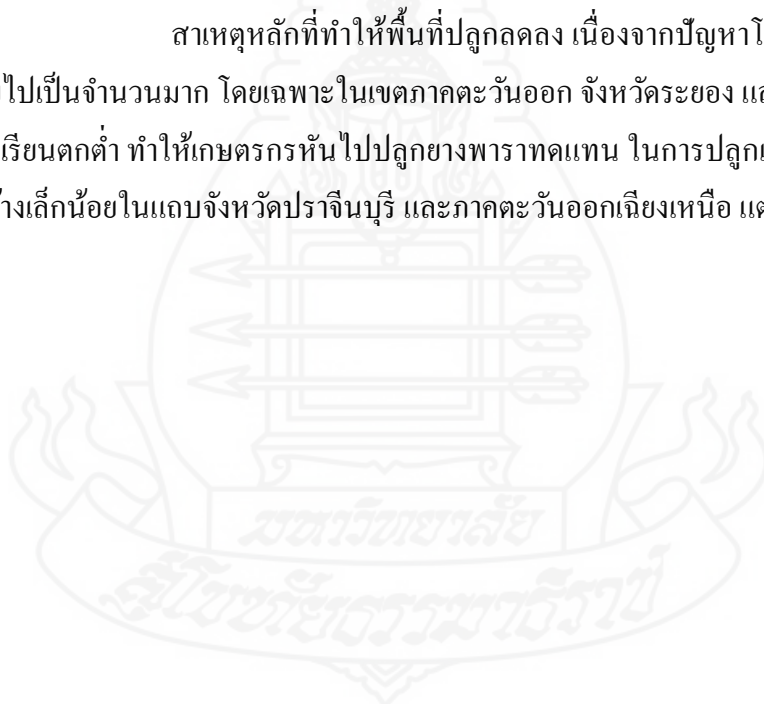
พันธุ์ทุเรียนที่นิยมในการส่งออก ได้แก่ พันธุ์หมอนทอง ก้านยาว และชะนี สำหรับทุเรียนชนิดอื่นนั้น โดยทั่วไปมีขายแคในท้องถิ่นเท่านั้น

2) แหล่งผลิตและปริมาณการผลิต

ทุเรียนเป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย มีการปลูกกันมากใน 14 จังหวัด สำหรับจังหวัดที่มีการปลูกทุเรียนมากในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ช่วงเก็บเกี่ยวเดือน มีนาคม-กรกฎาคม ของทุกปี โดยมีผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดมากช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ส่วนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช ช่วงเก็บเกี่ยวเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ของทุกปี ทุเรียนจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม (ภานุวัฒน์ สุกรี, 2546)

เนื้อที่ยืนต้นทุเรียน เนื้อที่ให้ผลผลิต และผลผลิตที่ได้ ปี 2547-2556 เนื้อที่ยืนต้นทุเรียน ในปี 2547 มีจำนวน 873,643 ไร่ ปี 2556 มีจำนวน 641,248 ไร่ ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.35 เนื้อที่ให้ผลผลิต ในปี 2547 มีจำนวน 748,824 ไร่ ปี 2556 มีจำนวน 577,124 ไร่ ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.84 ผลผลิตทุเรียน ในปี 2547 มีจำนวน 831,182 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 569,238 ตัน ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.31 (ดังตารางที่ 2.1-2.3)

สาเหตุหลักที่ทำให้พื้นที่ปลูกลดลง เนื่องจากปัญหาโรครากเน่า ทำให้ต้นทุเรียนตายไปเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตภาคตะวันออก จังหวัดระยอง และจันทบุรี ประกอบกับ ราคาทุเรียนตกต่ำ ทำให้เกษตรกรหันไปปลูกยางพาราทดแทน ในการปลูกเพิ่มเติมของทุเรียนมีปลูกเพิ่มบ้างเล็กน้อยในแถบจังหวัดปราจีนบุรี และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ปริมาณการปลูกไม่มากนัก

ตารางที่ 2.1 เนื้อที่ยืนต้นของทุเรียน (ไร่) พ.ศ 2547-2556

พ.ศ.	รวมทั้งประเทศ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลางและตะวันออก	ภาคใต้
2547	873,643	31,493	4,139	420,667	417,344
2548	832,483	32,964	3,233	383,041	412,553
2549	815,302	34,170	3,803	371,133	406,196
2550	771,345	27,584	3,661	350,009	390,091
2551	725,955	25,346	3,550	323,349	373,710
2552	680,927	26,208	1,768	300,955	351,996
2553	662,070	26,863	2,014	294,082	339,111
2554	659,042	28,406	1,814	297,562	331,260
2555	637,737	28,610	1,878	287,209	320,040
2556	641,248	28,717	2,042	289,060	321,429
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.35	-0.70	-5.00	-4.02	-2.84

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557)

ตารางที่ 2.2 เนื้อที่ให้ผลของทุเรียน (ไร่) พ.ศ 2547-2556

พ.ศ.	รวมทั้งประเทศ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลางและตะวันออก	ภาคใต้
2547	748,824	26,549	2,402	386,589	333,284
2548	716,809	27,345	1,708	355,041	332,715
2549	700,357	29,021	2,051	340,889	328,396
2550	683,044	24,092	2,482	321,220	335,250
2551	667,437	21,988	2,975	302,622	339,852
2552	628,244	23,555	1,193	280,285	323,211
2553	611,206	24,451	1,603	269,135	316,017
2554	604,417	24,327	1,345	266,442	312,303
2555	581,554	24,239	1,315	254,865	301,135
2556	577,124	24,820	1,294	253,452	297,558
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.84	-0.46	-1.49	-4.55	-1.23

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557)

ตารางที่ 2.3 ผลผลิตของทุเรียน (ตัน) พ.ศ 2547-2556

พ.ศ.	รวมทั้งประเทศ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลางและตะวันออก	ภาคใต้
2547	831,182	16,097	1,461	513,914	299,710
2548	650,960	15,915	800	371,581	262,664
2549	622,934	15,429	828	383,766	222,911
2550	750,683	13,440	1,438	389,118	346,687
2551	637,790	12,984	1,829	381,877	241,100
2552	661,665	12,923	612	348,935	299,195
2553	568,067	13,914	960	328,300	224,893
2554	509,381	11,506	1,108	349,687	147,080
2555	524,387	14,708	1,061	311,444	197,174
2556	569,238	15,924	1,160	329,104	223,050
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.31	0.61	7.77	-4.24	1.05

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557)

1.1.2 การส่งออกทุเรียนของไทย

ความต้องการบริโภคทุเรียนส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มชนชาติเอเชีย จากการศึกษาของศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของกระทรวงเกษตรมาเลเซีย (MARDI) เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคทุเรียนในมาเลเซีย พบว่า ผู้บริโภคทุเรียนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 98 นิยมบริโภคทุเรียนทั้งในฤดูและนอกฤดู ปริมาณการซื้อเฉลี่ยในแต่ละปีเท่ากับ 8 ผล/คน หรือน้ำหนักรวมเท่ากับ 22.8 กิโลกรัม โดยผู้บริโภคยินดีที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อทุเรียนพันธุ์หอมทองมากที่สุด ทั้งนี้ คุณสมบัติภายนอก รสชาติ สีเนื้อ กลิ่นของทุเรียนรวมทั้งราคามีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการตัดสินใจซื้อทุเรียน (ณรงค์ศักดิ์ เสนาณรงค์ และ ประเสริฐ อนุพันธ์, 2543)

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยพันธุ์ที่นิยมส่งออก ได้แก่ พันธุ์หอมทอง พันธุ์ก้านยาว และพันธุ์ชะนี คู่แข่งประเทศอื่นมีการส่งออกบ้าง

เล็กน้อย เช่น มาเลเซีย และเวียดนาม ทั้งนี้ เนื่องจากผลผลิตส่วนใหญ่จะใช้ในการบริโภคภายในประเทศของตน (ณรงค์ศักดิ์ เสนาณรงค์ และ ประเสริฐ อนุพันธ์, 2543)

การส่งออกทุเรียนสดส่วนใหญ่ส่งออกไปฮ่องกง จีนและไต้หวัน โดยจะให้ล้งเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อและบรรจุกล่อง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถรวบรวมทุเรียนได้ในปริมาณที่เพียงพอ เนื่องจากการปฏิบัติสำหรับทุเรียนเพื่อส่งออกนั้นจะต้องใช้แรงงานที่มีความชำนาญในการคัดคุณภาพ และแรงงานในการรวบรวมจำนวนมาก รวมทั้งผู้ส่งออกไม่ต้องลงทุนในการสร้างโรงบรรจุหีบห่อ ผู้ส่งออกกว่าร้อยละ 60 ประกอบธุรกิจส่งออกมากกว่า 5 ปี ซึ่งนอกจากจะส่งออกในรูปแบบทุเรียนสดแล้ว ยังส่งออกในรูปแบบทุเรียนแช่แข็ง ดังนั้นระบบตลาดเพื่อส่งออก ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถระบุได้ว่าตลาดแต่ละระดับนั้นลักษณะเป็นอย่างไรใครเป็นผู้มีอิทธิพลทางการตลาดหรือทุกคนมีอิทธิพลเท่าเทียมกัน (ณรงค์ศักดิ์ เสนาณรงค์ และ ประเสริฐ อนุพันธ์, 2543)

1) ผู้ประกอบการค้าทุเรียน นับตั้งแต่พ่อค้ารวบรวมท้องที่ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น ล้ง และผู้ส่งออก มีทั้งที่เป็นธุรกิจที่เป็นของคนไทยโดยตรงและเป็นการร่วมทุนในลักษณะเครือญาติกับชาวฮ่องกง จีนและไต้หวัน

2) แหล่งของทุเรียนเพื่อการส่งออก การซื้อขายทุเรียนเพื่อส่งออกมีศูนย์กลางการซื้อในแหล่งผลิตที่สำคัญ 2 แหล่ง คือ ภาคตะวันออก ได้แก่ อำเภอมะนัง อำเภอน้ำขุ่น อำเภอบึงสามพัน และอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดจันทบุรี อำเภอแกลง และอำเภอสองแคว จังหวัดระยอง ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 70 ของการส่งออกทั้งหมดและอีกร้อยละ 30 เป็นการซื้อขายในแหล่งผลิตภาคใต้ มีศูนย์กลาง ได้แก่ อำเภอมะนัง อำเภอหลังสวน อำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร และอำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้จะมีบ้างเล็กน้อยในภาคเหนือที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

3) ฤดูกาลรับซื้อผลผลิต การซื้อขายทุเรียนเพื่อส่งออกจะมีการซื้อขายตลอดทั้งปีทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนนอกฤดูมากขึ้นประกอบกับความต้องการของตลาด โดยร้อยละ 80 เป็นการซื้อขายในช่วงเดือนเมษายน-กันยายน ซึ่งเป็นช่วงฤดูกาลที่ทุเรียนออกสู่ตลาดมาก ในเดือนเมษายน-กรกฎาคม จะเป็นการซื้อขายในภาคตะวันออก และเดือนสิงหาคม-กันยายน เป็นการซื้อขายในภาคใต้ และร้อยละ 20 เป็นการซื้อขายนอกฤดู

1.1.3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทย

การส่งออกทุเรียน จำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ การส่งออกทุเรียนสด และการส่งออกผลิตภัณฑ์ทุเรียน ซึ่งประกอบด้วย ทุเรียนแช่เย็นจนแข็ง ทุเรียนทำไว้ไม่ให้เสียโดยใช้น้ำตาล และทุเรียนอบแห้ง

การส่งออกทุเรียนของไทย ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกทุเรียนสด โดยในระหว่างปี 2547-2556 การส่งออกทุเรียนสดมีปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 19.18 และ 19.18 ตามลำดับ ส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์ทุเรียนมีปริมาณลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.21 และมูลค่าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 10.13 (ดังตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2.4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนของไทย พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	ทุเรียนสด		ผลิตภัณฑ์ทุเรียน		ทุเรียนทั้งหมด (รวมผลิตภัณฑ์)	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2547	86,346	1,629,495	32,131	605,309	118,477	2,234,804
2548	132,548	2,186,426	17,883	515,119	150,431	2,701,545
2549	137,251	2,590,758	17,647	560,305	154,898	3,151,063
2550	157,407	2,566,722	22,815	913,291	180,222	3,480,013
2551	203,127	3,131,519	19,432	692,326	222,559	3,823,845
2552	256,172	4,114,406	23,398	837,982	279,570	4,952,388
2553	207,501	3,690,338	19,227	937,567	226,728	4,627,905
2554	271,948	4,662,241	17,717	926,956	289,665	5,589,197
2555	351,124	6,195,219	14,788	972,054	365,912	7,167,273
2556	367,057	7,344,686	14,357	1,184,303	381,414	8,528,989
รวม	2,170,481	38,111,810	199,395	8,145,212	2,369,876	46,257,022
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	19.18	19.18	-6.21	10.13	14.98	16.53
เฉลี่ย/รวม (ร้อยละ)	89.74	81.05	10.26	18.95	100.00	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปทั่วโลก ในช่วงปี พ.ศ. 2547 - 2556 ปริมาณการส่งออกทุเรียน ปี 2547 จำนวน 86,346 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 367,057 ตัน โดยเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 19.18 ไทยมีการส่งออกทุเรียนสดไปมาก ได้แก่ จีน ในปี 2547 จำนวน 27,054 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 198,875 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 28.85 ฮองกง ในปี 2547 จำนวน 16,457 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 147,803 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 34.10 และประชาคมอาเซียน ปี 2547 จำนวน 15,816 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 8,480 ตัน ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.90 (ดังตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	หน่วย : ตัน								รวม
	จีน		ฮองกง		ประชาคมอาเซียน		อื่นๆ		
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	
2547	27,054	31.33	16,457	19.06	15,816	18.32	27,019	31.29	86,346
2548	60,585	45.71	22,408	16.91	19,246	14.52	30,309	22.87	132,548
2549	71,878	52.37	22,349	16.28	18,738	13.65	24,286	17.69	137,251
2550	75,182	47.76	41,475	26.35	21,540	13.68	19,210	12.20	157,407
2551	93,889	46.22	61,513	30.28	25,548	12.58	22,177	10.92	203,127
2552	123,892	48.36	86,090	33.61	29,148	11.38	17,042	6.65	256,172
2553	124,784	60.14	47,708	22.99	23,413	11.28	11,596	5.59	207,501
2554	142,618	52.44	84,686	31.14	29,673	10.91	14,971	5.51	271,948
2555	204,586	58.27	111,048	31.63	19,448	5.54	16,042	4.57	351,124
2556	198,875	54.18	147,803	40.27	8,480	2.31	11,899	3.24	367,057
รวม	1,123,343		641,537		211,050		194,551		2,170,481
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	28.85		34.10		-1.90		-6.43		19.18
เฉลี่ย/รวม (ร้อยละ)		49.68		26.85		11.40		12.05	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

เมื่อพิจารณาในด้านมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดไปทั่วโลก ช่วงปี 2547 – 2556 พบว่า ในปี 2547 เท่ากับ 1,629,495 พันบาท ปี 2556 มีมูลค่าเท่ากับ 7,344,686 พันบาท โดยเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 19.18 โดยประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกมาก ได้แก่ จีน ในปี 2547 เท่ากับ 560,306 พันบาท ปี 2556 มีมูลค่าเท่ากับ 4,305,396 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 27.69ฮ่องกง ปี 2547 เท่ากับ 221,805 พันบาท ปี 2556 มีมูลค่าเท่ากับ 2,569,083 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 36.62 และประชาคมอาเซียน ในปี 2547 เท่ากับ 317,402 พันบาท ปี 2556 มีมูลค่าเท่ากับ 236,118 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.06 (ดังตารางที่ 2.6)

ตารางที่ 2.6 มูลค่าการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน
พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	หน่วย : พันบาท								
	จีน		ฮ่องกง		ประชาคมอาเซียน		อื่นๆ		รวม
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	
2547	560,306	34.39	221,805	13.61	317,402	19.48	529,982	32.52	1,629,495
2548	1,015,881	46.46	290,593	13.29	328,293	15.02	551,659	25.23	2,186,426
2549	1,355,558	52.32	521,172	20.12	310,714	11.99	403,314	15.57	2,590,758
2550	1,342,255	52.29	536,477	20.90	391,217	15.24	296,773	11.56	2,566,722
2551	1,551,751	49.55	734,489	23.45	487,942	15.58	357,337	11.41	3,131,519
2552	2,039,932	49.58	1,180,767	28.70	623,140	15.15	270,567	6.58	4,114,406
2553	2,227,822	60.37	759,299	20.58	509,877	13.82	193,340	5.24	3,690,338
2554	2,500,204	53.63	1,225,391	26.28	672,664	14.43	263,982	5.66	4,662,241
2555	3,944,479	63.67	1,524,247	24.60	450,054	7.26	276,439	4.46	6,195,219
2556	4,305,396	58.62	2,569,083	34.98	236,118	3.21	234,089	3.19	7,344,686
รวม	20,843,584		9,563,323		4,327,421		3,377,482		38,111,810
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	27.69		36.62		1.06		-6.19		19.18
เฉลี่ย/รวม (ร้อยละ)		52.09		22.65		13.12		12.14	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

1.2 การผลิตและการส่งออกลำไยของไทย

1.2.1 การผลิตลำไยของไทย

ลำไยมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Euphoria longana* Lamk. เป็นไม้ผลในเขตร้อนและกึ่งร้อนของเอเชีย ชอบดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงหรือดินร่วนปนทราย ระบายน้ำดี (ชุมญาติช คำวงษ์, 2551) ลำไยในภาษาจีนกลางเรียกว่า “หลงเหยียน” แปลว่า ตามังกร ซึ่งชาวจีนถือว่าเนื้อลำไยเป็นยาที่สำคัญชนิดหนึ่ง มีสรรพคุณบำรุงเลือด หัวใจ และม้าม ช่วยลดความชราและต่อต้านมะเร็ง

1) พันธุ์ลำไย ที่ได้รับการส่งเสริมให้มีการปลูกกันมากเพื่อเป็นการค้า มี 4 พันธุ์ คือ พันธุ์อีค้อ พันธุ์แห้ว พันธุ์สีชมพู และพันธุ์เบี้ยวเขียว ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (ชุมญาติช คำวงษ์, 2551)

(1) พันธุ์อีค้อ เป็นพันธุ์ที่ชาวสวนนิยมปลูกมากที่สุด เนื่องจากออกดอกและเก็บผลก่อนพันธุ์อื่นและให้ผลค่อนข้างสม่ำเสมอทุกปี มีความสามารถเจริญเติบโตได้ดี ทนแล้ง และทนน้ำได้ดีปานกลาง พันธุ์อีค้อ แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ อีค้อยอดแดง เจริญเติบโตเร็ว ลำต้นแข็งแรง แต่การออกและติดผลไม่ดี และเมื่อผลสุกถ้าเก็บไม่ทันผลจะร่วงเสียหายจึงไม่นิยมปลูก ส่วนอีค้อยอดเขียวออกดอกติดผลง่าย ขนาดผลค่อนข้างใหญ่ ทรงผลกลมแป้น เนื้อผลหนา รสหวานแต่ไม่ค่อยกรอบ เมล็ดโตปานกลางและแบนเล็ก สามารถจำหน่ายทั้งผลสด และแปรรูปทำลำไยกระป๋องและลำไยอบแห้ง

(2) พันธุ์แห้ว เป็นพันธุ์ที่เจริญเติบโตดีมาก ทนแล้งได้ดี แต่ลำต้นไม่แข็งแรง กิ่งเปราะง่าย ผลขนาดใหญ่หรือปานกลาง ขนาดผลเฉลี่ยกว้าง 2.8 เซนติเมตร หนา 2.6 เซนติเมตร สูง 2.6 เซนติเมตร ทรงผลกลม ฐานผลนูน เปลือกหนามาก จึงทนทานต่อการเก็บรักษาและการขนส่ง เนื้อผลหนาแน่น สีขาวขุ่น รสหวานแหลม และกรอบที่สุด เมล็ดค่อนข้างเล็ก

(3) พันธุ์สีชมพู เป็นพันธุ์ที่ผู้บริโภคนิยมเนื่องจากมีรสชาติดี มีการเจริญเติบโตได้ดีแต่ไม่ทนแล้ง เกิดดอกติดผลง่ายปานกลาง การติดผลไม่สม่ำเสมอ ผลมีขนาดใหญ่ปานกลาง ทรงผลค่อนข้างกลม ผิวเรียบ เนื้อหนาล่อน มีสีชมพูเรื่อๆ รสหวานจัด และมักมีกลิ่นหอม ปริมาณน้ำตาลประมาณร้อยละ 21-22 เมล็ดค่อนข้างเล็ก

(4) พันธุ์เบี้ยวเขียว เป็นพันธุ์ที่เจริญเติบโตดี ทนแล้งได้ดี แต่มักอ่อนแอต่อโรคพุ่มไม้กวาด ดอกเกิดยาก มักออกปีเว้นปี ช่อผลหลวม แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ เบี้ยวเขียวก้านแข็ง ผลใหญ่มากแต่ติดผลน้อยจึงไม่นิยมปลูก อีกชนิดหนึ่งคือ เบี้ยวเขียวก้านอ่อน ผลดกเป็นพวงใหญ่ ผลมีขนาดใหญ่ ทรงผลกลมแบน และเบี้ยวมาก ผิวสีเขียวอมน้ำตาล เปลือกหนาและเหนียว เนื้อหนาล่อนและแห้งกรอบ เนื้อสีขาวมีน้ำน้อย รสหวานแหลมและมักมีกลิ่นหอม มีคุณภาพต่อการบริโภคดีมาก

ลำไยพันธุ์ที่นิยมส่งออกมากได้แก่ พันธุ์อีดอ และเบ็ยเขียว

ลำไย ยังสามารถแบ่งออกเป็นประเภท ตามอายุการตกผลได้ 3 ประเภท ได้แก่ (ชุมนุมวิช คำวงษ์, 2551)

1. ลำไยพันธุ์เบา เป็นลำไยที่ออกดอกและเก็บผลก่อนพันธุ์อื่น นับตั้งแต่ ออกดอกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ 6 เดือน โดยจะเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนมิถุนายน จนถึงเดือนกรกฎาคมได้แก่ พันธุ์อีดอ

2. ลำไยพันธุ์กลาง ใช้เวลานับตั้งแต่ออกดอกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิต ประมาณ 7 เดือน โดยจะเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม ได้แก่ พันธุ์สีชมพู ใบดำ ตลับนาค และอีแดง

3. ลำไยพันธุ์หนัก ใช้เวลาออกดอกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ 8 เดือน โดยจะเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง กันยายน ได้แก่ พันธุ์เหั่ว และเบ็ยเขียว

2) แหล่งผลิตและปริมาณการผลิต

แหล่งปลูกลำไยที่สำคัญคือ จังหวัดภาคเหนือตอนบนได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน และเชียงราย นอกจากนี้ยังมีปลูกในจังหวัดอื่นๆ เช่น พะเยา ลำปาง น่าน ตาก กำแพงเพชร เลย และจันทบุรี (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557)

เนื้อที่ขึ้นต้นลำไย เนื้อที่ให้ผลผลิต และผลผลิตที่ได้ ในช่วงปี 2547 – 2556 เนื้อที่ขึ้นต้นลำไย ในปี 2547 มีจำนวน 930,822 ไร่ ปี 2556 มีจำนวน 1,084,199 ไร่ เพิ่มขึ้นใน อัตราเฉลี่ยร้อยละ 1.74 เนื้อที่ให้ผลผลิต ในปี 2547 มีจำนวน 680,294 ไร่ ปี 2556 มีจำนวน 1,027,447 ไร่ เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.86 ผลผลิตลำไย ในปี 2547 มีจำนวน 597,272 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 861,926 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.71 (ดังตารางที่ 2.7)

การปลูกลำไยมีการปลูกเพิ่มมากในเขตภาคตะวันออก โดยเฉพาะ จังหวัดระยองและจันทบุรี เนื่องจากลำไยให้ผลผลิตได้เร็ว ใช้ระยะเวลาปลูก 3 ปี สามารถเก็บผลผลิตได้ ทางเกษตรกรภาคตะวันออกนิยมการปลูกแบบให้ผลผลิตนอกฤดู เนื่องจากได้ราคาดี การส่งออกดี ถึงแม้ลำไยภาคตะวันออกจะปลูกเล็กกว่าทางภาคเหนือ แต่รสชาติจะอร่อยกว่าและเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศมาก

ตารางที่ 2.7 เนื้อที่ยืนต้นของลำไย (ไร่) พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	รวมทั้งประเทศ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลางและภาคตะวันออก
2547	930,822	841,832	50,157	38,833
2548	1,012,932	922,391	50,932	39,609
2549	1,008,070	914,941	51,576	41,553
2550	1,014,291	915,071	52,236	46,984
2551	1,044,995	927,684	54,834	62,477
2552	1,058,406	922,804	53,738	81,864
2553	1,071,745	904,484	51,898	115,363
2554	1,068,023	892,512	49,108	126,403
2555	1,077,599	884,361	46,004	147,234
2556	1,084,199	883,411	43,209	157,579
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.74	0.59	-1.57	17.55

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557)

ตารางที่ 2.8 เนื้อที่ให้ผลของลำไย (ไร่) พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	รวมทั้งประเทศ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลางและภาคตะวันออก
2547	680,294	604,782	44,034	31,478
2548	820,985	740,020	46,799	34,166
2549	870,125	781,872	49,840	38,413
2550	940,114	849,089	50,662	40,363
2551	968,588	874,442	51,105	43,041
2552	973,178	876,385	50,197	46,596
2553	964,013	852,442	50,621	60,950
2554	980,386	852,691	47,895	79,800
2555	1,029,815	869,227	45,561	115,027
2556	1,027,447	857,412	43,152	126,883
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.86	4.19	-0.13	17.46

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557)

ตารางที่ 2.9 ผลผลิตของลำไย (ตัน) พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	รวมทั้งประเทศ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลางและภาคตะวันออก
2547	597,272	553,433	19,967	23,872
2548	712,178	669,621	20,144	22,413
2549	471,892	424,168	21,960	25,764
2550	496,070	451,174	20,286	24,610
2551	477,956	382,114	20,335	75,507
2552	624,490	510,511	20,397	93,582
2553	526,951	394,252	19,098	113,601
2554	772,099	593,222	22,765	156,112
2555	876,269	625,291	22,806	228,172
2556	861,926	591,199	20,318	250,409
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.71	4.07	0.55	38.87

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557)

1.2.1 การส่งออกลำไยของไทย

ประเทศไทยจัดเป็นประเทศผู้นำในการส่งออกลำไย โดยมีการส่งออกในรูปแบบของผลสด ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง และลำไยแช่แข็ง การส่งออกลำไยสดจะอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม ลำไยพันธุ์ที่มีการส่งออกมาได้แก่ พันธุ์อีดอและเบ็ยเขียว (กลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล, 2555)

1.2.2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยของไทย

การส่งออกลำไยของไทย ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกลำไยสด โดยในระหว่างปี 2547-2556 การส่งออกลำไยสดมีปริมาณและมูลค่า เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 18.18 และ 18.83 ตามลำดับ ส่วนการส่งออกผลิตภัณฑ์ลำไยมีปริมาณและมูลค่า เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 14.56 และ 26.53 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 2.10)

ตารางที่ 2.10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยของไทย พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	ลำไยสด		ผลิตภัณฑ์ลำไย		ลำไยทั้งหมด (รวมผลิตภัณฑ์)	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)
2547	115,334	2,164,282	83,592	1,964,739	198,926	4,129,021
2548	132,259	2,134,354	107,507	2,753,273	239,766	4,887,627
2549	118,790	2,099,648	89,990	2,028,661	208,780	4,128,309
2550	160,013	2,429,035	126,614	2,516,845	286,627	4,945,880
2551	168,286	2,613,261	118,043	2,437,757	286,329	5,051,018
2552	239,828	3,632,872	170,125	3,191,331	409,953	6,824,203
2553	216,395	3,512,870	87,083	2,636,099	303,478	6,148,969
2554	382,013	6,209,321	174,615	8,814,530	556,628	15,023,851
2555	455,663	8,454,014	140,756	4,389,284	596,419	12,843,298
2556	413,400	8,503,246	152,561	4,668,776	565,961	13,172,022
รวม	2,401,981	41,752,903	1,250,886	35,401,295	3,652,867	77,154,198
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	18.18	18.83	14.56	26.53	16.38	20.26
เฉลี่ย/รวม (ร้อยละ)	63.25	52.99	36.75	47.01	100.00	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

สำหรับปี 2553 ที่ปริมาณการส่งออกลดลง เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง และสภาพอากาศแปรปรวนในช่วงลำไยออกดอกและช่วงติดผลก่อนการเก็บเกี่ยว ทำให้ผลผลิตเสียหายและลดลงจากปีก่อนๆเป็นอย่างมาก (โสภิศ พุทธิโม, 2554)

ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปทั่วโลก ช่วงปี 2547 – 2556 พบว่า ในปี 2547 มีจำนวน 115,334 ตัน และปี 2556 มีจำนวน 413,400 ตัน โดยเพิ่มขึ้นในอัตรเฉลี่ยร้อยละ 18.18 โดยไทยส่งออกลำไยสดไปมาก ได้แก่ ประชาคมอาเซียน ปี 2547 จำนวน 40,586 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 144,645 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตรเฉลี่ยร้อยละ 22.07 จีน ปี 2547 จำนวน 49,427 ตัน ปี 2556 มี

จำนวน 203,869 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 19.81 ส่องกง ปี 2547 จำนวน 20,935 ตัน ปี 2556 มีจำนวน 60,921 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 27.92 (ดังตารางที่ 2.11)

ตารางที่ 2.11 ปริมาณการส่งออกกล้วยสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน
พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	หน่วย : ตัน								รวม
	จีน		ฮ่องกง		ประชาคมอาเซียน		อื่นๆ		
	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	ปริมาณ	ร้อยละ	
2547	49,427	42.86	20,935	18.15	40,586	35.19	4,386	3.80	115,334
2548	64,432	48.72	20,068	15.17	43,479	32.87	4,280	3.24	132,259
2549	52,119	43.87	12,254	10.32	50,939	42.88	3,478	2.93	118,790
2550	49,208	30.75	40,550	25.34	64,947	40.59	5,308	3.32	160,013
2551	52,493	31.19	57,448	34.14	52,179	31.01	6,166	3.66	168,286
2552	72,695	30.31	65,358	27.25	96,714	40.33	5,061	2.11	239,828
2553	72,547	33.53	58,434	27.00	81,492	37.66	3,922	1.81	216,395
2554	123,015	32.20	89,790	23.50	165,154	43.23	4,054	1.06	382,013
2555	169,495	37.20	77,567	17.02	203,233	44.60	5,368	1.18	455,663
2556	203,869	49.32	60,921	14.74	144,645	34.99	3,965	0.96	413,400
รวม	909,300		503,325		943,368		45,988		2,401,981
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	19.81		27.92		22.07		1.87		18.18
เฉลี่ย/รวม (ร้อยละ)		37.99		21.26		38.33		2.41	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

เมื่อพิจารณาในด้านมูลค่าการส่งออกกล้วยสดไปทั่วโลก ช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2556 พบว่า ในปี 2547 เท่ากับ 2,164,282 พันบาท ปี 2556 เท่ากับ 8,503,246 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 18.83 โดยประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกมาก ได้แก่ จีน ปี 2547 มูลค่าเท่ากับ 803,965 พันบาท ในปี 2556 มีมูลค่าเท่ากับ 4,292,848 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 24.31 ประชาคมอาเซียน ปี 2547 มูลค่าเท่ากับ 815,806 พันบาท ในปี 2556 มูลค่าเท่ากับ 2,624,414 พันบาท

เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 20.09 และฮ่องกง ปี 2547 มูลค่า 321,636 พันบาท ในปี 2556 มูลค่าเท่ากับ 1,370,168 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 22.57 (ดังตารางที่ 2.12)

ตารางที่ 2.12 มูลค่าการส่งออกลำไยสดของไทยไปประเทศที่สำคัญและประชาคมอาเซียน
พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	หน่วย : พันบาท								
	จีน		ฮ่องกง		ประชาคมอาเซียน		อื่นๆ		รวม
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	
2547	803,965	37.15	321,636	14.86	815,806	37.69	222,875	10.30	2,164,282
2548	1,026,624	48.10	316,414	14.82	646,348	30.28	144,968	6.79	2,134,354
2549	913,362	43.50	242,507	11.55	821,165	39.11	122,614	5.84	2,099,648
2550	850,934	35.03	518,007	21.33	885,224	36.44	174,870	7.20	2,429,035
2551	861,385	32.96	669,133	25.61	811,632	31.06	271,111	10.37	2,613,261
2552	1,070,254	29.46	901,665	24.82	1,388,766	38.23	272,187	7.49	3,632,872
2553	1,032,969	29.41	894,592	25.47	1,381,804	39.34	203,505	5.79	3,512,870
2554	1,959,302	31.55	1,319,289	21.25	2,738,079	44.10	192,651	3.10	6,209,321
2555	3,181,006	37.63	1,313,963	15.54	3,711,834	43.91	247,211	2.92	8,454,014
2556	4,292,848	50.48	1,370,168	16.11	2,624,414	30.86	215,816	2.54	8,503,246
รวม	15,992,649		7,867,374		15,825,072		2,067,808		41,752,903
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	24.31		22.57		20.09		3.64		18.83
เฉลี่ย/รวม (ร้อยละ)		37.53		19.14		37.10		6.24	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2.1 ความเป็นมา

อาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ได้ก่อตั้งขึ้น ณ ประเทศไทย ตามปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2557) จนปัจจุบัน (ปี 2558) มีสมาชิกทั้งสิ้น 10 ประเทศ โดยมีสมาชิกเดิม 6 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และ อีก 4 ประเทศสมาชิกใหม่ คือ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม มีการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั้งด้านสินค้าและบริการ การลงทุน อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ในระยะแรกของการรวมตัวกันของอาเซียนยังเป็นการรวมตัวกันอย่างหลวมๆ ไม่มีสถานะเป็นองค์กรทางนิตินัยเพราะยังไม่มีกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เป็นเพียงการประกาศเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันของผู้นำประเทศอาเซียนที่ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด โดยยึดหลักความเท่าเทียมกันและความสมานฉันท์ การไม่แทรกแซงในกิจการภายในของประเทศสมาชิกและการตัดสินใจใดๆ จะใช้หลักฉันทามติและไม่ได้มุ่งที่จะพัฒนาให้เป็นประชาคมอาเซียนแบบที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการค้ามีประเด็นที่สำคัญสรุปได้ดังนี้ (พุลศรี คุลีเมฆิน, 2552)

1) เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) มีการจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2536 โดยมีเป้าหมายหลักในการดำเนินการคือ การขจัดอุปสรรคทางการค้าทางด้านภาษีสินค้านำเข้าและยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างกัน ปัจจุบัน (ปี 2558) อาเซียนได้บรรลุเป้าหมายการลดภาษีภายใต้ AFTA โดยภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.60) ของสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศอยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 2.39 และอาเซียนจะก้าวไปสู่การเป็นเขตการค้าเสรีอย่างสมบูรณ์แบบ คือ ภาษีศุลกากรของทุกรายการสินค้าจะทยอยลดลงเหลือร้อยละ 0 ในปี 2553-2558 ภาษีจึงไม่ใช่อุปสรรคที่สำคัญทางการค้าอีกต่อไป สิ่งที่อาเซียนจะต้องให้ความสำคัญคือ การขจัดมาตรการที่มีไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs)

2) เขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) อาเซียนเริ่มดำเนินการเขตการลงทุนภายใต้กรอบความตกลง AIA ในปี 2541 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของอาเซียน สร้างบรรยากาศการลงทุนที่เสรี และมีความโปร่งใสมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนทั้งในอาเซียนและดึงดูดการลงทุนจากนอกอาเซียน โดยมีโครงการความร่วมมือด้านการลงทุนและให้การปฏิบัติที่เท่าเทียมกับคนในชาติ

3) การเปิดเสรีการค้าบริการ อาเซียนได้เริ่มเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS) ในปี 2539 เพื่อขจัดอุปสรรคหรือข้อจำกัดด้านการค้าบริการระหว่างกันภายในอาเซียน

4) ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Cooperation: AICO) เป็นความร่วมมือที่ส่งเสริมให้บริษัทเอกชนสองบริษัทขึ้นไปในประเทศสมาชิกสองประเทศขึ้นไปลงทุนทำการผลิต โดยตกลงที่จะมีการแลกเปลี่ยนการนำเข้าสินค้าที่ผลิตระหว่างกันในลักษณะของการแบ่งกันผลิต และแต่ละประเทศจะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นศูนย์ (ธิดารัตน์ โชคสุชาติ, 2553)

จากกระแสแนวโน้มการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาค และการขยายตัวของความตกลงการค้าเสรีทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาคและพหุภาคีส่งผลให้สมาชิกอาเซียนต้องร่วมมือกันมากขึ้น ปรับปรุงการดำเนินงานให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของการค้าและการลงทุนของโลกปัจจุบัน จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องปรับตัวตามไปด้วย ยิ่งไปกว่านั้นการมีสภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองที่มีความคล้ายคลึงกัน จะเอื้อประโยชน์ต่อการรวมกลุ่มกันพัฒนาประเทศทั้งในด้านของทรัพยากร วัตถุดิบ แรงงาน และตลาด ทำให้เกิดความแข็งแกร่งในการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคอื่นๆ มากขึ้น ดังนั้นในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 9 เมื่อเดือนตุลาคม 2546 ที่บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนจึงได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord: AC) เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะนำอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ASEAN Community เป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ต้องการให้บรรลุผลภายในปี 2563 แต่ต่อมาได้ตกลงเลื่อนกำหนดให้เร็วขึ้นเป็นภายในปี 2558 โดยมีวิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียน คือ “การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง” ทั้งนี้เพื่อสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งที่ท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศทุกด้าน โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้สะดวกมากขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียนใน 3 มิติ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน

การเป็นประชาคมอาเซียน คือ การทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิทัศน์ที่ดี โดยสมาชิกในครอบครัวมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี

ปลอดภัย และสามารถค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillar) คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio Cultural Community: ASCC) ซึ่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และประชาชนของประเทศอาเซียนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทั้ง 3 เสาหลัก

สำหรับเสาหลักการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ภายในปี 2558 เพื่อให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรี และเงินทุนที่เสรีขึ้น ต่อมาในปี 2550 อาเซียนได้จัดทำพิมพ์เขียวเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจให้เห็นภาพรวมในการมุ่งไปสู่ AEC ซึ่งประกอบด้วย แผนงานเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ พร้อมกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ จนบรรลุเป้าหมายในปี 2558 รวมทั้งการให้ความยืดหยุ่นตามที่ประเทศสมาชิกได้ตกลงกันล่วงหน้า

เพื่อให้การจัดตั้งเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สมาชิกอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยมีพันธกิจต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะการดำเนินงานให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากความตกลงสำคัญ 3 ฉบับ คือ

1) ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) กำหนดให้สมาชิกต้องลดภาษีสินค้าในบัญชีลดภาษี (Inclusion List: IL) ให้หมดภายในปี 2553 (ค.ศ. 2010) และใช้มาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรได้เฉพาะเรื่องที่ทำเป็น

2) กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS) กำหนดให้สมาชิกต้องทยอยเปิดตลาดบริการซึ่ง ASEAN Blueprint กำหนดให้สมาชิกต้องเปิดตลาดให้สมาชิกอาเซียนอื่นสามารถถือหุ้นถึงร้อยละ 70 ยกเว้นในสาขาที่เห็นว่าอ่อนไหว

3) ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA) กำหนดให้เปิดเสรีและให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติในสาขาที่ตกลงกัน 5 ประการ คือ เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และอุตสาหกรรมการผลิต รวมทั้งให้ความคุ้มครอง การส่งเสริม และการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนแก่สมาชิกอาเซียนใน 5 สาขาดังที่กล่าวมาข้างต้น (พุลศรี คูลีเมฆิน, 2552)

2.2 ความร่วมมือในการรวมกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นเป็นไปตาม AEC Blueprint ที่จะให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ ซึ่ง AEC Blueprint โดยสรุป (Theresa, 2009) **ตลาดและฐานการผลิตร่วม** โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม ได้แก่ การขจัดมาตรการกีดกันทางการค้าทั้งที่เป็นภาษีและมิใช่ภาษี ตามกรอบความร่วมมือ AFTA ดังนี้ (เถลิงศักดิ์ วงศ์สามศร, 2550)

2.2.1 มาตรการด้านภาษี

การยกเลิกภาษี และการลดภาษีได้มีการยกเว้นสำหรับสินค้า 2 ประเภท คือ (บัญญัติ สมบูรณ์สุข และคณะ, 2556)

1) **สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List: SL)** สินค้าในประเภทนี้ไม่ต้องลดภาษีเป็น 0% แต่ต้องลดภาษีให้เหลือน้อยกว่า 5% ซึ่งไทยนั้นมีสินค้าอ่อนไหว 4 รายการ คือ กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และไม้ตัดดอก ประเทศมาเลเซียมีสินค้าอ่อนไหว ประเภทผัก 1 รายการ ได้แก่ กะหล่ำ และผลไม้ 20 รายการ กัวย (บางประเภท) สับปะรด ฝรั่ง มะม่วง มังคุด แตงโม มะละกอ ผลไม้เมืองร้อน (เงาะ ทุเรียน ลางสาด ขนุน มะเฟือง ผลไม้อื่นๆ) ส่วนประเทศสิงคโปร์ไม่มีรายการสินค้าอ่อนไหว

2) **สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List: HSL)** สินค้าในประเภทนี้ไม่ต้องลดภาษีเป็น 0% คือ สินค้าข้าวของอินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ สินค้าน้ำตาลของอินโดนีเซีย

	ปี 2553	ปี 2558
อาเซียน 6	ภาษี 0%	
เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ กัมพูชา		ภาษี 0%

ภาพที่ 2.1 กรอบระยะเวลาของการลดมาตรการอุปสรรคทางการค้าที่เป็นภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียน

ที่มา: เถลิงศักดิ์ วงศ์สามศร (2550)

2.2.2 มาตรการที่มีใช้ภายใน

โดยการขจัดมาตรการที่มีใช้ภายใน (Non-Tariff Barriers: NTBs) การขจัดมาตรการที่มีใช้ภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนมีแนวทางการยกเลิกหรือขจัด 3 ระยะ ซึ่งในส่วนของประเทศไทยนั้นมีรายการสินค้าที่ต้องขจัดมาตรการที่มีใช้ภายใน ดังนี้

NTBs ชุดที่ 1: ภายในวันที่ 1 มกราคม 2551 ครอบคลุมสินค้า 5 รายการ คือ ลำไย พริกไทย น้ำมันถั่วเหลือง ใบยาสูบ และน้ำตาล

NTBs ชุดที่ 2: ภายในวันที่ 1 มกราคม 2552 มีสินค้า 3 รายการ คือ ปอกระเจา ป่าน และมันฝรั่ง

NTBs ชุดที่ 3: ภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 ได้แก่ ข้าว เนื้อมะพร้าวแห้ง มะพร้าว น้ำมันมะพร้าว ชา ถั่วเหลือง เมล็ดกาแฟ กาแฟสำเร็จรูป นํ้านมดิบ/นมปรุงแต่ง และนมผงขาดมันเนย

	ปี 2553	ปี 2555	ปี 2558
อาเซียน 5	ยกเลิก ทั้งหมด		
ฟิลิปปินส์		ยกเลิก ทั้งหมด	
ลาว เมียนมาร์ กัมพูชา เวียดนาม			ยกเลิก ทั้งหมด

ภาพที่ 2.2 กรอบระยะเวลาของการยกเลิกมาตรการอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในของประเทศสมาชิกอาเซียน
ที่มา: เอลิงศักดิ์ วงศ์สามสร (2550)

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางธุรกิจ

การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางธุรกิจขององค์กร สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายใน และการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายนอก ดังนี้

3.1.1 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายในขององค์กร สถานะแวดล้อมภายในเป็นสถานะแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในองค์กรซึ่งแต่ละองค์กรสามารถควบคุมได้ การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายในขององค์กรทำให้สามารถมองเห็นจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ที่ธุรกิจนั้นมีอยู่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรและเป็นปัจจัยที่องค์กรสามารถควบคุมได้ สถานะแวดล้อมภายในขององค์กร ประกอบด้วย ทรัพยากรขององค์กร ความสามารถในการดำเนินงานธุรกิจขององค์กร ได้แก่ ความสามารถด้านการผลิต การตลาด การเงินและบุคลากร โครงสร้างขององค์กรและวัฒนธรรมขององค์กร (ฐาปนา ฉินไพศาล และ อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2542)

3.1.2 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายนอกขององค์กร สถานะแวดล้อมภายนอกเป็นสถานะแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ซึ่งองค์กรทางธุรกิจนั้นไม่สามารถควบคุมได้ และมีผลกระทบต่อระบบธุรกิจโดยรวม สถานะแวดล้อมภายนอกสามารถเป็นได้ทั้ง โอกาส (Opportunities) และอุปสรรคหรือภัยคุกคาม (Threats) ที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ สถานะแวดล้อมภายนอกขององค์กร อาจจะมีผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อองค์กรได้ สถานะแวดล้อมภายนอกขององค์กรที่มีผลกระทบโดยตรง ได้แก่ ลูกค้านักแข่ง แรงงานและผู้จัดจำหน่ายวัตถุดิบ (ฐาปนา ฉินไพศาล และ อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2542) สถานะแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบทางอ้อม ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคมและเทคโนโลยี (ศักดิ์ดา พิศาลบุตร, 2556)

3.2 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

เป็นตัวแทนของการประเมินจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) โดยมีกรอบแนวคิดว่าหากเป็นการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในองค์กรก็เป็นการค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อน แต่หากเป็นการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายนอกองค์กรก็จะเป็นเรื่องการระบุโอกาสและอุปสรรค

- จุดแข็ง คือ ทรัพยากรที่องค์กรได้พัฒนาเป็นขีดความสามารถและกระบวนการซึ่งนำมาใช้ และพัฒนาไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขัน

- จุดอ่อน คือ ทรัพยากรและความสามารถที่ยังขาดหรือมีไม่เพียงพอ ทำให้เสียเปรียบในการแข่งขัน

- โอกาส คือ แนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นบวกหรือที่จะช่วยปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร

- อุปสรรค คือ แนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นลบหรือที่จะคุกคามบั่นทอนการดำเนินงานขององค์กร (พรกมล ปริญญาภิรักษ์, 2551)

3.3 เทคนิค TOWS Matrix

เป็นแมทริกซ์ที่แสดงถึงโอกาส และอุปสรรคจากภายนอกที่สัมพันธ์กับจุดแข็งและจุดอ่อนภายในองค์กร โดยมีทางเลือกของกลยุทธ์ 4 ทางเลือก ซึ่งเกิดจากการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ดังนี้ (พรกมล ปริญญาภิรักษ์, 2551)

3.3.1 กลยุทธ์ SO หมายถึง กลยุทธ์การใช้จุดแข็งเพื่อแสวงหาประโยชน์จากโอกาสที่มี เป็นตำแหน่งหรือสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมายของทุกองค์กร โดยองค์กรจะใช้กลยุทธ์จุดแข็งและข้อได้เปรียบจากโอกาส ถ้ามีจุดอ่อนก็จะพยายามแก้ไขเพื่อให้เปลี่ยนเป็นจุดแข็ง ถ้าเผชิญอุปสรรคก็ต้องพยายามเปลี่ยนให้เป็นโอกาส ในกรณีนี้องค์กรจะใช้จุดแข็งที่มีเพื่อสร้างข้อได้เปรียบจากโอกาส

3.3.2 กลยุทธ์ WO หมายถึง กลยุทธ์การเอาชนะความมีจุดอ่อนโดยแสวงหาประโยชน์จากโอกาสที่มี เป็นสถานการณ์ที่องค์กรพยายามให้มีจุดอ่อนต่ำสุด และมีโอกาสสูงสุด ดังนั้นองค์กรที่มีจุดอ่อนในบางกรณีจะต้องพยายามหาวิธีการแก้ไข โดยการใช้อนุได้เปรียบจากเทคโนโลยีหรือบุคลากรที่มีทักษะจากภายในมาพัฒนาองค์กร ในกรณีนี้องค์กรจะพยายามแก้ไขจุดอ่อน และสร้างข้อได้เปรียบจากโอกาส

3.3.3 กลยุทธ์ ST หมายถึง กลยุทธ์การใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงการคุกคาม เป็นสถานการณ์ที่องค์กรมีจุดแข็งและมีอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก เป้าหมายขององค์กร คือพยายามให้มีจุดแข็งสูงสุด และมีอุปสรรคต่ำสุด ดังนั้นองค์กรอาจใช้จุดแข็งด้านเทคโนโลยี การเงิน การบริหารจัดการ หรือการตลาด เพื่อจัดอุปสรรคจากคู่แข่ง ในกรณีนี้องค์กรจะใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงหรือเอาชนะอุปสรรคให้ได้

3.3.4 กลยุทธ์ WT หมายถึง กลยุทธ์การลดการสูญเสียจากจุดอ่อนให้มน้อยที่สุด และการพยายามหลีกเลี่ยงอุปสรรค เป็นสถานการณ์ที่องค์กรมีจุดอ่อนและมีอุปสรรค โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างจุดแข็งและจัดอุปสรรคให้ต่ำสุด โดยองค์กรอาจใช้วิธีการร่วมลงทุน การลดค่าใช้จ่าย การเลิกผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีกำไร ในกรณีนี้องค์กรจะพยายามลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรคให้ได้

ตารางที่ 2.13 การกำหนดกลยุทธ์ด้วยเทคนิค TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง Strengths (S)	จุดอ่อน Weaknesses (W)
โอกาส Opportunities (O)	SO Strategies สร้างกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็ง ที่จะใช้ประโยชน์ จากโอกาส	WO Strategies สร้างกลยุทธ์โดยใช้ประโยชน์ จากโอกาส ด้วยการเอาชนะ จุดอ่อน
อุปสรรค Threats (T)	ST Strategies สร้างกลยุทธ์โดยใช้จุดแข็ง เพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค	WT Strategies สร้างกลยุทธ์โดย ลดจุดอ่อน และหลีกเลี่ยง อุปสรรค

ที่มา: คัดแปลงจาก Wheelen and Hunger (2002: 115)

3.4 การวิเคราะห์อนุกรมเวลา

การวิเคราะห์อนุกรมเวลา (Time Series Analysis) คือ การศึกษาถึงรูปแบบและสาเหตุการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของข้อมูลชุดหนึ่งๆ ซึ่งเป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (Time series data) ซึ่งจะสังเกตข้อมูลเหล่านี้ได้ว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปค่าของอนุกรมเวลาก็จะเปลี่ยนไปด้วย นั่นคือ การศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาหรือฟังก์ชัน (function) กับเวลา (ศิริประภา พนมสก, 2556)

การวิเคราะห์อนุกรมเวลานี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อเวลาเปลี่ยนไปนั่นเอง ข้อมูลอนุกรมเวลาในทางธุรกิจส่วนใหญ่ที่นำมาวิเคราะห์มักจะเป็นข้อมูลรายปี ข้อมูลรายไตรมาส และข้อมูลรายเดือน โดยทั่วไปจำนวนช่วงเวลาของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ยิ่งมากเท่าไร ผลการวิเคราะห์ไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสัมพันธ์หรือเพื่อการพยากรณ์จะมีโอกาสถูกต้องใกล้เคียงความจริงมากขึ้น (สรชัย พิศาลบุตร, 2552)

3.4.1 ส่วนประกอบของอนุกรมเวลา

ข้อมูลอนุกรมเวลา จะประกอบด้วยค่าซึ่งเกิดจากอิทธิพลของการแปรผัน 4 ชนิด คือ

1) การแปรผันตามแนวโน้ม (trend) คือ การแปรผันของข้อมูลที่เกิดขึ้นในระยะเวลาสั้น

2) การแปรผันตามฤดูกาล (seasonal variation) คือ การแปรผันของข้อมูลที่เกิดขึ้นในทำนองเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกันของรอบเวลาสั้นๆ อย่างมากไม่เกิน 1 ปี

3) การแปรผันตามวัฏจักร (cyclical variation) คือ การแปรผันที่เกิดขึ้นในทำนองเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกันของรอบเวลายาวๆ เช่น 4 ปี 8 ปี หรือ 20 ปี ของข้อมูลแต่ละชนิดซึ่งแตกต่างกันไป

4) การแปรผันตามเหตุการณ์ผิดปกติ (irregular variation) คือ การแปรผันที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ผิดปกติซึ่งไม่ได้คาดไว้ล่วงหน้า เช่น เกิดอุทกภัย เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หรือเกิดสงคราม ซึ่งมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของข้อมูลที่กำลังศึกษา

3.4.2 รูปแบบของส่วนประกอบของอนุกรมเวลา (The Time-Series Model)

ข้อมูลในอนุกรมหนึ่ง ๆ นั้นสามารถเขียนแบบจำลองแสดงส่วนประกอบทั้ง 4 ได้หลายแบบ แต่ที่นิยมกันมากมี 2 แบบ คือ

1) แบบจำลองในรูปผลคูณ (Multiplicative Model)

$$Y = T \times S \times C \times I$$

ข้อมูลธุรกิจ ณ ช่วงเวลาใดๆ จะประกอบด้วยความสัมพันธ์ของค่าซึ่งเกิดจากอิทธิพลของการแปรผัน 4 ชนิดข้างต้นในรูปผลคูณ

2) แบบจำลองในรูปผลบวก (Additive Model)

$$Y = T + S + C + I$$

โดยที่

Y แทนค่า ของข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงเวลานั้น

T แทนค่า ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของแนวโน้ม ณ ช่วงเวลานั้น

S แทนค่า ดัชนีฤดูกาลซึ่งเป็นอิทธิพลของการแปรผันตามฤดูกาลของช่วงเวลานั้น

C แทนค่า ดัชนีวัฏจักรซึ่งเป็นอิทธิพลของการแปรผันตามวัฏจักรของช่วงเวลานั้น

I แทนค่า ดัชนีเหตุการณ์ผิดปกติซึ่งเป็นอิทธิพลของการแปรผันตาม เหตุการณ์ผิดปกติของช่วงเวลานั้น

3.4.3 การวิเคราะห์ส่วนประกอบของข้อมูลอนุกรมเวลา

1) การหาค่าแนวโน้ม (Trend: T) คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล หรือตัวแปร 2 ตัว โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระแทนช่วงเวลา และตัวแปรตามแทนข้อมูลที่สนใจ ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์ทั่วไประหว่างช่วงเวลาและข้อมูลที่สนใจศึกษามีสมการ ดังนี้

$$(1) \text{ สมการเส้นตรง มีรูปแบบสมการทั่วไป } T = \hat{y} = a + bt$$

$$(2) \text{ สมการพาราโบลา มีรูปแบบสมการทั่วไป } T = \hat{y} = a + b_1t + b_2t^2$$

$$(3) \text{ สมการเอ็กซ์โปเนนเชียล มีรูปแบบสมการทั่วไป } T = \hat{y} = ae^{bt}$$

$$(4) \text{ สมการคิวบิก มีรูปแบบสมการทั่วไป } T = \hat{y} = a + b_1t + b_2t^2 + b_3t^3$$

2) การหาค่าดัชนีฤดูกาล (Seasonal Index : S) วิธีหาค่าดัชนีฤดูกาล ทั่วไป มี 2 วิธี คือ 1) วิธีอัตราส่วนระหว่างข้อมูลอนุกรมเวลากับค่าแนวโน้ม (ratio to trend method) และ 2) วิธีอัตราส่วนระหว่างข้อมูลอนุกรมเวลากับค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ (ratio to moving average method) (ทรงศิริ แต่สมบัติ, 2539)

(1) การคำนวณค่าดัชนีฤดูกาล ด้วยวิธีอัตราส่วนระหว่างข้อมูลอนุกรมเวลากับค่าแนวโน้ม โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาแบบรายไตรมาสมีขั้นตอนดังนี้

- คำนวณค่าแนวโน้มจากสมการเส้นแนวโน้มที่ได้จากข้อมูลที่ กำหนดให้

- กำจัดค่าแนวโน้มออกจากข้อมูลอนุกรมเวลา โดยการนำข้อมูล อนุกรมเวลา (Y) หารด้วยค่าแนวโน้ม (T) และคูณด้วย 100 ค่าที่คำนวณได้เป็นอัตราส่วนร้อยละต่อ ค่าแนวโน้ม

- คำนวณค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนร้อยละต่อค่าแนวโน้มในแต่ละราย ไตรมาส การหาค่าเฉลี่ยอาจใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตหรือค่ามัธยฐานก็ได้ การหาค่าเฉลี่ยเป็นการถ่วงเฉลี่ย ของข้อมูลแต่ละฤดูกาลซึ่งเป็นการกำจัดอิทธิพลเนื่องจากความผันแปรตามวัฏจักรและความผันแปร เนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติ

- ทำการปรับผลรวมของค่าเฉลี่ยในแต่ละไตรมาสที่ได้ให้เท่ากับ 400 เนื่องจากผลรวมของค่าเฉลี่ยในแต่ละไตรมาสจะต้องเท่ากับ 400 โดยนำค่าเฉลี่ยในแต่ละไตรมาสที่ หารด้วยผลรวมของค่าเฉลี่ยของทุกๆ ไตรมาสแล้วคูณด้วย 400 ก็จะได้ค่าดัชนีฤดูกาลของรายไตรมาส

(2) การคำนวณค่าดัชนีฤดูกาล ด้วยวิธีอัตราส่วนระหว่างข้อมูลอนุกรมเวลากับค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ มีขั้นตอนดังนี้

- กำจัดค่าดัชนีฤดูกาลและดัชนีเหตุการณ์ผิดปกติโดยวิธีเฉลี่ยเคลื่อนที่ครั้งละ 3 เดือน (รายไตรมาส) ค่าเฉลี่ยที่ได้จะเป็นตัวแทนของช่วงเวลาทั้ง 4 ไตรมาส เนื่องจากการเฉลี่ยเคลื่อนที่จะมีผลทำให้ S และ I หกคไป จะเหลือเฉพาะอิทธิพลของแนวโน้มและดัชนีวัฏจักร ($T \times C$)

- กำจัดอิทธิพลของแนวโน้มและค่าความผันแปรตามวัฏจักรออกจากข้อมูลอนุกรมเวลา โดยการนำค่า $T \times C$ ที่เหลืออยู่ไปหารอนุกรมเวลา Y ซึ่งเท่ากับ $T \times S \times C \times I$ จะได้ค่า $S \times I$ ของแต่ละไตรมาส

$$\frac{Y}{T \times C} \times 100 = \frac{T \times S \times C \times I}{T \times C} \times 100 = S \times I \times 100$$

- กำจัดอิทธิพลของ I ออกจากข้อมูลของแต่ละไตรมาส โดยการหาค่าเฉลี่ยของ $S \times I \times 100$ ในแต่ละไตรมาสของทุกปีจะได้ดัชนีฤดูกาล S ของแต่ละไตรมาส

3) การหาค่าความผันแปรตามวัฏจักรหรือดัชนีวัฏจักร (Cyclical Variation : C)

การวิเคราะห์อนุกรมเวลาเพื่อประมาณค่าความผันแปรตามวัฏจักรทำได้โดยการกำจัดส่วนประกอบอนุกรมเวลาอื่นๆ ได้แก่ ค่าแนวโน้ม ค่าความผันแปรตามฤดูกาล และค่าความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติ ออกไปที่ละอย่างหรือพร้อมๆกัน การประมาณค่าความผันแปรตามวัฏจักร โดยวิธีการกำจัดส่วนประกอบอื่นๆ (T, S, I) ออกไปนี้เรียกว่า วิธีเศษตกค้าง (residual method) โดยมีขั้นตอนการคำนวณดังนี้

- กำจัดค่าแนวโน้ม (T) ออกจากข้อมูลโดยการหารข้อมูลเดิมด้วยค่าแนวโน้ม

$$\frac{Y}{T} = \frac{T \times S \times C \times I}{T} = S \times C \times I$$

- กำจัดการเคลื่อนไหวตามฤดูกาล (S) ออกจากข้อมูลที่ปราศจากแนวโน้มแล้ว โดยการหารข้อมูลนั้นด้วยค่าดัชนีฤดูกาล ส่วนที่ได้ คือ $C \times I$ นี้ เรียกว่าอัตราร้อยละของค่าปกติ (Percentage of Normal)

$$\frac{S \times C \times I}{S} = C \times I$$

- กำจัดค่าความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติ ออกจากข้อมูลที่ปราศจากแนวโน้ม และการเคลื่อนไหวตามฤดูกาล โดยการหาค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่เพื่อขจัดค่า I ออกไปค่าที่ได้จากการกำจัดค่าแนวโน้ม ค่าความผันแปรตามฤดูกาลและค่าความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติ คือ ค่าผันแปรตามวัฏจักร

4) การหาค่าความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติ (Irregular Variation : I)

การวิเคราะห์อนุกรมเวลา เพื่อประมาณค่าความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติจะทำได้โดยการ

กำจัดส่วนประกอบอนุกรมเวลาอื่น ๆ ได้แก่ ค่าแนวโน้ม ค่าความผันแปรตามฤดูกาล และค่าความผันแปรตามวัฏจักร ออกไปที่ละอย่างหรือพร้อมๆกัน การประมาณค่าความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติโดยวิธีการกำจัดส่วนประกอบอื่น ๆ ออกไปนี้ เรียกว่า วิธีเศษตกค้าง (residual method) มีขั้นตอนการคำนวณ ดังนี้

- กำจัดค่าแนวโน้ม (T) ออกจากข้อมูลโดยการหารข้อมูลเดิมด้วยค่าแนวโน้ม

$$\frac{Y}{T} = \frac{T \times S \times C \times I}{T} = S \times C \times I$$

- กำจัดการเคลื่อนไหวตามฤดูกาล (S) ออกจากข้อมูลที่ปราศจากแนวโน้มแล้ว โดยการหารข้อมูลนั้นด้วยค่าดัชนีฤดูกาล

$$\frac{S \times C \times I}{s} = C \times I$$

- กำจัดค่าความผันแปรตามวัฏจักรออกจากข้อมูลที่ปราศจากแนวโน้มและการเคลื่อนไหวตามฤดูกาล โดยการหารข้อมูลที่ปราศจากแนวโน้มและการเคลื่อนไหวตามฤดูกาลด้วยค่าความผันแปรตามวัฏจักร

$$\frac{C \times I}{c} = I$$

ค่าที่ได้จากการกำจัดค่าแนวโน้ม ค่าความผันแปรตามฤดูกาล และค่าความผันแปรตามวัฏจักรออกแล้ว คือ ค่าความผันแปรเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติ

ข้อมูลอนุกรมเวลาชุดหนึ่งๆ อาจจะมีหรือไม่มีค่าความผันแปรแบบผิดปกติเกิดขึ้นก็ได้ซึ่งสามารถทราบได้อย่างคร่าวๆ โดยการพิจารณาจากกราฟของข้อมูลอนุกรมเวลา เพื่อดูว่าช่วงเวลาใดที่มีค่าของข้อมูลตัวแปรอนุกรมเวลาสูงกว่าหรือต่ำกว่าช่วงเวลาอื่นมากๆ ถ้าพบว่ามีก็แสดงว่ามีความผันแปรแบบผิดปกติเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น สำหรับการวิจัยนี้จะทำการวิเคราะห์อนุกรมเวลา เฉพาะค่าแนวโน้ม และค่าดัชนีฤดูกาล เท่านั้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อภิชาติ โยกุล (2544) ศึกษาการวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนผลิตทุเรียนนอกฤดูกาลในจังหวัดจันทบุรี พบว่า จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในการผลิตทุเรียน เนื่องจากเป็นแหล่งที่ผลิตทุเรียนได้มากที่สุดของประเทศ ในแต่ละปีผลผลิตจะออกสู่ตลาดพร้อมกันจำนวนมากในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ทำให้ราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับต้องมีราคาตกต่ำลง วิธีการ

แก้ไขปัญหาหาคาทุเรียนตกต่ำลงประการหนึ่ง ทำให้ได้โดยการส่งเสริมหรือแนะนำให้เกษตรกรเปลี่ยนแปลงการลงทุนทำสวนทุเรียนในฤดูกาลมาเป็นทุเรียนนอกฤดูกาล

ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนหรือความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนเฉพาะกรณีผลิตทุเรียนนอกฤดูกาล โดยใช้อัตราคิดลดที่ 12% ต่อปี ผลการวิเคราะห์จะได้ NPV เท่ากับ 1,379,213.31 บาท BCR เท่ากับ 2.07 และ IRR เท่ากับ 25.08% แสดงว่าการลงทุนทำสวนทุเรียนนอกฤดูให้ผลตอบแทนทางการเงินคุ้มค่า ส่วนผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนเฉพาะกรณีผลิตทุเรียนในฤดูกาล โดยใช้อัตราคิดลดที่ 12% ต่อปี ผลการวิเคราะห์จะได้ NPV เท่ากับ 439,797.92 บาท BCR เท่ากับ 1.44 และ IRR เท่ากับ 18.43% แสดงว่าการลงทุนทำสวนทุเรียนในฤดูกาลให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน สำหรับผลการวิเคราะห์ทางการเงินของการเปลี่ยนแปลงการลงทุนทำสวนทุเรียนในฤดูกาลมาเป็นทุเรียนนอกฤดูกาล โดยใช้อัตราคิดลดที่ 12% ต่อปี ผลการวิเคราะห์จะได้ NPV 939,415.39 บาท BCR เท่ากับ 4.27 และ IRR เท่ากับ 47.91% แสดงว่าในการที่เกษตรกรเปลี่ยนการลงทุนจากการทำสวนทุเรียนในฤดูกาลมาเป็นทุเรียนนอกฤดูกาลนั้นสามารถให้ผลตอบแทนทางการเงินคุ้มค่า

ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของการลงทุนชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงการลงทุนจากการทำสวนทุเรียนในฤดูกาล เป็นสวนทุเรียนนอกฤดูกาล ไม่เพียงแต่มีความคุ้มค่าทางการเงิน ยังมีระดับความเสี่ยงทางการเงินต่ำอีกด้วย

กฤติกา งามกัณหา (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียน: ศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ส่งออก พบว่า การส่งออกยังพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมายเป็นผลให้การส่งออกไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ บริษัทผู้ประกอบการส่งออกทุเรียนของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นบริษัทส่งออกขนาดเล็ก ร้อยละ 76.1 และมีระยะเวลาในการประกอบกิจการไม่นานเพียง 1-2 ปี มีทุนในการจดทะเบียนบริษัทน้อย ระหว่าง 1-5 ล้านบาท และไม่ได้ทำการผลิตทุเรียนเพื่อการส่งออกด้วยตนเอง ต้องไปรับซื้อจากแหล่งผลิตเพื่อทำการส่งออก ร้อยละ 88.7 โดยทำการส่งออกในรูปแบบผลสดเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.3 พันธุ์ที่ทำการส่งออกมากที่สุด ได้แก่ พันธุ์หมอนทอง ร้อยละ 99.6 รองลงมา คือ พันธุ์ชะนี ร้อยละ 55.2 การขนส่งส่วนใหญ่ขนส่งทางเรือ ตลาดที่ส่งออกอยู่ในทวีปเอเชีย ร้อยละ 77.0 โดยเน้นตลาดฮ่องกง จีน และไต้หวัน เป็นหลัก

คุณลักษณะบริษัทที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียนไทย โดยคุณลักษณะบริษัทที่สำคัญ ได้แก่ ด้านภาพพจน์และชื่อเสียงของบริษัท การจดทะเบียนผู้ส่งออก และสถานที่ตั้งโรงงานบรรจุหีบห่อตามลำดับ ส่วนปัจจัยภายในกิจการด้านกลยุทธ์ส่วนประสมการตลาดก็มีผลต่อการส่งออกทุเรียนเช่นเดียวกัน โดยปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณภาพผลผลิตและปัจจัยด้านราคา และปัจจัยภายนอกกิจการระดับการดำเนินงานภายในประเทศ ก็มีผลต่อการส่งออกด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งการ

ส่งเสริมและการสนับสนุนจากภาครัฐและจำนวนลูกค้าและคู่แข่งในอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมาก ส่วนปัจจัยสุดท้ายคือปัจจัยภายนอกประเทศระดับมหภาคใน ตลาดระหว่างประเทศที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียน โดยปัจจัยที่ผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านมาตรการกีดกันทางการค้า การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่าง ประเทศ และภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า ด้านตลาดส่งออกที่ผู้ประกอบการเห็นว่าเป็นเป้าหมาย สำคัญคือตลาดในทวีปเอเชีย รองลงมาเป็นตลาดทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปยุโรปและทวีปออสเตรเลีย ตามลำดับ

ภานุวัฒน์ สุกรี (2546) ศึกษาการพยากรณ์การส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย พบว่า ความต้องการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย ส่งผลให้ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญต่อระบบ เศรษฐกิจของประเทศ เพราะประเทศไทยเป็นผู้ผลิตทุเรียนรายใหญ่ที่สุดในโลก ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตทุเรียนสูงมากถึง 917,689 ตัน ใน พ.ศ. 2539 เนื่องจากในปัจจุบัน เกษตรกรในภาคตะวันออกและภาคใต้ได้ใช้เทคนิคในการผลิตทุเรียนนอกฤดูหรือก่อนฤดูจึงส่งผล ให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดทุกเดือน ภาคตะวันออกมีผลผลิตประมาณ 676,670 ตัน ภาคใต้มีผลผลิต ประมาณ 220,890 ตัน ดังนั้นจึงมีการส่งออกทุเรียนไปยังต่างประเทศได้ตลอดปี โดยมีประเทศคู่ค้า ส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย เช่น ส่องกง ไต้หวัน มีรายได้เข้าประเทศปีละหลายพันล้านบาท พบว่า แนวโน้มจะมีการส่งออกทุเรียนสดในอนาคตมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และในเดือนพฤษภาคม เป็นฤดูที่มีการส่งออกปริมาณมากและการส่งออกทุเรียนสดปริมาณน้อยในเดือนพฤศจิกายนของ ทุกปี และมีการเปลี่ยนแปลงตามวัฏจักรธุรกิจทุก 2 ปี โดยมีช่วงระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือน มิถุนายน เป็นช่วงที่มีการส่งออกทุเรียนสดขยายตัวเต็มที่ และช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือน มกราคมเป็นช่วงที่การส่งออกทุเรียนสดมีการหดตัวอย่างมาก ในหนึ่งช่วงวัฏจักรธุรกิจ สำหรับการ เคลื่อนไหวเหตุการณ์ที่ผิดปกติไม่พบในการศึกษาในครั้งนี้และผลการพยากรณ์การส่งออกทุเรียน สดของประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2545 – 2549 จะมีปริมาณส่งออกในแต่ละปีเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี และพบว่าประเทศไทยส่งออกทุเรียนสดไปต่างประเทศเพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 8 ต่อปี และปริมาณการ ส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการส่งออกทุเรียนสดของ ประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน

นนท โชติ อุดมศรี (2554) ศึกษาการออกแบบการพยากรณ์ความต้องการทุเรียนใน ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศโดยใช้ตัวแบบอนุกรมเวลาและโครงข่ายประสาทเทียม พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ผลผลิตทุเรียนออกมาสู่ตลาด เนื่องจากผลผลิตทุเรียนนำออกมาขายในตลาด พร้อมกันในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม ทำให้เกษตรกรชาวสวนขายทุเรียนได้ในราคาต่ำ กว่าทุน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาทุเรียนเกินความต้องการของผู้บริโภค การพยากรณ์ความต้องการของ

ทุเรียน 4 ชนิด คือ ทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง ทุเรียนกวน และทุเรียนอบแห้ง ในปีถัดไป ซึ่งมีการพยากรณ์ 2 แบบ คือ 1) การพยากรณ์แบบนำปริมาณการส่งออกที่ผ่านมาใช้ (Output Models) โดยอนุกรมเวลามี 4 ตัวแบบ ได้แก่ ตัวแบบค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ ตัวแบบฤดูกาล ตัวแบบการปรับเรียบด้วยเอ็กซ์โปเนนเชียล และตัวแบบการพยากรณ์การปรับเรียบแบบเอ็กซ์โปเนนเชียลสองครั้ง 2) การพยากรณ์แบบกำหนดปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออกมาพยากรณ์ปริมาณการส่งออก (Input Models) โดยมีตัวแบบการถดถอย และตัวแบบโครงข่ายประสาทเทียม จากนั้นนำผลการพยากรณ์ของแต่ละตัวแบบมาเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ค่าความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยสัมบูรณ์ (Mean Absolute Percent Error : MAPE) ถ้าค่า MAPE ต่ำ การพยากรณ์ความต้องการทุเรียนจะมีความถูกต้องและแม่นยำ

ผลการวิจัยการพยากรณ์ด้วย Output Models พบว่า ตัวแบบการพยากรณ์ที่มีความแม่นยำคือ ตัวแบบฤดูกาล (Deseasonised Model) และการพยากรณ์แบบ Input Models พบว่า ตัวแบบการพยากรณ์ที่มีความแม่นยำคือ ตัวแบบโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Networks) ต่อจากนั้นนำผลการพยากรณ์ปริมาณทุเรียนจากตัวแบบที่มีความแม่นยำไปใช้วิเคราะห์ด้วยตัวแบบการโปรแกรมเชิงเส้น (Linear Programming) เพื่อหาปริมาณความต้องการทุเรียนที่เหมาะสมในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศของทุเรียนทั้ง 4 ชนิด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการขายทุเรียนให้มีกำไรอย่างเหมาะสม โดยใช้ข้อมูลความต้องการทุเรียนจากการคำนวณใน พ.ศ. 2552 ผลการวิจัยพบว่า ถ้าสามารถขายทุเรียนได้ตามผลการคำนวณจากตัวแบบ จะทำให้การขายทุเรียนมีมูลค่ากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณร้อยละ 16 โดยปริมาณทุเรียนที่เหมาะสมของการบริโภคภายในประเทศ (Domestic Markets) ที่ทำให้ผู้ประกอบการขายได้มีกำไรสูงสุด คือ ทุเรียนสด เท่ากับ 442,438 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง เท่ากับ 19,185 ตัน ทุเรียนกวน เท่ากับ 5,801 ตัน ทุเรียนอบแห้ง เท่ากับ 529 ตัน และปริมาณทุเรียนที่เหมาะสมของการบริโภคภายนอกประเทศ (Export Markets) ที่ทำให้ผู้ประกอบการขายได้กำไรสูงสุด คือ ทุเรียนสด เท่ากับ 190,555 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง เท่ากับ 15,955 ตัน ทุเรียนกวน เท่ากับ 2,648 ตัน ทุเรียนอบแห้ง เท่ากับ 329 ตัน

วริทธิ์นันท์ ชุมประเสริฐ (2555) ศึกษาแนวโน้มการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยกับอาเซียนหลังมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันอาเซียนเป็นตลาดส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญอันดับหนึ่งของไทย มีสัดส่วนการค้าสินค้าเกษตรกับอาเซียนร้อยละ 19 ของสัดส่วนการค้าสินค้าเกษตรของประเทศ ซึ่งนับว่าสูงกว่าการค้ากับประเทศญี่ปุ่น ยุโรป และสหรัฐอเมริกา เห็นได้ว่าความสำคัญของอาเซียนกับการเป็นตลาดรองรับสินค้าเกษตรของไทยนั้นมีมากขึ้นเรื่อย ๆ อาจเป็นเพราะภาษีศุลกากรที่ลดลงเรื่อย ๆ ประกอบกับความต้องการสินค้าเกษตรเพื่อนำไปแปรรูป ซึ่งประเทศไทยมีความได้เปรียบในการผลิตสินค้าเกษตรอยู่หลายชนิด มีภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมในการ

ทำการเกษตรทั้งพืชเมืองร้อนและพืชเมืองหนาว รวมทั้งมีต้นทุนในการผลิตสินค้าเกษตรที่ต่ำ จาก การที่มีแรงงานเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในภาคการเกษตรของประเทศเพื่อนบ้านจำนวนมาก ทำให้ ประเทศไทยยังคงมีจุดแข็งที่ทำให้สามารถส่งออกสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและราคาถูกไปยังตลาด เอเชียได้มากขึ้น

การพยากรณ์แนวโน้มมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยกับอาเซียนหลังการ รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีแนวโน้มส่งออกไม่ได้เพิ่มขึ้นมากอย่างที่คาดหวังไว้ เนื่องจากพิจารณา เฉพาะเงื่อนไขทางด้านภานานเข้าเท่านั้น โดยให้ปัจจัยด้านอื่น ๆ คงที่ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว เมื่อมี การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจผลที่ตามมานอกจากการเคลื่อนย้ายสินค้าโดยเสรีแล้วยังมีการเคลื่อนย้าย แรงงาน และเงินทุนโดยเสรีอีกด้วย ซึ่งอาจทำให้ประเทศไทยได้เปรียบหรือเสียเปรียบเพิ่มขึ้นได้

นนุช อังยูริกุล และ รวิศสาข์ สุชาติ (2556) ศึกษาโอกาสและอุปสรรคของการค้า ผลไม้ระหว่างไทยและอินโดนีเซีย ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ไม้ผล 4 ชนิดของ ไทย ได้แก่ ลำไย ทูเรียน มะพร้าว และมะขามเปรี้ยว มีจุดอ่อนที่การรวบรวมสินค้าของคนกลาง ซึ่ง มีชาวจีนเข้ามาดำเนินการมากขึ้นอย่างผิดปกติ ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของไทย กรณีการค้ากับอินโดนีเซียพบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนโอกาสและอุปสรรคทางการค้า พบว่า ไทยมีโอกาสในระดับปานกลาง โดยมีปัจจัยชี้ความสำเร็จ 3 ลำดับแรก คือ กฎระเบียบและข้อบังคับ ของอินโดนีเซีย นโยบายการส่งเสริมการผลิตในระดับต้นน้ำของไทย และชื่อเสียงไม้ผลไทย คาด ว่าการเปิด AEC ไทยจะได้รับผลกระทบในเชิงลบต่อการส่งออกผลไม้ไทยไปอินโดนีเซีย แนวทาง ปรับตัวเชิงรุกต้องดำเนินการโดยภาครัฐในการเจรจาทางการทูตที่ส่งผลกระทบต่อการค้า และการเชื่อม ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในระดับต้นน้ำของโซ่อุปทานเพื่อการส่งออกต้องมีการ ประกาศใช้ GAP เพื่อเตรียมการให้ทันต่อการใช้เป็นเงื่อนไขของการส่งออกสินค้าเกษตรไทยต่อไป

ปัญญา สมบูรณ์สุข และคณะ (2556) ศึกษาระบบตลาดผักและผลไม้ไทยในประเทศ มาเลเซีย สิงคโปร์ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า มีช่องทางการจำหน่ายโดยผ่าน ผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่ ผู้ผลิตมีทั้งกลุ่มวิสาหกิจและเกษตรกรรายย่อย คนกลาง คือ ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก ระดับชาติ ผู้ส่งออกระดับท้องถิ่น นายหน้าที่หาค่าใหญ่และสุโขทัย โกล-ลก ที่ตลาดปลายทางใน มาเลเซีย นำเข้าโดยผู้ค้าส่ง และสิงคโปร์โดยผ่านผู้นำเข้า ตลาดผู้บริโภคนในมาเลเซียเป็นตลาดสด ร้อยละ 55-60 ในขณะที่สิงคโปร์เป็นร้านค้าปลีกสมัยใหม่ร้อยละ 60-70 สำหรับปัญหาที่สำคัญของ ตลาดผักและผลไม้ไทยไปสู่มมาเลเซียและสิงคโปร์ คือ การรักษามาตรฐานและคุณภาพ ปัญหาการ ออกกฎระเบียบเพื่อการกีดกันการค้าสินค้าผักและผลไม้ไทย สำหรับระบบโลจิสติกส์ผักและผลไม้ พบว่าไทยต้องปรับปรุงในข้อตกลงระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียและสิงคโปร์ โดยให้รถขนส่ง ไทยสามารถขนสินค้าผ่านได้สะดวกเช่นเดียวกับที่มาเลเซียเข้าไทยได้ง่าย การปรับตัวในห่วงโซ่

อุปทาน ต้องร่วมกันพัฒนาระบบตลาดทั้งผู้ผลิต คนกลางไทยและภาครัฐ (Co-Create Marketing) พัฒนาตัวเองสู่ความเป็นสากล กลยุทธ์เพื่อการแข่งขันการส่งออกผัก ผลไม้ของไทย คือ ต้องสร้างตำแหน่งทางการตลาด (Positioning) ให้แก่สินค้าแต่ละประเภท การสร้างความเชื่อมั่นที่เข้มแข็งให้กับลูกค้า และการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตผักและผลไม้ไทยภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ประกอบกับการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานราชการ สมาคมผู้ค้าและส่งออกผลไม้ไทย และบริษัทผู้ส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยกำหนดข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ศึกษาประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์อนุกรมเวลา (Time Series Analysis) เป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา โดยเป็นข้อมูลรายไตรมาสและรายปี ระหว่างปี 2547 – 2556 ดังนี้

1.1 ข้อมูลรายไตรมาส ได้แก่ ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นปริมาณมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ลาว และมาเลเซีย และปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นปริมาณมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม และลาว หน่วย: ตัน โดยเป็นข้อมูลจากกรมศุลกากร

1.2 ข้อมูลรายปี ได้แก่ ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน 9 ประเทศ หน่วย: ตัน โดยเป็นข้อมูลจากกรมศุลกากร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญในการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด 4 ราย ได้แก่

- 2.1.1 นายไพบูลย์ วงศ์โชติสถิต นายกสมาคมผู้ค้าและส่งออกผลไม้ไทย
- 2.1.2 นายวรุณ พรพินิจสุวรรณ เจ้าของกิจการ Green Rich Produce Co.,Ltd.
- 2.1.3 นางสาวบุษยามาศ ศุภวิทย์มงคล พนักงานฝ่ายส่งออก บริษัท ดำรงชัย ฟรุต จำกัด
- 2.1.4 ผู้จัดการฝ่ายส่งออก บริษัท อินเตอร์เฟรช จำกัด

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร วารสาร บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน อาทิ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ศูนย์ผลัดดันสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และความเคลื่อนไหวตลาดอาเซียน จากจดหมายข่าว สมาคมผู้ค้าและส่งออกผลไม้ไทย และข้อมูลที่เผยแพร่ทางสื่ออินเทอร์เน็ต

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์อนุกรมเวลา โดยใช้ข้อมูลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด รายไตรมาส และรายปี ระหว่างปี 2547 – 2556 และพยากรณ์ค่าในอนาคตระหว่างปี 2557 – 2560 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จในการวิเคราะห์

3.1.1 การวิเคราะห์แนวโน้ม และดัชนีฤดูกาล

1) การหาค่าแนวโน้ม (Trend : T) โดยพิจารณาแนวโน้ม 3 รูปแบบ ได้แก่

$$(1) \text{ สมการเส้นตรง มีรูปแบบสมการทั่วไป } T = \hat{y} = a + bt$$

$$(2) \text{ สมการพาราโบลา มีรูปแบบสมการทั่วไป } T = \hat{y} = a + b_1t + b_2t^2$$

$$(3) \text{ สมการคิวบิก มีรูปแบบสมการทั่วไป } T = \hat{y} = a + b_1t + b_2t^2 + b_3t^3$$

เมื่อ Y แทน ค่าของข้อมูลที่สนใจศึกษา

t แทน ช่วงเวลา

กรณีข้อมูลรายไตรมาส ให้ไตรมาส 1 2547 $t = 1$

จากผลการวิเคราะห์สมการแนวโน้ม ทั้ง 3 รูปแบบ จะเลือกรูปแบบสมการที่เหมาะสมที่สุดจากสมการที่มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) สูงสุด และรากของค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error: RMSE) ต่ำสุด

2) การหาค่าดัชนีฤดูกาล (Seasonal Index: S) ของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จ วิธีการ Seasonal Decomposition โดย

การแยกส่วนประกอบเมื่อข้อมูลอนุกรมเวลามีความผันแปรที่รวมกันในรูปของผลคูณ ผลการวิเคราะห์จะได้ค่าความผันแปรตามฤดูกาล (S)

3.1.2 การพยากรณ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลาระหว่างปี 2547-2556 จะนำมาใช้พยากรณ์ค่าในอนาคตเป็นเวลา 4 ปี คือ ปี 2557-2560 โดยทำการพยากรณ์ใน 2 ลักษณะ ได้แก่

1) กรณีข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ คือ ข้อมูลรายไตรมาส ได้แก่ ข้อมูลปริมาณการส่งออกทุเรียนสด และลำไยสด จะทำการพยากรณ์โดยคำนึงถึงค่าแนวโน้ม (T) และความผันแปรอันเนื่องมาจากฤดูกาล (S) เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากการเกิดขึ้นเป็นวัฏจักรหนึ่งๆ ในข้อมูลอนุกรมชุดหนึ่งๆ นั้น ไม่มีแบบแผนที่แน่นอน กล่าวคือ ช่วงเวลาแต่ละวัฏจักรอาจมีความแตกต่างกัน ส่วนโอกาสของการเกิดเหตุการณ์ผิดปกติที่จะส่งผลกระทบต่อค่าของตัวแปรอนุกรมเวลาก็ไม่สามารถพยากรณ์ได้อย่างแน่นอนว่าเหตุการณ์ผิดปกติดังกล่าวจะเกิดขึ้นเมื่อใด ดังนั้นในการพยากรณ์นี้จึงกำหนดให้ค่า $C \times I$ มีค่าเท่ากับ 1 โดยที่

$$\text{ค่าพยากรณ์} = T \times S$$

2) กรณีข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ คือ ข้อมูลรายปี ได้แก่ ข้อมูลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดรวมทั้งอาเซียน จะทำการพยากรณ์โดยใช้สมการแนวโน้มที่เหมาะสมที่สุด จากผลวิเคราะห์ในบทที่ 4

3.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ใช้การจำแนกประเภทข้อมูลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน สถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด รวมถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก และวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และเทคนิค TOWS Matrix

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. สถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน
2. การวิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน
3. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน
4. แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1. สถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ประเทศสมาชิกอาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ซึ่งจะมีผลให้มีการเปิดเสรีด้านการค้า บริการ และการลงทุน เช่น ลดภาษีระหว่างกันให้เหลือศูนย์ ยกเลิกข้อจำกัดการประกอบการค้าบริการ และปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติต่อกันลงทุนอาเซียนนั้น การรวมตัวดังกล่าวจะส่งผลให้ตลาดภายในประชาคมเปิดกว้างสำหรับสินค้าจากประเทศสมาชิกซึ่งรวมถึงสินค้าเกษตร เช่น ผักและผลไม้ เป็นต้น

1.1 สถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

การเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน จะมีผลต่อการส่งออกทุเรียนของไทยโดยประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนก็เป็นคู่ค้าที่สำคัญอันดับต้นๆ ของไทย ทั้งนี้ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ได้รับความนิยมบริโภคกันมากในหลายประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1.1.1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดไปประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประชาคม

อาเซียน

ปริมาณการส่งออกทุเรียนสด รวม 9 ประเทศ ของกรมศุลกากร ประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2556 มีปริมาณ 8,479.81 ตัน ปริมาณสูงสุด อันดับที่ 1 คือ อินโดนีเซีย ปริมาณ 4,762.63 ตัน อันดับ 2 คือ เวียดนาม ปริมาณ 2,377.49 ตัน อันดับ 3 คือ กัมพูชา ปริมาณ 664 ตัน ประเทศที่นำเข้าในปริมาณน้อย ได้แก่ บรูไน ลาว มาเลเซีย และสิงคโปร์ ส่วนฟิลิปปินส์มีการนำเข้าเพียงเล็กน้อยในปี 2551 ทั้งนี้เนื่องมาจากฟิลิปปินส์มีมาตรการที่เข้มงวดในการอนุญาตให้นำเข้าผลไม้จากไทยได้เพียงไม่กี่ชนิด

เมื่อพิจารณาปริมาณรวมตั้งแต่ปี 2547-2556 ระยะเวลา 10 ปี พบว่าประเทศอินโดนีเซีย เป็นประเทศที่ไทยมีการส่งออกทุเรียนสดไปสูงสุด ปริมาณ 192,163.50 ตัน ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.04 ลาว อันดับสอง ปริมาณ 4,075.73 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 172.91 มาเลเซีย อันดับสาม ปริมาณ 3,908.90 ตัน (ดังตารางที่ 4.1) ในปี 2553-2554 ลาวมีการนำเข้าเป็นจำนวนมากเนื่องจากเกิดน้ำท่วมได้รับความเสียหายมากเป็นประวัติการณ์ ทำให้ขาดแคลนเสบียงอาหารเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ระหว่างปี 2547-2554 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ปริมาณการส่งออกได้ลดลงมากในปี 2555 และ 2556 เนื่องจากมีผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นสาเหตุหลัก และบางประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา และมาเลเซีย ได้มีการปลูกทุเรียนเพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งออกแข่งขันกับไทย สำหรับในปี 2556 มีปริมาณการส่งออกไปยังเวียดนามเพิ่มสูงขึ้น สาเหตุเนื่องมาจากเวียดนามได้มีการนำผลผลิตจากไทยส่งออกต่อไปยังจีน จึงทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.1 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556

หน่วย: ตัน

พ.ศ.	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	รวม
2547	380.35	0.20	14,792.00	3.60	231.83	16.12	39.00	352.64	-	15,815.73
2548	335.63	0.77	17,121.73	19.73	1,730.28	2.29	-	33.40	2.50	19,246.32
2549	236.08	6.00	16,399.22	68.18	1,658.98	316.24	-	25.71	27.46	18,737.87
2550	160.32	-	20,911.60	140.61	34.56	110.43	-	117.56	64.50	21,539.58
2551	474.20	314.00	24,071.04	99.94	17.36	365.02	0.14	88.20	118.34	25,548.25
2552	471.65	34.08	27,819.83	86.01	-	612.65	-	57.88	65.87	29,147.98
2553	363.06	-	21,897.29	657.44	74.87	287.89	-	34.56	98.26	23,413.37
2554	166.95	42.82	26,305.38	2,724.62	44.50	184.81	-	56.42	147.89	29,673.39
2555	79.74	255.00	18,082.79	247.60	98.47	294.89	-	0.49	388.60	19,447.57
2556	93.76	664.00	4,762.63	28.00	18.05	522.60	-	13.29	2,377.49	8,479.81
รวม	2,761.73	1,316.88	192,163.50	4,075.73	3,908.90	2,712.93	39.14	780.14	3,290.91	211,049.85
อัตรา เพิ่ม (ร้อยละ)	1.12	na	-4.04	172.91	na	1,545.01	na	300.98	na	-1.90
เฉลี่ย/ รวม	1.33	1.07	88.81	1.54	2.07	1.54	0.02	0.41	3.21	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ด้านมูลค่าในปี 2556 เท่ากับ 236,117.95 พันบาท อันดับที่ 1 คือ อินโดนีเซีย มูลค่า 136,104.28 พันบาท อันดับที่ 2 เวียดนาม มูลค่า 69,659 พันบาท อันดับที่ 3 กัมพูชา มูลค่า 18,505 พันบาท

เมื่อพิจารณามูลค่ารวมทั้งตั้งแต่ปี 2547-2556 อันดับที่ 1 คือ อินโดนีเซีย มีมูลค่า 3,933,864.90 พันบาท ลดลงในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 0.77 อันดับที่ 2 คือ บรูไน มีมูลค่า 111,192.80 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 23.91 อันดับที่สาม คือ เวียดนาม มีมูลค่า 83,558.99 พันบาท (ดังตารางที่ 4.2)

จากมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดของไทยไปประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เฉลี่ย 10 ปี สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มประเทศที่มีมูลค่ามากกว่า 100 ล้านบาท ได้แก่ อินโดนีเซีย คิดเป็นร้อยละ 89.08 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประชาคมอาเซียน
2. กลุ่มประเทศที่มีมูลค่าระหว่าง 10-100 ล้านบาท ได้แก่ บรูไน คิดเป็นร้อยละ 2.58 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประชาคมอาเซียน
3. กลุ่มประเทศที่มีมูลค่าน้อยกว่า 10 ล้านบาท ได้แก่ กัมพูชา ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม คิดเป็นร้อยละ 0.96, 0.85, 1.80, 1.08, 0.04, 0.37 และ 3.24 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประชาคมอาเซียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 มูลค่าการส่งออกทุเรียนสดไปประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556

หน่วย: พันบาท

พ.ศ.	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	รวม
2547	17,506.05	14.60	294,619.31	53.91	1,043.58	575.65	1,217.24	2,371.69	-	317,402.02
2548	10,037.03	58.71	291,148.12	454.29	25,385.99	44.12	-	1,082.54	82.28	328,293.06
2549	4,737.83	60.00	274,510.88	957.79	24,884.70	3,247.23	-	1,893.71	421.48	310,713.61
2550	4,103.04	-	380,332.32	1,431.61	835.20	1,134.79	-	2,685.00	695.46	391,217.42
2551	22,325.32	4,115.11	452,139.12	1,881.98	601.30	3,347.36	53.06	2,384.25	1,094.96	487,942.44
2552	22,885.29	349.37	585,502.96	1,381.69	-	11,139.16	-	1,110.25	771.67	623,140.38
2553	15,321.91	-	470,849.89	7,637.09	1,287.27	12,066.40	-	1,152.00	1,562.45	509,877.01
2554	7,055.59	606.41	624,653.64	29,495.47	1,568.71	5,313.82	-	1,998.39	1,972.31	672,664.34
2555	3,322.89	3,315.00	424,004.39	4,469.26	3,444.11	4,185.45	-	13.91	7,299.38	450,054.39
2556	3,897.86	18,505.00	136,104.28	346.00	715.68	6,461.20	-	428.92	69,659.00	236,117.95
รวม	111,192.80	27,024.20	3,933,864.90	48,109.07	59,766.55	47,515.17	1,270.29	15,120.65	83,558.99	4,327,422.61
อัตรา เพิ่ม (ร้อยละ)	23.91	na	-0.77	163.30	na	835.09	na	328.80	na	1.06
เฉลี่ย/ รวม	2.58	0.96	89.08	0.85	1.80	1.08	0.04	0.37	3.24	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

1.1.2 ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในการส่งออกทุเรียนสด

ได้แก่ เกษตรกร พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น นายหน้าหรือตัวแทนท้องถิ่น ล้ง และผู้ส่งออก โดยที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้ (นนทโชติ อุคมนตรี, 2554)

1) **เกษตรกร** คือ ชาวสวนผู้ปลูกทุเรียน ที่มีทักษะความรู้ด้านการผลิตทุเรียนที่ค่อนข้างดี เมื่อถึงช่วงฤดูกาลออกผลผลิต เกษตรกรจะพิจารณาผลผลิตของสวนว่าควรที่จะดำเนินการขายเหมาสวนหรือจะดำเนินการเก็บเกี่ยวผลผลิตเอง เพื่อให้ได้ราคาที่เหมาะสม และทันกับระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว

กรณีสวนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนมากจะให้พ่อค้าคนกลางหรือผู้ส่งออก ทำการเหมาสวนเก็บ และพ่อค้าคนกลางหรือผู้ส่งออกดำเนินการจัดเก็บผลผลิตเองตามที่ตกลงกันได้

สำหรับสวนขนาดเล็ก เกษตรกรจะจัดเก็บผลผลิตเอง และนำไปขายให้กับพ่อค้าคนกลางหรือล้ง ที่รับซื้อผลผลิต

ลักษณะการเหมาสวน มี 2 แบบ ได้แก่ เหมาผลผลิตทั้งหมดกับเหมาแบบเลือกตัดเป็นบางขนาด ส่วนมากจะเลือกขนาดเพื่อส่งออก และจะดำเนินการเองโดยคนของล้งหรือของผู้ส่งออก เนื่องจากต้องใช้ความชำนาญพิเศษ ส่วนผลผลิตที่เหลือจากการเหมา เจ้าของสวนจะตัดและขายภายในประเทศ

2) **พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น** คือ พ่อค้าที่เข้ามารับซื้อทุเรียนที่สวน โดยเข้าไปตัดรวบรวม และคัดเกรด ในสวนของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 80 ของการรับซื้อทุเรียนเพื่อส่งออกทั้งหมด และยังทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมทุเรียนจากเกษตรกร ไปขายให้กับล้งและผู้ส่งออก พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในแหล่งผลิตหรือเกษตรกรที่เป็นเจ้าของสวนที่มีรถยนต์สำหรับบรรทุกทุเรียน หรือผู้ประกอบการค้าทั่วไปซึ่งจะเข้ามาดำเนินธุรกิจในช่วงฤดูกาล พ่อค้าประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่มีสำนักงานหรือแผงของตนเอง ส่วนใหญ่เป็นการเช่าที่ทำธุรกิจชั่วคราว เพื่อตั้งแผงรับซื้อในแหล่งผลิต ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ในการรวบรวมและขนส่งแล้วยังทำหน้าที่ตัดทุเรียนให้เกษตรกรด้วยเพราะมีความชำนาญในการตัดและคัดเลือกทุเรียนให้ได้คุณภาพ โดยในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน จะตั้งจุดรับซื้อที่ภาคตะวันออกและในเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม จะตั้งจุดรับซื้อในภาคใต้ซึ่งจะรับซื้อทุเรียนคละคุณภาพ แล้วนำมาคัดคุณภาพตามความต้องการของตลาดส่งออกแต่ละประเทศ ทุเรียนเกรดดีจะส่งไปขายยังประเทศจีน ฮองกง อเมริกาและยุโรป ส่วนทุเรียนที่เกรดรอง จะถูกนำมาจำหน่ายให้กับผู้บริโภคภายในประเทศรวมทั้งส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซียและกัมพูชา เป็นต้น

3) นายหน้าหรือตัวแทนท้องถิ่น คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ส่งออก ล้ง และเกษตรกร เป็นผู้ที่มีความรู้จักคุ้นเคยกับชาวสวนในพื้นที่เป็นอย่างดี และค่อนข้างมีอิทธิพลในการซื้อขายผลผลิต

4) ล้ง คือ พ่อค้าที่ทำหน้าที่รับซื้อทุเรียนจากชาวสวน พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นและนายหน้าตัวแทนท้องถิ่น แล้วนำมาคัดคุณภาพ ทำความสะอาด บรรจุภาชนะ และขายให้ผู้ส่งออก ในการคัดคุณภาพนั้นจะใช้ผู้ที่มีความชำนาญโดยเฉพาะในการพิจารณาเปอร์เซ็นต์ความแก่ รวมทั้งโรค/แมลงที่อาจจะติดไปกับผลทุเรียน สำหรับการทำความสะอาดและบรรจุภาชนะรวมทั้งการขนขึ้นและจัดเรียงในตู้คอนเทนเนอร์นั้นจะใช้แรงงาน 10-15 คนต่อ 1 ตู้คอนเทนเนอร์ (18 ตัน) ในบางช่วงโดยเฉพาะในช่วงฤดูกาล ล้งบางรายจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้รับจ้างบรรจุกล่องเพื่อส่งออกให้กับชาวต่างชาติ เช่น จากจีนและไต้หวัน ที่เข้ามารับซื้อทุเรียนเพื่อส่งออกด้วยตัวเอง ล้งมีทั้งที่มีสำนักงานอาคารถาวรและเช่าแผงในตลาดที่เป็นศูนย์รับซื้อ ส่วนใหญ่ล้งจะเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการเลือกและคัดคุณภาพเนื่องจากประกอบธุรกิจนี้มานาน และจะตั้งจุดรับซื้อ/บรรจุกล่องทั้งในภาคตะวันออกและภาคใต้ สำหรับล้งที่มีการสร้างโรงบรรจุหีบห่อที่ได้มาตรฐานจะมีการลงทุนไม่ต่ำกว่า 2 ล้านบาท ที่เหลือจะเป็นการเช่าแผงหรืออาคารเพื่อดำเนินธุรกิจ ในกรณีส่งไปประชาคมอาเซียนจะบรรจุ 3-5 ผล/กล่อง น้ำหนักรวมทั้งกล่องประมาณ 12 กิโลกรัม/กล่อง และแบบบรรจุ 5-7 ผล/กล่อง น้ำหนักรวมทั้งกล่องประมาณ 20 กิโลกรัม/กล่อง

5) ผู้ส่งออก แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- (1) ผู้ส่งออกในลักษณะฝากให้ผู้นำเข้าที่ตลาดปลายทางขาย
- (2) ผู้ส่งออกในลักษณะร่วมทุนมีญาติเป็นผู้ขายในตลาดปลายทาง
- (3) ผู้ส่งออกที่ทำการส่งออกให้กับพ่อค้า/ผู้นำเข้าในต่างประเทศ

ผู้ส่งออกมีทั้งที่เป็นผู้รับซื้อทุเรียนโดยตรงจากเกษตรกร รับซื้อจากตัวแทนท้องถิ่น พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น แล้วนำมาบรรจุเพื่อส่งออกรวมทั้งรับซื้อจากล้งซึ่งจะบรรจุภัณฑ์เรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ยังมีชาวเวียดนามที่เข้ามารับซื้อทุเรียนเกรดรองโดยตรงจากเกษตรกรแล้วส่งออก โดยผ่าน Shipping ที่จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกทุเรียนส่งผ่านกัมพูชาเข้าเวียดนามโดยใช้รถขนส่งทางบก ปัจจุบันยังมีพ่อค้าชาวเวียดนามเข้ามาทำธุรกิจลักษณะนี้ไม่มากนัก

1.2 สถานการณ์การส่งออกลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

พื้นที่เพาะปลูกลำไยที่สำคัญ อยู่ที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีการปลูกเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีผลผลิตส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี

1.2.1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสดไปประเทศต่างๆ ในกลุ่มประชาคม

อาเซียน

ปริมาณการส่งออกลำไยสด รวม 9 ประเทศ ของกรมศุลกากร ประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการส่งออกลำไยสดของไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ในปี 2556 มีปริมาณ 144,645.38 ตัน ปริมาณสูงสุด อันดับที่ 1 คือ เวียดนาม ปริมาณ 78,286.26 ตัน อันดับ 2 คือ อินโดนีเซีย ปริมาณ 54,469.53 ตัน อันดับ 3 คือ มาเลเซีย ปริมาณ 4,510.27 ตัน ในการส่งออกไปอาเซียน ไทยจะมีอินโดนีเซียเป็นคู่ค้าที่สำคัญ รองลงมา คือ เวียดนาม และลาว ประเทศที่นำเข้าปริมาณน้อย ได้แก่ บรูไน กัมพูชา และเมียนมาร์

เมื่อพิจารณาปริมาณรวมตั้งแต่ปี 2547-2556 ระยะเวลา 10 ปี พบว่า ประเทศไทยมีการส่งออกลำไยสดปริมาณ 943,367 ตัน ปริมาณสูงสุด อันดับที่ 1 คือ อินโดนีเซีย ปริมาณ 611,656.91 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 13.51 อันดับ 2 คือ เวียดนาม ปริมาณ 205,064.66 ตัน อันดับ 3 คือ ลาว ปริมาณ 35,877.04 ตัน เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 790.10 (ดังตารางที่ 4.3)

ในปี 2553 เกิดปัญหาภัยแล้ง และสภาพอากาศแปรปรวนในช่วงลำไยออกดอกและช่วงติดผลก่อนการเก็บเกี่ยว ทำให้ผลผลิตเสียหายและลดลงกว่าปี 2552 และในปี 2553-2554 ลาวมีการนำเข้าเป็นจำนวนมากเนื่องจากเกิดน้ำท่วมได้รับความเสียหายมากเป็นประวัติการณ์ ทำให้ขาดแคลนเสบียงอาหารเป็นจำนวนมาก

อย่างไรก็ดีปริมาณการส่งออกลำไยสดในปี 2556 ได้ลดลงจากปี 2555 ถึงร้อยละ 28.83 เนื่องจากปัญหามาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ปัญหาสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ไ้ใช้รมผลลำไยที่มีปริมาณสารตกค้างในผลลำไยเกินค่ามาตรฐาน และบางประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนได้มีการปลุกลำไยเพื่อทดแทนการนำเข้าและได้ทำการส่งออกแข่งขันกับไทย ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย

ตารางที่ 4.3 ปริมาณการส่งออกกล้วยสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556

หน่วย: ตัน

พ.ศ.	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	รวม
2547	-	-	33,190.16	95.79	2,785.63	85.79	1,345.12	3,083.02	-	40,585.53
2548	92.72	1.15	37,539.72	6.10	1,598.03	58.13	1,314.09	2,867.55	1.15	43,478.63
2549	81.21	-	43,064.28	391.10	1,405.07	45.32	1,805.60	3,327.17	818.82	50,938.56
2550	138.19	-	53,014.86	980.57	2,700.56	41.85	2,825.83	3,539.37	1,705.69	64,946.91
2551	100.20	-	41,113.92	2,049.61	1,372.04	49.19	2,855.89	2,522.52	2,115.70	52,179.06
2552	299.62	-	70,243.17	3,436.88	4,996.75	115.33	3,391.86	2,485.45	11,745.12	96,714.19
2553	196.31	-	57,395.03	9,398.71	2,279.39	78.25	1,939.20	2,416.58	7,788.46	81,491.92
2554	152.19	-	101,930.99	19,094.01	3,519.23	19.78	3,549.13	4,163.36	32,725.13	165,153.82
2555	94.30	-	119,695.25	72.08	5,530.90	7.86	3,337.44	4,616.84	69,878.34	203,233.00
2556	65.23	2.17	54,469.53	352.20	4,510.27	24.54	2,803.41	4,131.77	78,286.26	144,645.38
รวม	1,219.97	3.32	611,656.91	35,877.04	30,697.87	526.04	25,167.57	33,153.62	205,064.66	943,367.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	na	na	13.51	790.10	32.36	15.04	14.41	6.12	na	22.07
เฉลี่ยรวม	0.15	0.00	71.44	3.34	3.60	0.08	3.13	4.42	13.83	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการส่งออกกล้วยสดของไทยไปประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ด้านมูลค่าในปี 2556 เท่ากับ 2,624,414.41 พันบาท อันดับที่ 1 คือ อินโดนีเซีย มูลค่า 1,311,800.73 พันบาท อันดับที่ 2 เวียดนาม มูลค่า 1,068,731.72 พันบาท อันดับที่ 3 สิงคโปร์ มูลค่า 92,617.27 พันบาท

อินโดนีเซีย มีมูลค่าลดลงในปี 2556 มีผลกระทบมาจากการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีโช้ภาษีที่เข้มงวด สำหรับเวียดนาม มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากทำหน้าที่เป็นนายหน้าส่งออกกล้วยสดไปยังจีนและฟิลิปปินส์

เมื่อพิจารณามูลค่ารวมตั้งแต่ปี 2547-2556 อันดับที่ 1 คือ อินโดนีเซีย มีมูลค่า 11,623,577.02 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 14.66 อันดับที่ 2 คือ เวียดนาม มีมูลค่า 2,479,548.45 พันบาท อันดับที่ 3 คือ สิงคโปร์ มีมูลค่า 536,306.39 พันบาท เพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 12.72 (ดังตารางที่ 4.4)

จากมูลค่าการส่งออกกล้วยสดของไทยไปประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เฉลี่ย 10 ปี สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มประเทศที่มีมูลค่ามากกว่า 100 ล้านบาท ได้แก่ อินโดนีเซีย คิดเป็นร้อยละ 77.95 เวียดนาม ร้อยละ 9.71 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประชาคมอาเซียน
2. กลุ่มประเทศที่มีมูลค่าระหว่าง 10-100 ล้านบาท ได้แก่ ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ คิดเป็นร้อยละ 1.86, 2.94, 2.99 และ 4.18 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประชาคมอาเซียน ตามลำดับ
3. กลุ่มประเทศที่มีมูลค่าน้อยกว่า 10 ล้านบาท ได้แก่ บรูไน กัมพูชา และเมียนมาร์ คิดเป็นร้อยละ 0.29, 0.001 และ 0.06 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดในกลุ่มประชาคมอาเซียน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 มูลค่าการส่งออกกล้วยสดไปประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2547-2556

หน่วย: พันบาท

พ.ศ.	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	เวียดนาม	รวม
2547	-	-	707,863.35	1,173.82	41,959.00	1,512.76	20,790.74	42,506.18	-	815,805.85
2548	1,712.45	34.50	568,637.16	107.77	18,494.58	573.08	18,810.96	37,943.00	34.50	646,348.00
2549	2,700.39	-	720,685.23	3,810.48	17,892.81	385.20	24,854.90	42,945.79	7,889.74	821,164.54
2550	3,114.14	-	737,144.90	9,033.72	32,169.32	367.08	34,077.34	42,660.65	26,656.68	885,223.81
2551	3,945.55	-	647,923.20	22,435.87	18,414.54	484.69	44,061.09	57,576.53	16,790.17	811,631.63
2552	8,352.75	-	1,048,875.32	31,954.63	55,749.49	1,638.18	57,003.24	37,913.19	147,279.20	1,388,765.99
2553	7,575.82	-	1,096,455.02	82,906.93	31,378.07	1,151.69	32,511.30	39,001.70	90,823.53	1,381,804.06
2554	4,635.53	-	2,107,050.26	151,905.72	42,971.57	364.92	52,538.40	68,759.91	309,852.31	2,738,078.62
2555	3,327.21	-	2,677,141.87	1,009.78	87,762.17	130.55	56,589.76	74,382.17	811,490.61	3,711,834.12
2556	2,317.18	65.16	1,311,800.73	7,008.61	81,781.45	239.09	59,853.20	92,617.27	1,068,731.72	2,624,414.41
รวม	37,681.02	99.66	11,623,577.02	311,347.32	428,573.01	6,847.23	401,090.94	536,306.39	2,479,548.45	15,825,071.02
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	na	na	14.66	490.02	30.14	10.15	16.72	12.72	na	20.09
เฉลี่ย/รวม	0.29	0.001	77.95	1.86	2.94	0.06	2.99	4.18	9.71	100.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

1.2.2 ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในการส่งออกลำไยสด

ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในการส่งออก ได้แก่ เกษตรกร พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น นายหน้าหรือตัวแทนท้องถิ่น และผู้ส่งออก ทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

1) **เกษตรกร** ส่วนใหญ่จะมีผลผลิตมากในช่วงฤดูกลาง ซึ่งเมื่อถึงช่วงฤดูกลางผลผลิตออก เกษตรกรจะมีกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้

พิจารณาผลผลิตของสวนว่าควรที่จะดำเนินการขายเหมาสวนหรือจะดำเนินการเอง ส่วนใหญ่สวนขนาดกลางถึงใหญ่จะใช้วิธีเหมาสวน ซึ่งจะเหมาทั้งหมดหรือเหมาเป็นบางเบอร์เฉพาะการส่งออก สำหรับสวนขนาดเล็ก จะใช้วิธีเก็บผลผลิตส่งให้กับพ่อค้าคนกลาง นายหน้าท้องถิ่น หรือส่ง ส่วนผลผลิตที่ไม่ได้เกรดส่งออก จะส่งขายเข้าตลาดกลางต่อไป

การติดต่อลูกค้า ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าของสวนหรือผู้ที่มารับเหมาสวน ซึ่งลูกค้าจะมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับว่าสวนนั้นๆ จะมีผลผลิตมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด หรือปริมาณมากน้อยเพียงใด หากมีปริมาณมากก็จะติดต่อกับลูกค้าเพื่อมัดซื้อเป็นลำไยสดส่งขายต่างประเทศ หรือจะส่งขายสดในประเทศ ส่วนสวนใดที่มีปริมาณผลผลิตที่น้อยหรือคุณภาพต่ำนั้นก็ส่งไปเพื่อทำการอบแห้งในลักษณะรูปร่าง (อภิชาติ โสภางค์ และคณะ, 2551)

2) **พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น** จะทำหน้าที่รวบรวมผลผลิตให้กับส่งหรือผู้ส่งออก โดยจะทำการคัดแยกเกรดสำหรับส่งออก และบรรจุภาชนะและส่งมอบให้กับส่งหรือผู้ส่งออก ผลผลิตที่ไม่ได้เกรดส่งออกจะส่งขายให้กับพ่อค้าขายส่งในกรุงเทพฯ พ่อค้าขายส่งในต่างจังหวัด โรงงานแปรรูป พ่อค้าขายปลีก (อภิชาติ โสภางค์ และคณะ, 2551)

3) **นายหน้าหรือตัวแทนท้องถิ่น** จะเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ รู้จักมักคุ้นกับชาวสวนเป็นอย่างดี ทำหน้าที่เป็นคนกลางระหว่างเกษตรกรกับผู้ส่งออกหรือส่ง โดยนายหน้าหรือตัวแทนท้องถิ่น จะรวบรวมผลผลิตตามผู้ส่งออกหรือส่งต้องการ

4) **ส่ง** คือ พ่อค้าที่ทำหน้าที่รับซื้อลำไยจากชาวสวน พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น และนายหน้าตัวแทนท้องถิ่น แล้วนำมาคัดคุณภาพ ทำความสะอาด บรรจุภาชนะ ส่วนใหญ่เกษตรกร พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น นายหน้าหรือตัวแทนท้องถิ่น จะบรรจุภาชนะมาให้แล้ว ทางส่งจะทำการคัดคุณภาพ ขนาด และทำการรมซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก่อนบรรจุขึ้นตู้คอนเทนเนอร์หรือรถขนส่งเพื่อส่งออก หรือบางส่วนนำส่งขายภายในประเทศ

5) **ผู้ส่งออก** ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

(1) **ผู้ส่งออกในกรุงเทพฯ** รับซื้อผลผลิตจากแหล่งผลิตที่สำคัญในแต่ละจังหวัด โดยมีตัวแทนท้องถิ่น หรือพ่อค้ารวบรวมท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้รวบรวมผลผลิตจากชาวสวน

(2) ผู้ส่งออกที่อยู่ ณ แหล่งผลิต ส่วนใหญ่อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ และ จันทบุรี โดยที่บางรายจะดำเนินการส่งออกผลไม้ที่มีอยู่ในแหล่งผลิตทุกชนิดตลอดปี แต่บางรายนั้น ก็จะดำเนินการส่งออกเฉพาะลำไยเท่านั้น เมื่อหมดฤดูกาลก็จะประกอบอาชีพอื่น โดยจะรับซื้อลำไย ทั้งเกรดเอ และเกรดบี ผลผลิตจะดำเนินการส่งออกไปทางรถยนต์ ทางเรือ และทางเครื่องบิน ส่วนที่ เกิดความต้องการจะส่งไปขายในตลาดขายส่งกรุงเทพฯและต่างจังหวัด โดยผ่านหยง

ผู้ส่งออกแต่ละรายจะมีตัวแทนมากกว่า 1 รายเสมอ และตัวแทนแต่ละรายมักมีจุดรับซื้อที่แน่นอน อีกทั้งยังมีการติดต่อสอบถามความเคลื่อนไหวของตลาดกันทุกวัน

1.3 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด

1.3.1 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP)

คือ การปฏิบัติเพื่อป้องกัน หรือลดความเสี่ยงของอันตรายที่เกิดขึ้นระหว่างการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลิตผลที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการบริโภค โดยกรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานที่ตรวจสอบและออกใบรับรองแหล่งผลิตพืช ซึ่งแหล่งผลิตที่ผ่านการตรวจสอบรับรองจะได้รับใบรับรองที่เรียกว่า Q GAP อายุของใบรับรองสำหรับผลไม้ คือ 3 ปี นอกจากนี้ในปี 2549 อาเซียนได้ให้การรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของอาเซียนสำหรับผักและผลไม้สด หรือ ASEAN GAP (ASEAN Good Agricultural Practices for Fresh Fruit and Vegetables) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานสำหรับการผลิต การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผักและผลไม้ในอาเซียน

การส่งออกผลไม้ไทยไปยังต่างประเทศมีข้อกำหนดที่จะต้องเป็นผลผลิตจากสวนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนรับรองระบบ GAP จากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.3.2 การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด (Good Manufacturing Practices For Packing House of Fresh Fruits and Vegetables: GMP)

คือ ข้อกำหนดการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด ตั้งแต่การรับวัตถุดิบ จัดเตรียม คัดเลือก ตัดแต่ง บรรจุ เก็บรักษา และขนส่ง เพื่อให้ได้ผักและผลไม้สดที่ปลอดภัยมีคุณภาพเหมาะสมเพื่อการจำหน่าย อายุของใบรับรองมีอายุ 1 ปี (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2553)

การส่งออกผลไม้สดของไทยไปยังต่างประเทศมีข้อกำหนดที่จะต้องได้รับการบรรจุจากโรงคัดบรรจุที่ได้รับการขึ้นทะเบียนรับรองระบบ GMP จากกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.3.3 มาตรฐานทุเรียนสด (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2556)

สำหรับมาตรฐานทุเรียนของผู้ส่งออก จะเป็นการตกลงกันระหว่างผู้นำเข้าของประเทศปลายทาง และจะมีมาตรฐานเทียบเท่าของทางราชการหรือจะมีมาตรฐานที่สูงกว่าของทางราชการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ผลทุเรียนแต่ละพันธุ์ต้องมีน้ำหนักต่อผล

- พันธุ์ชะนี ไม่น้อยกว่า 1.5 กิโลกรัม และไม่มากกว่า 4 กิโลกรัม
- พันธุ์หมอนทอง ไม่น้อยกว่า 1.5 กิโลกรัม และไม่มากกว่า 6 กิโลกรัม
- พันธุ์ก้านยาว ไม่น้อยกว่า 1.5 กิโลกรัม
- พันธุ์กระดุมทอง ไม่น้อยกว่า 1.3 กิโลกรัม

2) การคัดเกรดทุเรียน

- ผลทุเรียนต้องมีผลลักษณะกลม มีพูครบ 3 พู
- หินามทุเรียน เกรดเอ ต้องมีหินามสีเขียว เกรดรองจะมีหินามสีแดง
- เคาะพึงเสียง เพื่อตรวจสอบเนื้อทุเรียนเต็มพูหรือไม่
- ทำการเจาะคูลีของเนื้อ ซึ่งต้องเหลือองได้ 80%
- ชิมเนื้อทุเรียนเพื่อตรวจสอบปริมาณแป้ง

น้ำตาล

1.3.4 มาตรฐานลำไยสด (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2549)

สำหรับมาตรฐานลำไยของผู้ส่งออก จะเป็นการตกลงกันระหว่างผู้นำเข้าของประเทศปลายทาง และจะมีมาตรฐานเทียบเท่าของทางราชการหรือจะมีมาตรฐานที่สูงกว่าของทางราชการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การคัดเกรดลำไย

- ผิวของลำไยต้องเนียนเรียบไม่มีหินาม
- ลำไยมีขนาดลูกใหญ่เป็นช่อ ขนาดที่ใกล้เคียงกัน
- ลำไยที่หลุดออกจากช่อ แต่ยังสามารถส่งออกได้ ก็จะส่งออกเป็นลำไย

เกรดรอง

ตารางที่ 4.5 ขนาดผลของลำไยจากจำนวนผลต่อกิโลกรัม

ขนาด	ลำไยช่อ (จำนวนผลต่อกิโลกรัม)
เบอร์เหลือง (AA)	< 85 - 94
เบอร์แดง (A)	95 - 104
เบอร์น้ำเงิน (B)	105 - 114

ที่มา: สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (2549)

1.4 การจัดการการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด

1.4.1 การจัดการเกี่ยวกับผลผลิตทุเรียน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมทุเรียนสด มี 2 รูปแบบ ได้แก่

- การเหมาสวน ซึ่งทางผู้รวบรวมจะส่งคนเข้าไปตัดผลทุเรียนตามขนาด และคุณภาพตามที่ต้องการ ซึ่งสามารถควบคุมคุณภาพได้ เลือกเกรดที่เหมาะสมได้ สามารถควบคุม ปริมาณที่ต้องการได้

- การรับซื้อหน้าล้ง เป็นการเปิดรับซื้อจากเกษตรกรหรือผู้รวบรวมและ แ่งราคากันเป็นรายวัน มีการคัดเลือกเกรดที่ต้องการกันที่หน้าล้ง ข้อดีของวิธีการนี้คือ จะไม่มีเกรด ที่ไม่ต้องการ แต่จะต้องรับความเสี่ยงเรื่องราคาที่มีการขึ้นลงตลอดเวลา

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเกรดแยกขนาด ความแก่ ความสุก สีผิว ตำหนิ ของผล ทุเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ทำการตัดแต่งขั้ว ทำความสะอาดผิว ตรวจสอบตำหนิ ชุบน้ำยากัน เชื้อรา ทาน้ำยาเร่งสุกที่ก้าน

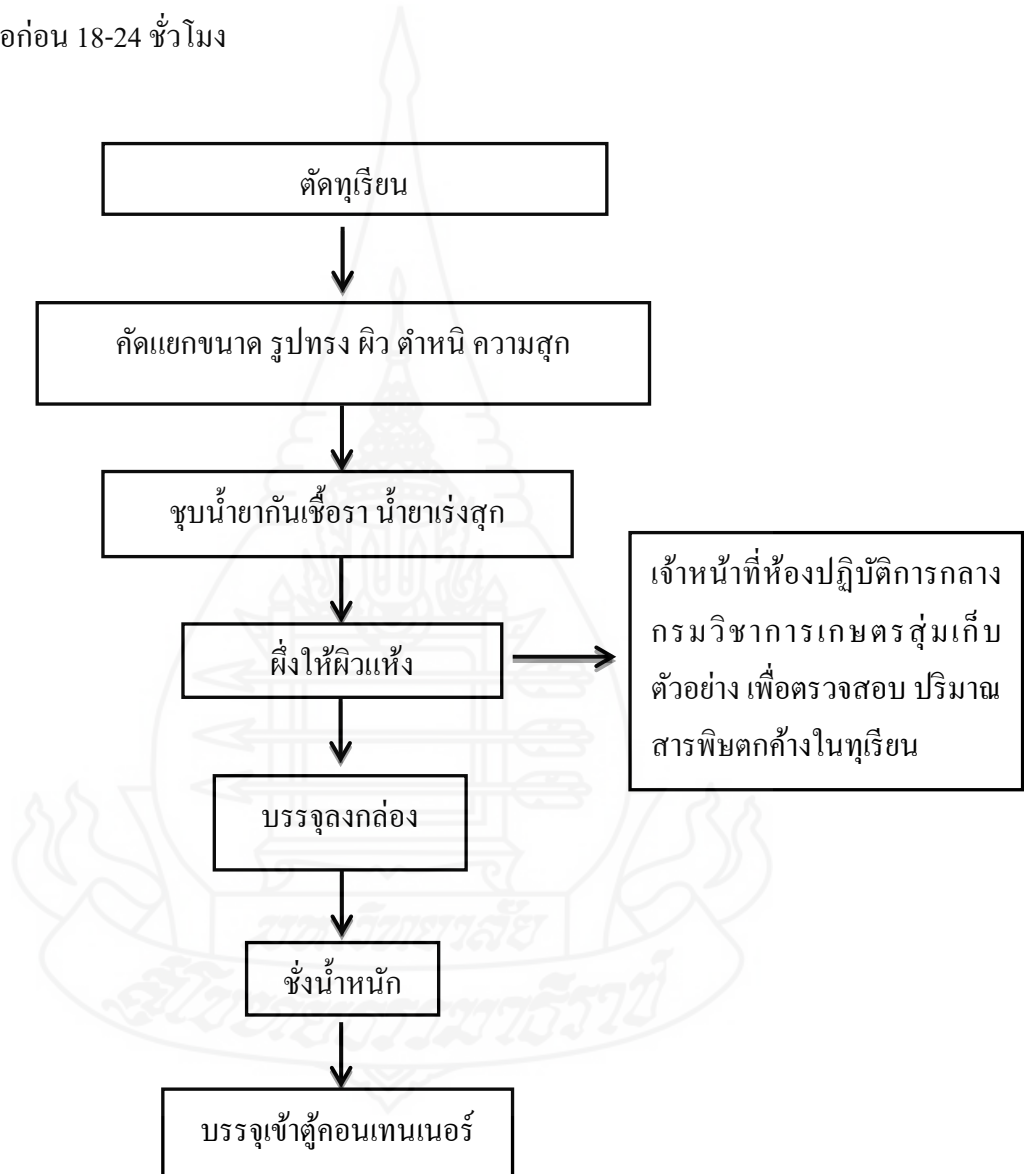
ขั้นตอนที่ 4 ฝั่งให้แห้งสนิทรอการบรรจุลงกล่อง ในขั้นตอนนี้จะมีการสุ่ม เก็บตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการกลาง กรมวิชาการเกษตร เพื่อตรวจสอบปริมาณสารพิษ ตกค้างในทุเรียน เพื่อออกไปรับรองตามที่ผู้นำเข้าต้องการ

ขั้นตอนที่ 5 ทำการบรรจุลงกล่อง ตามขนาดที่ได้กำหนดร่วมกันกับผู้นำเข้า ประเทศปลายทาง

ขั้นตอนที่ 6 ชั่งน้ำหนัก จัดเรียง และเช็คน้ำหนักเพื่อเตรียมบรรจุขึ้นตู้สินค้า โดยผู้บรรจุทุเรียนต้องทำความสะอาด ตรวจสอบช่องระบายน้ำให้ดี มีการทดสอบอุณหภูมิตู้ให้ได้

อนุภูมิ 13 องศาเซลเซียส ตามที่กำหนด และในการบรรจุเข้าตู้ จะต้องแบ่งการบรรจุออกเป็น 3 รอบ เพื่อทำการปรับอุณหภูมิของผลทุเรียนให้ได้ตามมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 7 ปิดผนึกตู้คอนเทนเนอร์ ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของตู้บรรจุทุกสินค้า และตรวจสอบอุณหภูมิตั้งกับอุณหภูมิจริงก่อนปล่อยรถคอนเทนเนอร์ไปยังท่าเรือ เพื่อทำการส่งออกไปยังประเทศปลายทาง สิ่งสำคัญอยู่ที่เวลาการปิดตู้ ซึ่งท่าเรือจะกำหนดเวลามาถึงท่าเรือก่อน 18-24 ชั่วโมง

ภาพที่ 4.1 การจัดการทุเรียนสด เพื่อการส่งออก

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ บุษยมาศ สุภวิทยามงคล (2558)

1.4.2 การจัดการเกี่ยวกับผลผลิตลำไย มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมลำไยสด มี 3 รูปแบบ ได้แก่

- การเหมาสวน ซึ่งทางผู้รวบรวมจะส่งคนเข้าไปตัดผลลำไยตามขนาด และคุณภาพตามที่ต้องการ ซึ่งสามารถควบคุมคุณภาพได้ เลือกเกรดที่เหมาะสมได้ สามารถควบคุม ปริมาณที่ต้องการได้ ซึ่งการเหมาจะแบ่งเป็น เหมาซื้อผลผลิตทั้งหมด กับเหมาซื้อเฉพาะเบอร์ที่ต้องการ

- การรับซื้อหน้าล้าง เป็นการเปิดรับซื้อจากเกษตรกรหรือผู้รวบรวมและ แ่งราคากันเป็นรายวัน มีการคัดเลือกเกรดที่ต้องการกันที่หน้าล้าง ข้อดีของวิธีการนี้คือ จะไม่มีเกรด ที่ไม่ต้องการ แต่จะต้องรับความเสี่ยงเรื่องราคาที่มีการขึ้นลงตลอดเวลา

- ผู้รวบรวมและนายหน้าจัดซื้อมาให้ มีการคัดเกรดและทำการบรรจุมา ให้ตามที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ทำการคัดเกรด แยกขนาด แยกผิว แยกตำหนิ ตัดแต่งกิ่งก้านให้ สวยงามและจัดเรียงลงในตะกร้า ซึ่งปกติตะกร้าสีขาว จะบรรจุส่งไป เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และ อินโดนีเซีย บรรจุตามขนาดและน้ำหนักที่กำหนด มีขนาด 10 กิโลกรัม/ตะกร้า และ 11 กิโลกรัม/ตะกร้า (กรณีส่งไปลาว และเวียดนามบางพื้นที่ จะบรรจุใส่ตะกร้าหูเหล็ก น้ำหนัก 22 กิโลกรัม และไม่รมสาร ชัลเฟอร์ไดออกไซด์ โดยจะใช้น้ำแข็งและคลุมผ้าในระหว่างการควบคุมอุณหภูมิระหว่างการขนส่ง)

ขั้นตอนที่ 3 มีการเปิดตรวจสอบคุณภาพลำไยที่บรรจุมาจากสวนเพื่อคัด แยกเกรดและตีราคาผลผลิต ในขั้นตอนนี้จะมีการสุ่มเก็บตัวอย่างเพื่อ ไปตรวจสอบสารเคมีของเจ้าหน้าที่ ห้องปฏิบัติการกลาง กรมวิชาการเกษตร

ขั้นตอนที่ 4 นำลำไยที่เตรียมพร้อมสำหรับนำเข้ารมสารชัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไว้บนพาเลทสำหรับเข้าห้องอบ

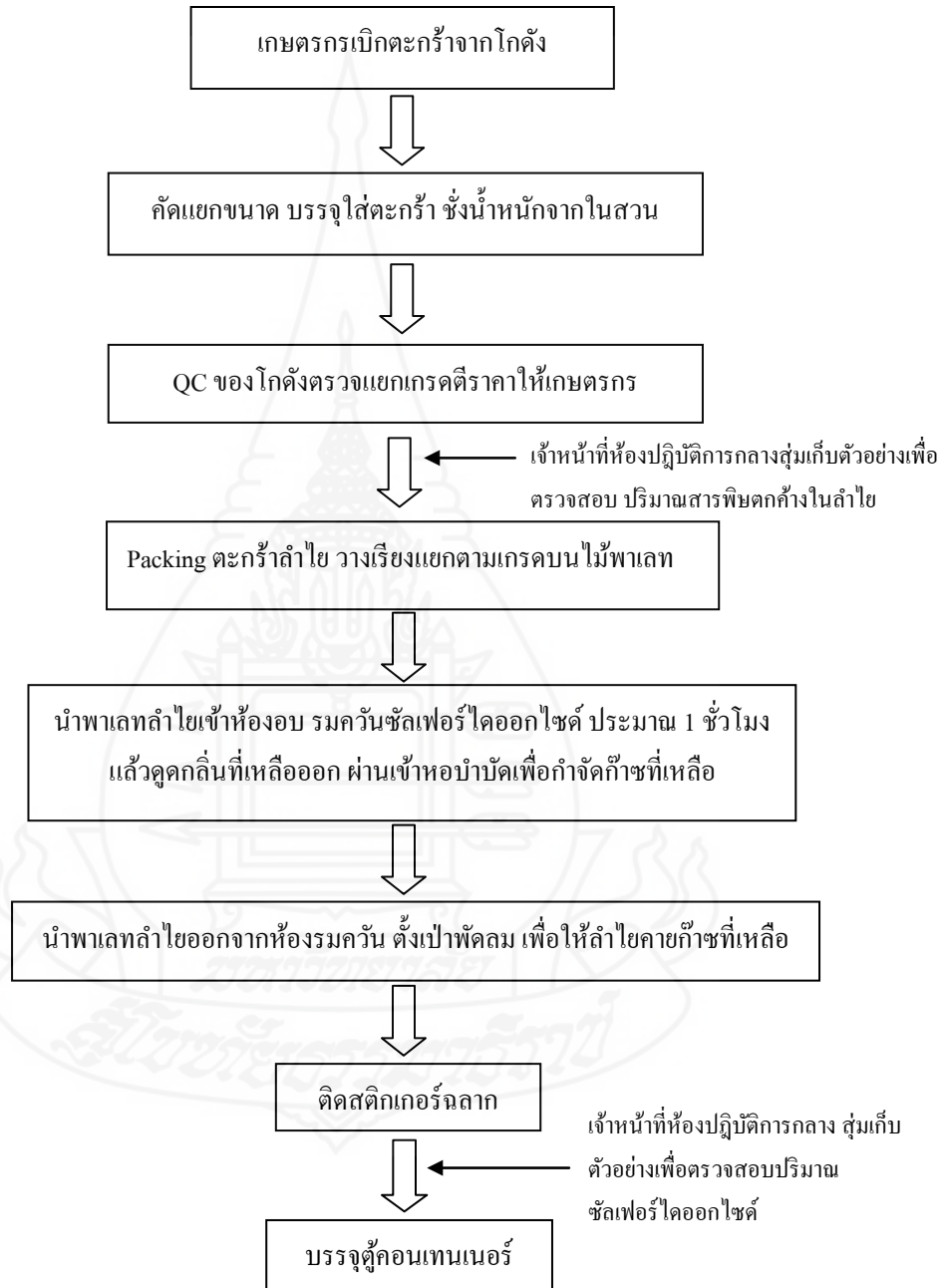
ขั้นตอนที่ 5 นำลำไยเข้าห้องอบ รมก๊าซชัลเฟอร์ไดออกไซด์ประมาณ 1 ชั่วโมง แล้วดูกลิ่นที่เหลือออก ผ่านเข้าหอบำบัดเพื่อกำจัดก๊าซที่เหลือ

ขั้นตอนที่ 6 นำลำไยออกจากห้องรมก๊าซชัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตั้งเป่าพัดลม เพื่อให้ลำไยคายก๊าซที่เหลือ

ขั้นตอนที่ 7 ทำการติดฉลากที่ตะกร้าบรรจุลำไย และสุ่มตัวอย่างไปทำการ ตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการกลาง กรมวิชาการเกษตร เพื่อตรวจสอบสารตกค้าง และทำ การออกใบรับรองตามที่ประเทศปลายทางต้องการ

ขั้นตอนที่ 8 ทำการจัดเรียงและเช็คน้ำหนักเพื่อบรรจุสินค้าขึ้นตู้คอนเทนเนอร์ ที่เตรียมไว้โดยจะต้องรับน้ำหนักขึ้นตู้หลังจากทำการลดอุณหภูมิและกลิ่นของสารชัลเฟอร์ไดออกไซด์ ว่างแล้วทันที โดยตู้คอนเทนเนอร์ต้องทำความสะอาด ตรวจสอบช่องระบายน้ำให้ดี มีการทดสอบ

อุณหภูมิผู้ให้ได้อุณหภูมิ 13 องศาเซลเซียส ตามที่กำหนด ทำการปิดผนึกตู้คอนเทนเนอร์ ตรวจสอบความเรียบร้อยของตู้บรรทุกสินค้า และตรวจสอบอุณหภูมิตั้งกับอุณหภูมิจริงก่อนปล่อยรถคอนเทนเนอร์ไปยังท่าเรือเพื่อทำการส่งออกไปยังประเทศปลายทาง สิ่งสำคัญอยู่ที่เวลาการปิดตู้ ซึ่งท่าเรือจะกำหนดเวลามาถึงท่าเรือก่อน 18-24 ชั่วโมง

ภาพที่ 4.2 การจัดการลำไยสด เพื่อการส่งออก

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ ผู้จัดการฝ่ายส่งออก บริษัท อินเทอร์เน็ตเฟรช จำกัด (2557)

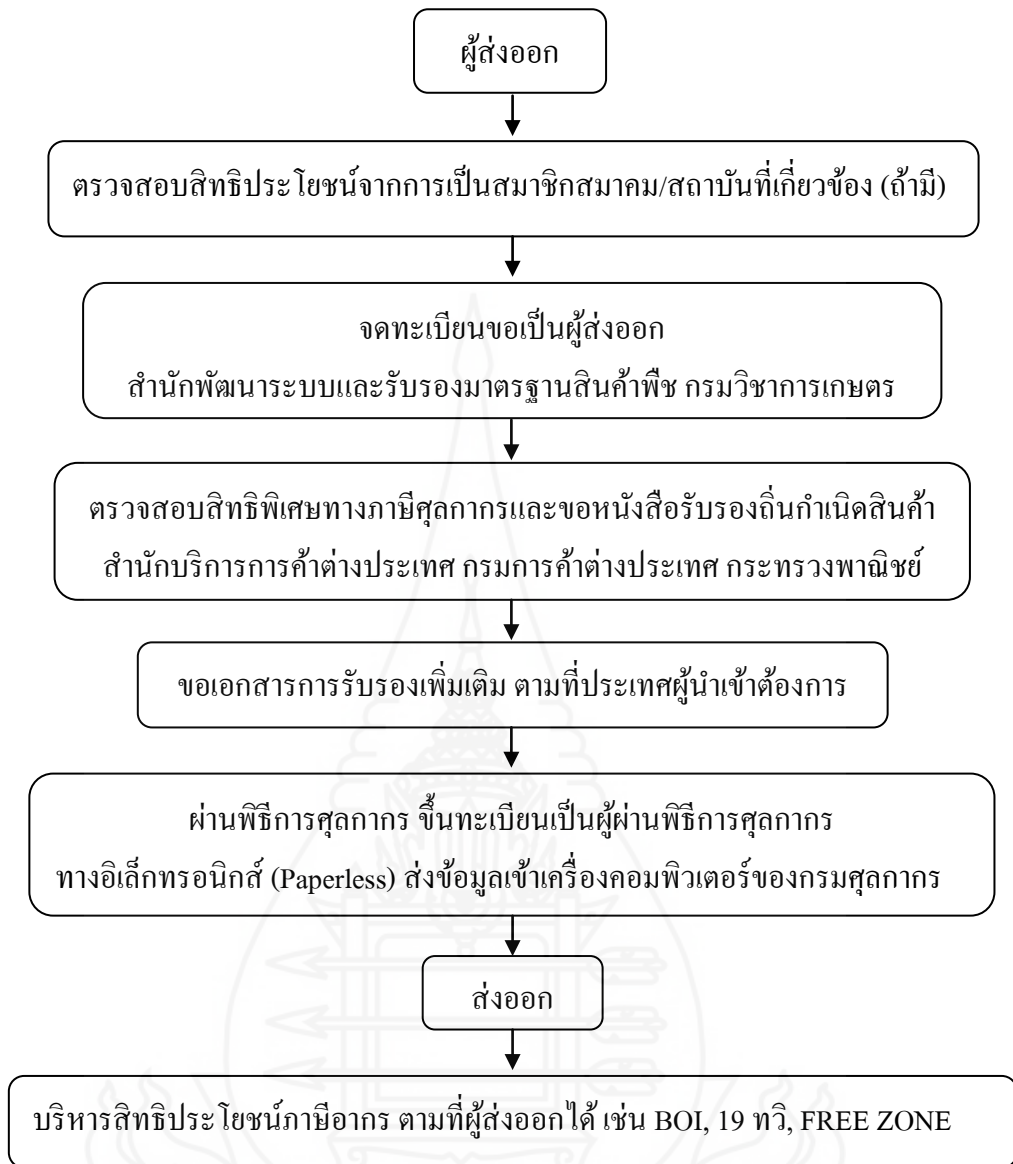
1.4.3 การจัดการเกี่ยวกับขั้นตอนการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2557)

1) **ขั้นตอนการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด**

- (1) ยื่นความจำนงขอเป็นผู้ส่งออก
- (2) ถ้าประเทศผู้นำเข้าต้องการการรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) ต้องขอใบรับรองด้วย
- (3) ถ้าประเทศผู้นำเข้าต้องการการรับรองปลอดศัตรูพืช (Phytosanitary Certificate) และการรับรองการรมยาต้องขอใบรับรองด้วย (แบบ พ.ก.7)
- (4) ยื่นขอมติบัตรประจำตัวผู้ส่งออก-นำเข้าสินค้า เพื่อใช้ยื่นฟอร์มต่างๆ เช่น GSP, GSTP, ATIGA, FTA เป็นต้น ที่ประเทศไทยทำกับประเทศต่างๆ กับสำนักบริการการค้าต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ สนามบินน้ำ นนทบุรี โดยลงทะเบียนขอ Username กลางได้ที่ เว็บไซต์ www.dft.go.th
- (5) ยื่นตรวจสอบสินค้าส่งออกกับสำนักบริหารการนำเข้าว่าสินค้าที่ผลิตถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่กำหนดไว้ในแต่ละประเทศ โดยลงทะเบียนขอ Username & Password เว็บไซต์ www.dft.go.th
- (6) ขออนุญาตรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า สำนักบริการการค้าต่างประเทศ ตามข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศในแต่ละกลุ่มประเทศ
- (7) ผ่านพิธีการส่งออก ผ่านพิธีการทางศุลกากรด้วยระบบ Paperless โดยยื่นทะเบียนเป็นผู้ผ่านพิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการส่งข้อมูลเข้าระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

2) **เอกสาร/ใบรับรอง**

- (1) หนังสือจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออก
- (2) ใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) กรณีประเทศผู้นำเข้าต้องการ
- (3) ใบรับรองปลอดศัตรูพืช กรณีประเทศผู้นำเข้าต้องการ
- (4) บัตรผู้ส่งออก-นำเข้าสินค้า
- (5) ผลการตรวจคุณสมบัติทางด้านถิ่นกำเนิดของสินค้าที่กรมการค้าต่างประเทศได้รับรองผลแล้ว สำหรับสินค้าพิกัดอัตราศุลกากร ตอนที่ 25 ถึง 97
- (6) ขออนุญาตรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า Form CO ทั่วไป, Form A, Form D (ATIGA), Form FTA ต่างๆ
- (7) ใบขนสินค้าขาออกแบบใช้สิทธิ์และไม่ใช้สิทธิ์ ใบกำกับการขนย้ายสินค้า

ภาพที่ 4.3 ขั้นตอนการส่งออกทุเรียนสดแช่เย็นและลำไยสดแช่เย็น
ที่มา: กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2557)

**1.5 มาตรการนำเข้าทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน (กลุ่ม
บริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร, 2557)**

1.5.1 ประเทศอินโดนีเซีย

ผลไม้ทุกชนิด มีเงื่อนไขต้องระบุข้อความรับรองพิเศษ ดังนี้

- 1) ผักและผลไม้จำนวน 100 รายการ

- ต้องควบคุมความปลอดภัยของอาหารสดที่มาจากพืชต้องปลอดภัยจากสารเคมี (สารตกค้างยาฆ่าแมลง สารโลหะหนัก และสารพิษจากเชื้อรา) การปนเปื้อนทางชีววิทยา และ/หรือการปนเปื้อนจากสารเคมีต้องห้าม

- ต้องมีใบรับรองความปลอดภัย (Certificate/PSAT safety documents) หรือ นำเข้าจากประเทศที่มีระบบการรับรองความปลอดภัยของอาหาร (Recognition) และ/หรือ ความตกลงว่าด้วยความเท่าเทียมกัน (Equivalence Agreement) และ/หรือการรับรองความปลอดภัยของอาหาร ณ แหล่งผลิต (Recognition at the location of production)

2) ผักและผลไม้จำนวน 41 รายการ

- ต้องนำเข้าจากแหล่งเพาะปลูกที่ปลอดภัยจากการแพร่เชื้อของแมลงวันผลไม้และศัตรูพืช และมีใบรับรองปลอดโรคพืชที่ปลอดภัยจากแมลงวันผลไม้

- ผักและผลไม้สดนำเข้าได้ 4 จุด คือ ท่าเรือ 3 แห่ง และสนามบิน 1 แห่ง (จากเดิม 8 แห่ง) เช่น ท่าเรือเมืองสุราบายา ท่าเรือเมืองเมดาน ท่าเรือเมืองมากัสซาร์ และสนามบิน ซูการ์โน-ฮัตตา

- หากนำเข้าจากแหล่งที่ปลอดภัยจากการแพร่ของศัตรู/โรคพืช หรือจากประเทศที่ได้รับการรับรองระบบความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety Recognition System) ก็ สามารถผ่านจุดนำเข้าได้ทุกจุด

3) ทุเรียนสดและลำไยสด

เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2556 อินโดนีเซียได้ออกระเบียบใหม่เกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าพืชสวน 2 ฉบับ คือ

- กฎกระทรวงเกษตรอินโดนีเซียฉบับที่ No.86/2013 ว่าด้วยเรื่องหนังสือรับรองการนำเข้าผลิตภัณฑ์พืชสวน (Import Recommendation of Horticulture Products-PIPHs)

- กฎกระทรวงการค้าฉบับที่ No.47/2013 ว่าด้วยการแก้ไขกฎกระทรวงการค้าฉบับที่ No.16/2013 เกี่ยวกับบทบัญญัติการนำเข้าสินค้าพืชสวน โดยกระทรวงการค้าจะออกใบอนุญาตนำเข้า (Import approval) ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกสำหรับช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน และครั้งที่ 2 สำหรับช่วงเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

1.5.2 ประเทศมาเลเซีย

พืช/ผลผลิตพืชที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบฯ ได้แก่

- Fresh Vegetables (ผักสด) จำนวน 71 รายการ
- Fresh Fruit (ผลไม้สด) จำนวน 54 รายการ รวมทั้งทุเรียนและลำไย
- Fresh Cut Flowers (ไม้ตัดดอก) จำนวน 6 รายการ

- Beans (ถั่ว) จำนวน 1 รายการ
- Nuts จำนวน 1 รายการ ได้แก่ มะพร้าว
- Grains (เมล็ดพันธุ์) จำนวน 1 รายการ
- Other (อื่นๆ) จำนวน 1 รายการ

มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) - ต้องมีใบรับรองศัตรูพืชที่ได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีการตรวจสอบสารพิษตกค้างในผลไม้ในกรณีที่มีการร้องเรียนจากผู้บริโภค

การติดฉลาก (Labelling) - ต้องปิดฉลากบนห่อผักและผลไม้ และบรรจุลงในถังพลาสติกในแบบที่กำหนดกฎระเบียบด้านมาตรฐานการคัดขนาด (Grading) การบรรจุสินค้า (Packaging) และการติดฉลาก (Labeling) สำคัญของระเบียบฯ มีดังนี้

1. การคัดขนาด

สินค้านำเข้าและส่งออกจะต้องถูกคัดขนาดตามมาตรฐานของ Malaysian Standard (MS) กำหนดโดย Federal Agricultural Marketing Authority (FAMA) การตรวจสอบและใบรับรองจะออกโดย FAMA หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งถูกแต่งตั้งโดย FAMA นอกจากนี้ การคัดขนาดสินค้าจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของแหล่งกำเนิดสินค้า (Country of origin) หรือหากไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนให้ปฏิบัติตามมาตรฐานของ FAMA

2. การบรรจุสินค้า

- บรรจุภัณฑ์ที่ใช้สำหรับหีบห่อจะต้องเป็นวัสดุที่สะอาด ปราศจากสิ่งเจือปน

- บรรจุภัณฑ์ที่มีความแข็งแรง สามารถป้องกันการกระแทกที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายกับสินค้าได้

- การบรรจุสินค้าต้องไม่เกิน 30 กิโลกรัมต่อบรรจุภัณฑ์ ในกรณีที่ต้องการนำบรรจุภัณฑ์เดิมกลับมาใช้ใหม่ จะต้องลบหรือถอดฉลากสินค้าเดิมออกก่อน จึงสามารถนำมาใช้ใหม่ได้

- อนุญาตให้บรรจุเฉพาะสินค้าประเภทและมาตรฐานในเกรดเดียวกันเท่านั้น

3. การติดฉลาก

- ฉลากที่ติดบนบรรจุภัณฑ์จะต้องมีขนาดไม่ต่ำกว่า 11×7 เซนติเมตร

- ขนาดตัวอักษรไม่ต่ำกว่า 20 point โดยติดไว้ด้านบนหรือด้านข้างของบรรจุภัณฑ์

- พิมพ์ฉลากด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด หรือตัวพิมพ์เล็กทั้งหมด หรือพิมพ์ตัวพิมพ์เล็ก โดยอักษรตัวแรกเป็นตัวพิมพ์ใหญ่

- สีของตัวอักษรต้องมีความแตกต่างจากสีของบรรจุภัณฑ์
- สำหรับสินค้านำเข้าต้องพิมพ์ฉลากเป็นภาษามลายูเซีย หรือภาษาอังกฤษ

4. ฉลากต้องระบุข้อความตามข้อกำหนด ดังนี้

- ชื่อและที่อยู่ของผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ตัวแทน ผู้ผลิตหรือผู้กระจาย
- สินค้า
- ชื่อสามัญของสินค้า
- เกรดของสินค้า
- ขนาดของสินค้า
- ประเทศแหล่งกำเนิดสินค้า
- น้ำหนักสุทธิ

5. ขั้นตอนการดำเนินการ

- ต้องคัดเกรดสินค้าให้ตรงตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ
- ต้องมีบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานตามระเบียบฯ เช่น มีขนาดบรรจุไม่เกิน 30 กิโลกรัม เป็นต้น

เกิน 30 กิโลกรัม เป็นต้น

- ต้องติดฉลากสินค้าให้ตรงตามข้อกำหนดในระเบียบฯ
- การตรวจสอบสินค้า จะดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ของ FAMA ตามจุด

ชายแดน ด่านศุลกากร และท่าเรือขนส่งสินค้า โดยเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือ Certificate of Conformity Inspection ให้และผู้ประกอบการต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการตรวจสอบด้วย ซึ่งหากสินค้าไม่ผ่านการตรวจสอบผู้ประกอบการจะต้องนำสินค้ากลับภายในเวลาที่กำหนด และหากไม่มีผู้ใดรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ของ FAMA สามารถทำลายหรือดำเนินการใดๆ กับสินค้าดังกล่าวได้ หากไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ มีโทษปรับไม่เกิน 1,000 ริงกิต หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

1.5.3 ประเทศเวียดนาม

เวียดนามแจ้งเวียนองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี 2550 เรื่องการออกกฎระเบียบด้านสุขอนามัยพืชในการควบคุมสินค้าเมล็ดพันธุ์ ส่วนขยายพันธุ์และผลไม้นำเข้า กำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับการออกใบอนุญาตนำเข้าด้านสุขอนามัย (Phytosanitary Import Permit) ในสินค้าที่ต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงจากศัตรูพืชก่อนนำเข้าเวียดนาม โดยกำหนดให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช (Pest Risk Analysis; PRA) ก่อนอนุญาตนำเข้าสินค้าผักผลไม้จากประเทศต่าง ๆ โดยให้มีผลบังคับใช้ในปี 2554 หากประเทศผู้ส่งออกไม่มีการดำเนินการดังกล่าว ประเทศเวียดนาม

จะไม่ออกใบอนุญาตนำเข้า (Import Permit) และประเทศผู้ส่งออกไม่สามารถส่งออกสินค้าไปเวียดนามได้

พืช/ผลิตภัณฑ์ที่ต้องนำ import permit มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ ณ จุดส่งออก เพื่อขอรับใบรับรองสุขอนามัยพืช ได้แก่

1. พืชเพื่อปลูกทุกชนิด
2. เมล็ดพันธุ์ จำนวน 22 รายการ
3. ผลไม้สด จำนวน 25 รายการ (รวมทั้งทุเรียนและลำไย)

1.5.4 ประเทศฟิลิปปินส์

มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) – ฟิลิปปินส์อนุญาตให้สามารถนำเข้าผลไม้จากไทยได้เพียงลองกองและมะขามหวานเท่านั้น เนื่องจากเหตุผลทางด้านโรคระบาดและแมลงในผักและผลไม้จากประเทศในเขตร้อนชื้น

มาตรการ Import Prohibition - ห้ามนำเข้าผักและผลไม้สดจากประเทศในเขตร้อน เพื่อควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคแมลงและโรคพืชที่ติดมากับผลไม้ ซึ่งขณะนี้ผลไม้ไทยที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้า มีเฉพาะมะขามหวานและลองกอง อย่างไรก็ตามได้มีการนำเข้าผลไม้ไทยหลายชนิด เช่น ลำไย ลิ้นจี่ โดยไปผ่านใต้หวัน/จีน ก่อนแล้วจึงเข้ามาฟิลิปปินส์

1.5.5 ประเทศเมียนมาร์

สินค้าทุกชนิด กำหนดให้การนำเข้าสินค้าทุกประเภทจะต้องขอหนังสืออนุญาตนำเข้า

1.5.6 ประเทศกัมพูชา

ผักและผลไม้ ในด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) - ต้องมีใบรับรองปลอดศัตรูพืช และกักกันสุ่มตรวจ ณ ด่านนำเข้า

1.5.7 ประเทศสิงคโปร์

ใบอนุญาตนำเข้าสินค้า (Import License) ของผักและผลไม้ - ผู้นำเข้าจะต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งออกโดย Agri-Food Veterinary Authority (AVA) และ AVA จะมีการสุ่มตรวจสินค้า

การกำหนดสารปนเปื้อนสูงสุด (MRLs) ของลำไย - การใช้สารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ [SO₂] ในลำไยสด หน่วยงาน Agri-Food Veterinary Authority (AVA) กำหนดไว้ว่า จะต้องไม่มีสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างอยู่ในเนื้อลำไย แต่อนุโลมให้มีสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างบนเปลือกลำไยได้ในสัดส่วนไม่เกิน 350 ppm

1.5.8 ประเทศบรูไน

ผักและผลไม้จะต้องมีใบอนุญาตนำเข้าที่ออกโดย Department of Agriculture, Brunei Darussalam. ไปรับรอง Phytosanitary certificate ที่ออกโดยหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตในประเทศของผู้ส่งออก และสินค้าผักผลไม้จะต้องได้รับการบรรจุอย่างมิดชิด

1.5.9 ประเทศลาว

การนำเข้าสินค้าของลาวต้องกระทำผ่านหน่วยงานของรัฐ และมีใบอนุญาตจากรัฐเท่านั้น ส่วนผู้ที่ไม่มีใบอนุญาต อาจต้องเสียค่าขนหน้า 1-3% ให้แก่บริษัทที่ได้ใบอนุญาตในการอาศัยการนำเข้า และยังเข้มงวดในการนำสินค้าเข้า มีการจำกัดโควตาสินค้านำเข้าบางรายการ โดย

1) ตามระบุในกฎหมายว่าด้วยกสิกรรม ฉบับเลขที่ 01-98/สพข การนำเข้าผลิตภัณฑ์กสิกรรมต้องได้รับอนุญาตนำเข้าจากกรมปลูกฝัง กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ เพื่อป้องกันความเสียหายและอันตรายที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อม

2) ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันพืช ฉบับเลขที่ 229/ลบ การนำเข้าพืชผลิตภัณฑ์พืช หรือวัตถุควบคุมทุกครั้งต้องผ่านจุดตรวจตราที่ได้รับอนุญาตจากองค์การป้องกันพืช กระทรวงกสิกรรมและป่าไม้ เพื่อป้องกันสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคน

3) ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันพืช ฉบับเลขที่ 229/ลบ การนำเข้าพืชทุกประเภทต้องได้รับการตรวจตราจากเจ้าหน้าที่ป้องกันพืช ณ จุดตรวจตรา เพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามข้อกำหนดด้านสุขอนามัยพืชนำเข้า โดยระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับประเภทสินค้านำเข้า

2. การวิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

2.1 การส่งออกทุเรียนสดในกลุ่มประชาคมอาเซียน

จากข้อมูลการส่งออกทุเรียนสดในกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้เลือกทำการวิเคราะห์ประเทศที่ไทยมีปริมาณการส่งออกทุเรียนสด ตั้งแต่ปี 2547-2556 จำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศลาว และประเทศมาเลเซีย และวิเคราะห์รวมทั้งประชาคมอาเซียน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1.1 ประเทศอินโดนีเซีย

1) การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม ในการวิเคราะห์การส่งออกทุเรียนสด โดยใช้แบบจำลองแนวโน้มด้วยรูปแบบสมการ 3 รูปแบบ คือ สมการเส้นตรง สมการพาราโบลา และสมการคิวบิก ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.6

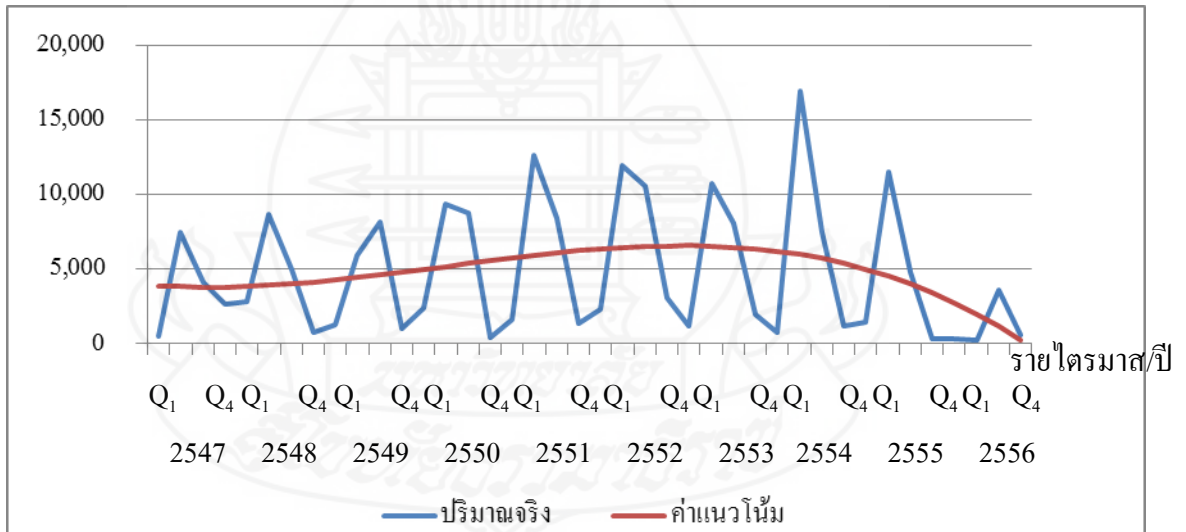
ตารางที่ 4.6 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย

รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R ²	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = 5,072.29 - 13.09t$	0.001	4,297
พาราโบลา	$\hat{y} = 1,893.58 + 441.02t - 11.08t^2$	0.095	4,089
คิวบิก	$\hat{y} = 4,007.79 - 142.09t + 24.04t^2 - 0.57t^3$	0.121	4,031

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากการพิจารณาค่า R² และค่า RMSE ของสมการแสดงค่าแนวโน้มแต่ละแบบข้างต้น (ดังตารางที่ 4.6) แสดงว่าสมการแนวโน้มคิวบิกเหมาะสมสำหรับการพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย และพบว่าตั้งแต่ปี 2547 – 2552 มีอัตราที่เพิ่มขึ้น และตั้งแต่ปี 2552 – 2556 เริ่มมีอัตราที่ลดลง

ปริมาณส่งออกทุเรียนสด (ตัน)

ภาพที่ 4.4 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556

2) การวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาล

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย ดังตารางที่ 4.7 และภาพที่ 4.5

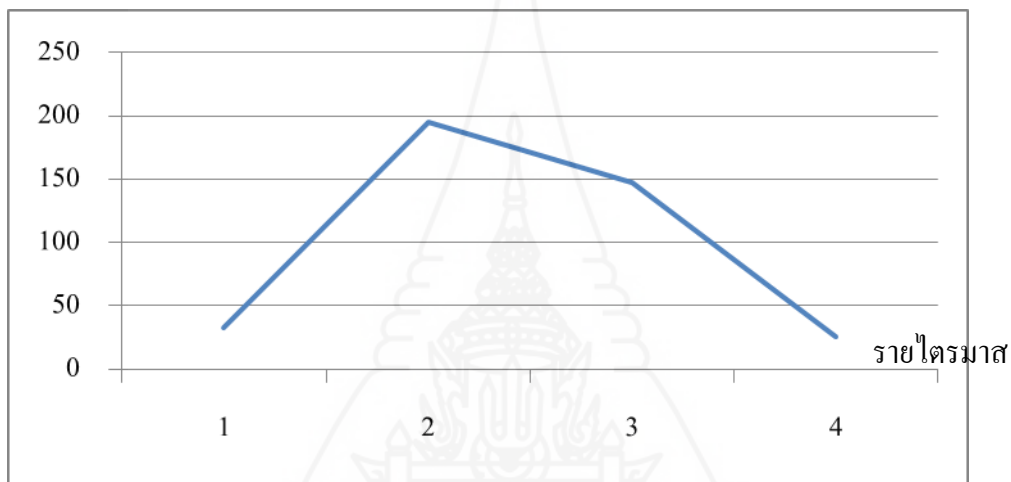
ตารางที่ 4.7 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย

หน่วย: ร้อยละ

รายไตรมาส	1	2	3	4
พ.ศ. 2547-2556	32.50	194.90	147.20	25.40

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ร้อยละ

ภาพที่ 4.5 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซียรายไตรมาส

3) ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซียรายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2557-2560

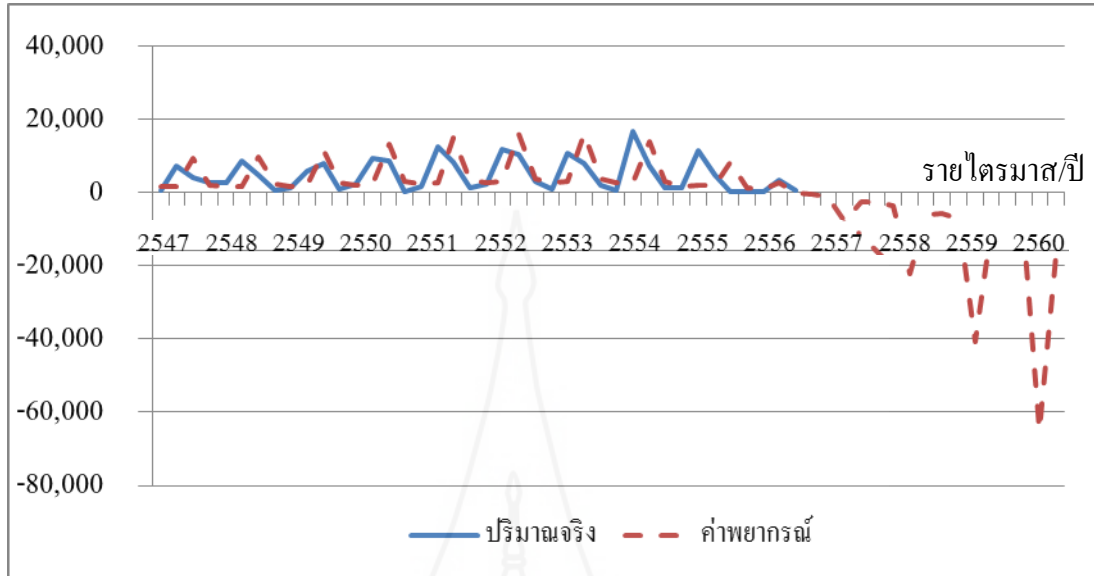
ในการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซียได้ใช้ค่าแนวโน้มคูณด้วยค่าดัชนีฤดูกาล ($T \times S$) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.6

ตารางที่ 4.8 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2557-2560

พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2557	1	-757.18	32.50	-246.39
	2	-1,854.24	194.90	-3,614.14
	3	-3,047.12	147.20	-4,484.29
	4	-4,339.24	25.40	-1,101.43
2558	1	-5,734.03	32.50	-1,865.91
	2	-7,234.91	194.90	-14,101.71
	3	-8,845.32	147.20	-13,017.22
	4	-10,568.68	25.40	-2,682.65
2559	1	-12,408.41	32.50	-4,037.82
	2	-14,367.95	194.90	-28,004.86
	3	-16,450.71	147.20	-24,209.69
	4	-18,660.13	25.40	-4,736.50
2560	1	-20,999.63	32.50	-6,833.49
	2	-23,472.63	194.90	-45,750.98
	3	-26,082.57	147.20	-38,384.41
	4	-28,832.87	25.40	-7,318.65

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณส่งออกทุเรียนสด (ตัน)

ภาพที่ 4.6 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2547-2560

2.1.2 ประเทศลาว

1) การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม ในการวิเคราะห์การส่งออกทุเรียนสด โดยใช้แบบจำลองแนวโน้มด้วยรูปแบบสมการ 3 รูปแบบ คือ สมการเส้นตรง สมการพาราโบลา และสมการคิวบิก ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว

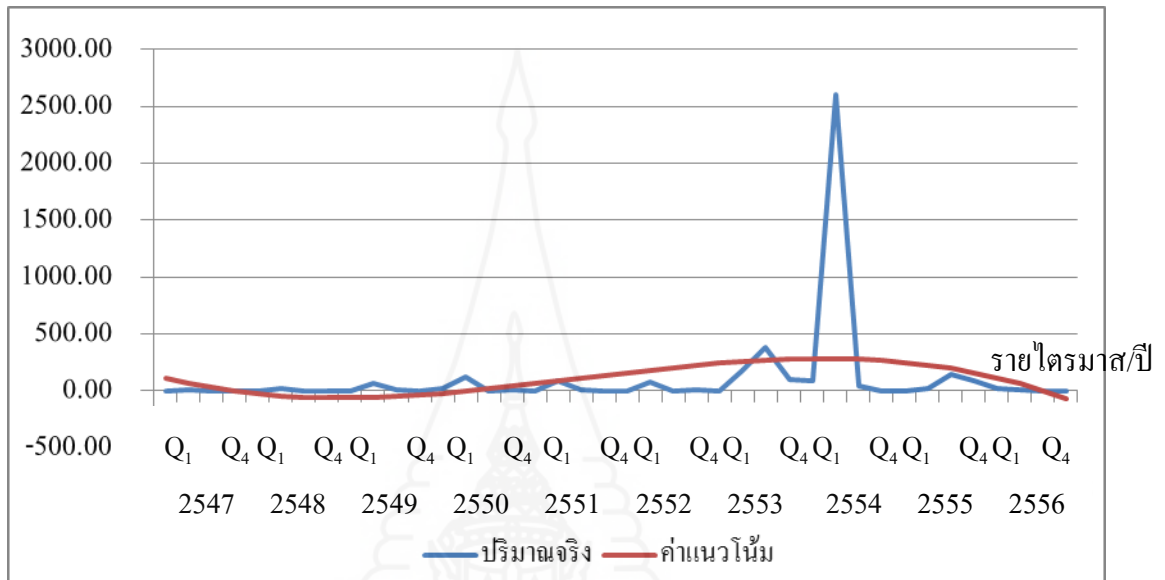
รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R^2	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = -21.39 + 6.01t$	0.029	400
พาราโบลา	$\hat{y} = -117.34 + 19.72t - 0.33t^2$	0.039	398
คิวบิก	$\hat{y} = -166.78 - 58.64t + 4.38t^2 - 0.08t^3$	0.090	387

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากการพิจารณาค่า R^2 และค่า RMSE ของสมการแสดงแนวโน้มแต่ละแบบข้างต้น (ตารางที่ 4.9) แสดงว่าสมการแนวโน้มคิวบิกเหมาะสมสำหรับใช้ในการพยากรณ์

แนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว และพบว่าตั้งแต่ปี 2547 – 2554 มีอัตราเพิ่มขึ้น และตั้งแต่ปี 2555 – 2556 เริ่มมีอัตราลดลง

ปริมาณส่งออกทุเรียนสด (ตัน)

ภาพที่ 4.7 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556

2) การวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาล

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว ดังตารางที่ 4.10 และภาพที่ 4.8

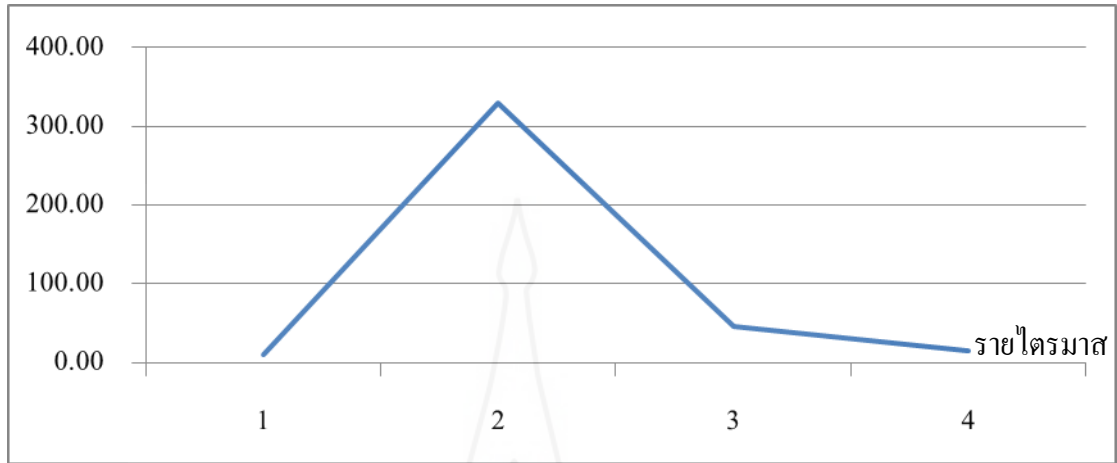
ตารางที่ 4.10 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว

หน่วย: ร้อยละ

รายไตรมาส	1	2	3	4
พ.ศ. 2547-2556	9.70	329.90	46.40	14.00

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ร้อยละ

ภาพที่ 4.8 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาวรายไตรมาส

3) ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาวรายไตรมาส

ระหว่าง พ.ศ. 2557-2560

ในการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาวได้ใช้ค่าแนวโน้มคูณด้วยค่าดัชนีฤดูกาล ($T \times S$) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.11 และภาพที่ 4.9

ตารางที่ 4.11 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2557-2560

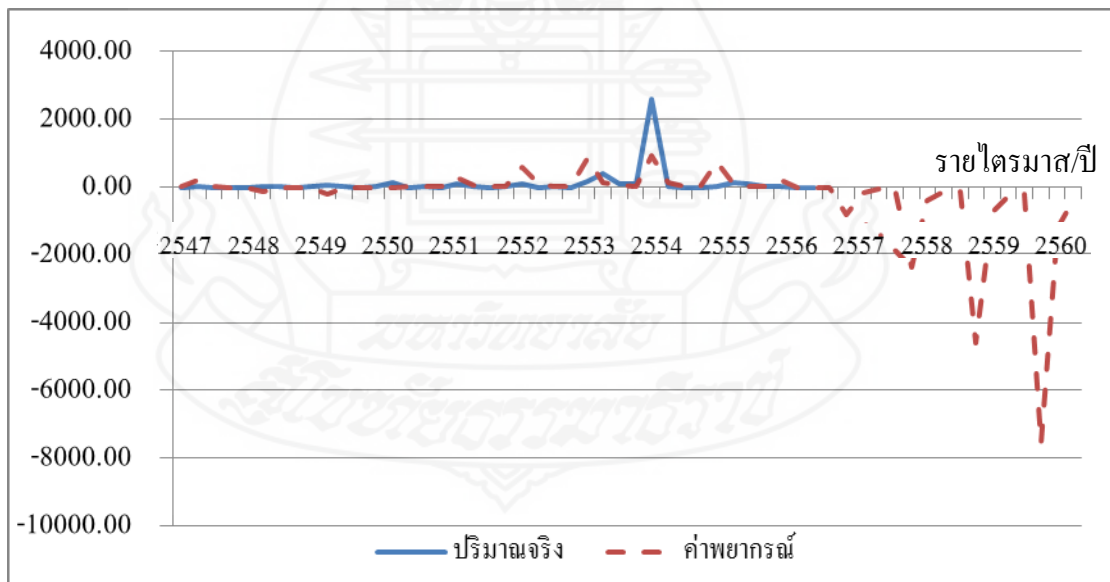
พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2557	1	- 54.91	9.70	-14.97
	2	-246.09	329.90	-811.87
	3	-347.85	46.40	-161.37
	4	-460.63	14.00	- 64.68
2558	1	- 84.91	9.70	-56.52
	2	-721.13	329.90	-2,379.06
	3	-869.77	46.40	-403.49
	4	-1,031.27	14.00	-144.80

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2559	1	-1,206.11	9.70	-116.55
	2	-1,394.74	329.90	-4,601.33
	3	-1,597.62	46.40	-741.14
	4	-1,815.21	14.00	-254.87
2560	1	-2,047.98	9.70	-197.90
	2	-2,296.38	329.90	-7,575.90
	3	-2,560.88	46.40	-1,187.99
	4	-2,841.93	14.00	-399.03

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณส่งออกทุเรียนสด (ตัน)

ภาพที่ 4.9 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2547-2560

2.1.3 ประเทศมาเลเซีย

1) การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม ในการวิเคราะห์การส่งออกทุเรียนสด โดยใช้แบบจำลองแนวโน้มด้วยรูปแบบสมการ 3 รูปแบบ คือ สมการเส้นตรง สมการพาราโบลา และสมการคิวบิก ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.12

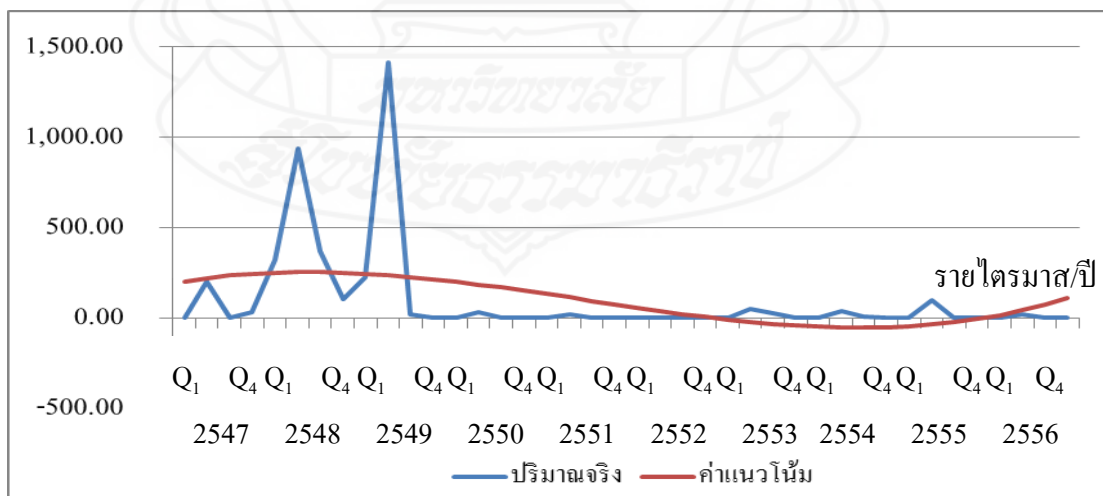
ตารางที่ 4.12 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย

รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R ²	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = 268.63 - 8.33t$	0.130	249
พาราโบลา	$\hat{y} = 335.86 - 17.94t + 0.23t^2$	0.141	247
คิวบิก	$\hat{y} = -178.16 + 25.55t - 2.38t^2 + 0.04t^3$	0.178	242

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากการพิจารณาค่า R² และค่า RMSE ของสมการแสดงแนวโน้มแต่ละแบบข้างต้น (ตารางที่ 4.12) แสดงว่า สมการแนวโน้มคิวบิกเหมาะสมสำหรับการพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย และพบว่าตั้งแต่ปี 2548 มีอัตราเพิ่มขึ้นสูงสุดและเริ่มมีอัตราการลดลงตั้งแต่ปี 2549 - 2556

ปริมาณการส่งออกทุเรียนสด (ตัน)

ภาพที่ 4.10 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556

2) การวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาล

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย ดังตารางที่ 4.13 และภาพที่ 4.11

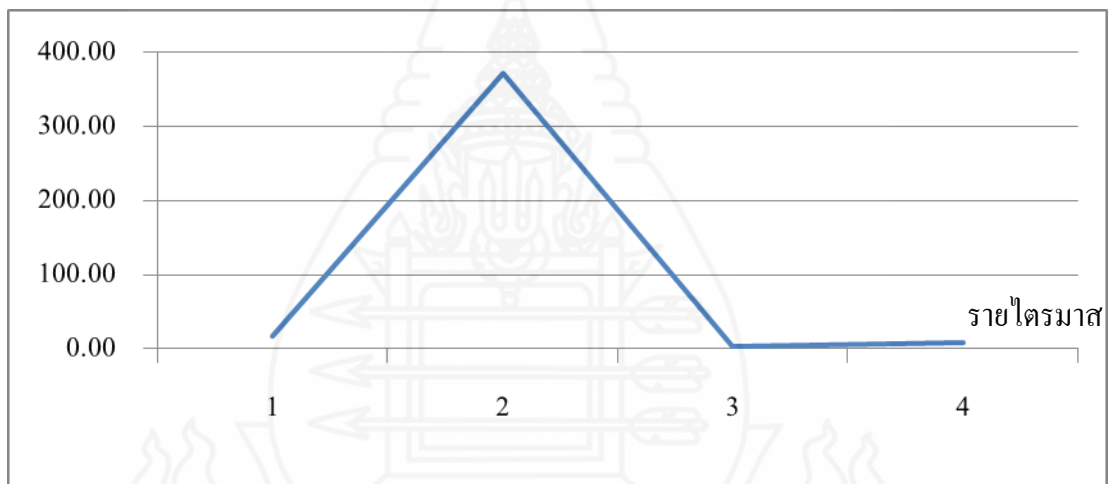
ตารางที่ 4.13 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย

รายไตรมาส	1	2	3	4
พ.ศ. 2547-2556	17.00	372.10	2.60	8.40

หน่วย: ร้อยละ

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ร้อยละ

ภาพที่ 4.11 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซียรายไตรมาส

3) ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซียรายไตรมาส

ระหว่าง พ.ศ. 2557-2560

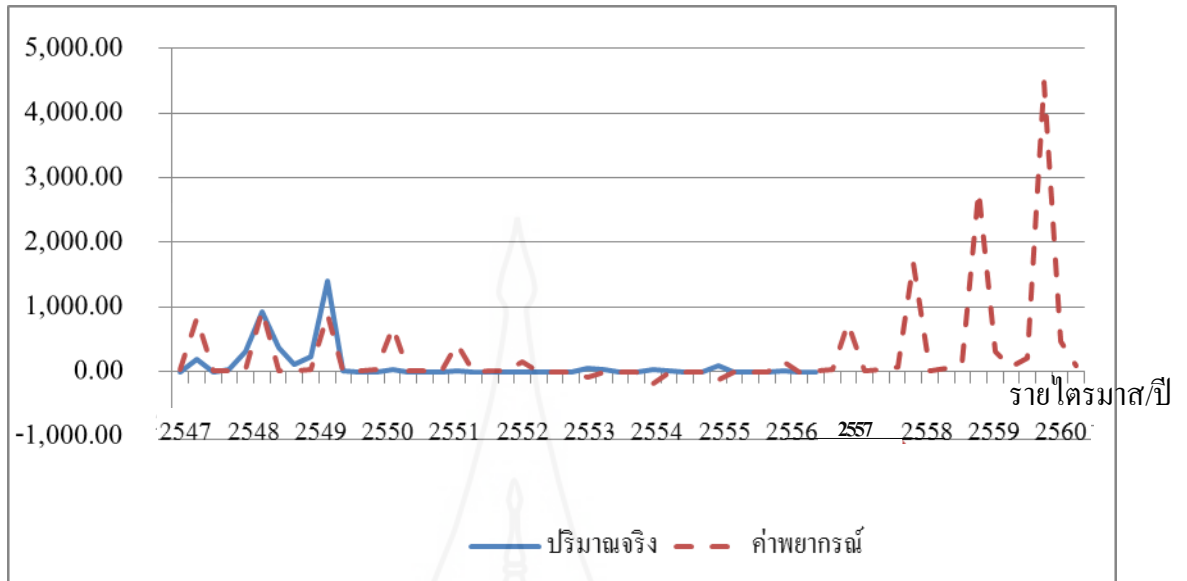
ในการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซียได้ใช้ค่าแนวโน้มคูณด้วยค่าดัชนีฤดูกาล ($T \times S$) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.14 และภาพที่ 4.12

ตารางที่ 4.14 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย พ.ศ. 2557-2560

พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2557	1	151.75	17.00	25.73
	2	199.40	372.10	741.95
	3	253.03	2.60	6.49
	4	312.87	8.40	26.26
2558	1	379.18	17.00	64.30
	2	452.23	372.10	1,682.68
	3	532.26	2.60	13.65
	4	619.53	8.40	52.00
2559	1	714.30	17.00	121.13
	2	816.83	372.10	3,039.29
	3	927.36	2.60	23.78
	4	1,046.15	8.40	87.80
2560	1	1,173.47	17.00	199.00
	2	1,309.55	372.10	4,872.65
	3	1,454.67	2.60	37.30
	4	1,609.08	8.40	135.05

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณส่งออกทุเรียนสด (ตัน)

ภาพที่ 4.12 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย พ.ศ. 2547-2560

2.1.4 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย (รวมทั้งอาเซียน)

1. การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม

การวิเคราะห์สมการแนวโน้มปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย โดยการเปรียบเทียบสมการแนวโน้มทั้ง 3 รูปแบบ ดังตารางที่ 4.15 พบว่า สมการแนวโน้มคิวบิกเหมาะสมสำหรับการพยากรณ์ค่าในอนาคต

ตารางที่ 4.15 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย

รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R ²	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = 21,128.84 - 4.38t$	0.000	6,021
พาราโบลา	$\hat{y} = 6,221.01 + 7,449.57t - 667.62t^2$	0.669	3,465
คิวบิก	$\hat{y} = 19,470.24 - 4,301.77t + 1,870.29t^2 - 154.42t^3$	0.872	2,155

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

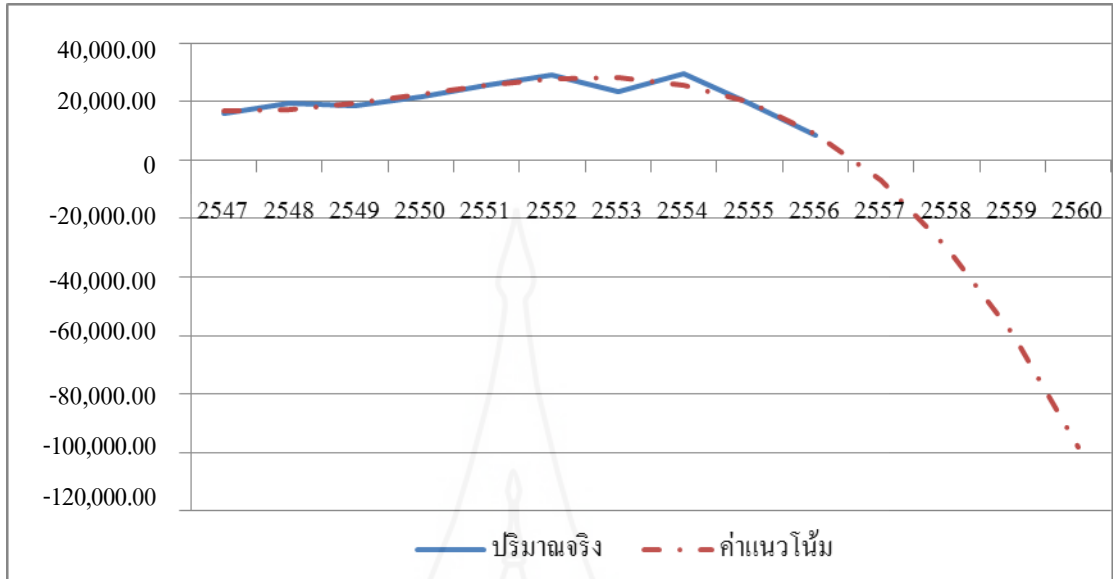
2. การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย ปี 2547-2560
 จากตารางที่ 4.16 แสดงว่าปี 2557-2560 ปริมาณการส่งออกทุเรียน
 สดของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560

พ.ศ.	ปริมาณการส่งออก (ตัน)	ค่าแนวโน้ม (ตัน)
2547	15,815.73	16,884.34
2548	19,246.32	17,112.53
2549	18,737.87	19,228.27
2550	21,539.58	22,305.06
2551	25,548.25	25,416.36
2552	29,147.98	27,635.67
2553	23,413.37	28,036.46
2554	29,673.39	25,692.22
2555	19,447.57	19,676.41
2556	8,479.81	9,062.54
2557		-7,075.93
2558		-29,665.52
2559		-59,632.74
2560		-97,904.11

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณการส่งออกทุเรียนสด (ตัน)

ภาพที่ 4.13 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560

2.2 การส่งออกลำไยสดในกลุ่มประชาคมอาเซียน

จากข้อมูลการส่งออกลำไยสดในกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้เลือกทำการวิเคราะห์ประเทศที่ไทยมีปริมาณการส่งออกลำไยสด ตั้งแต่ปี 2547-2556 จำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเวียดนาม และประเทศลาว และวิเคราะห์รวมทั้งประชาคมอาเซียน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.2.1 ประเทศอินโดนีเซีย

1) การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม ในการวิเคราะห์การส่งออกลำไยสด โดยใช้แบบจำลองแนวโน้มด้วยรูปแบบสมการ 3 รูปแบบ คือ สมการเส้นตรง สมการพาราโบลา และสมการคิวบิก ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.17

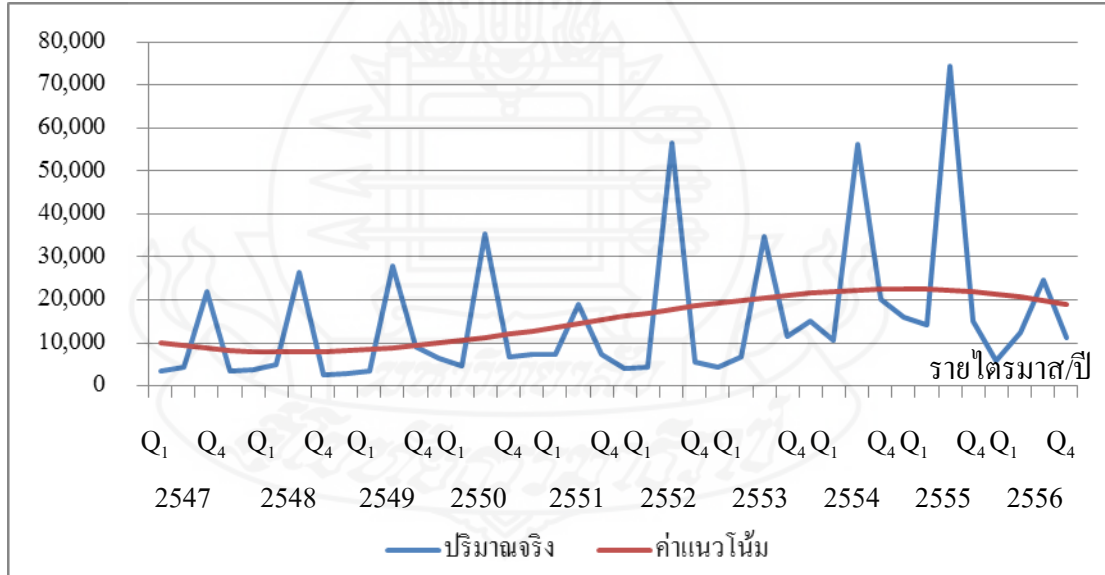
ตารางที่ 4.17 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย

รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R ²	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = 6,079.89 + 449.34t$	0.104	15,243
พาราโบลา	$\hat{y} = 5,185.82 + 577.06t - 3.11t^2$	0.104	15,239
คิวบิก	$\hat{y} = 11,110.34 - 1,056.92t + 95.29t^2 - 1.60t^3$	0.119	15,116

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากการพิจารณาค่า R² และค่า RMSE ของสมการแสดงแนวโน้มแต่ละแบบข้างต้น (ตารางที่ 4.17) แสดงว่าสมการแนวโน้มคิวบิกเหมาะสมสำหรับการพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย และพบว่าตั้งแต่ปี 2547 – 2555 มีอัตราเพิ่มขึ้น และในปี 2556 มีอัตราที่ลดลง

ปริมาณส่งออกลำไยสด (ตัน)

ภาพที่ 4.14 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556

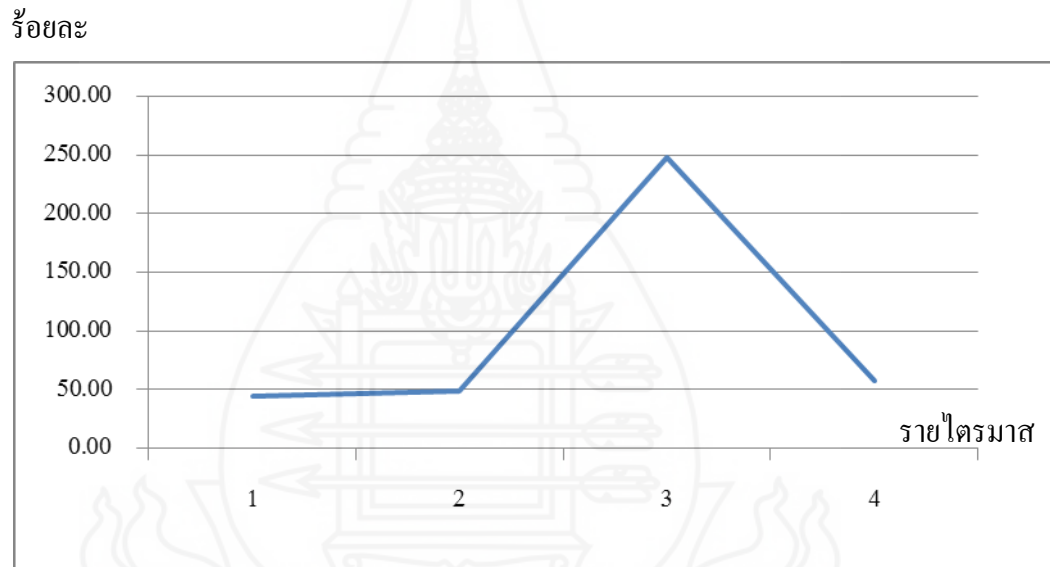
2) การวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาล

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย ดังตารางที่ 4.18 และภาพที่ 4.15

ตารางที่ 4.18 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย

หน่วย: ร้อยละ				
รายไตรมาส	1	2	3	4
พ.ศ. 2547-2556	44.58	48.72	248.47	58.21

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ภาพที่ 4.15 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซียรายไตรมาส

3) ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซียรายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2557-2560

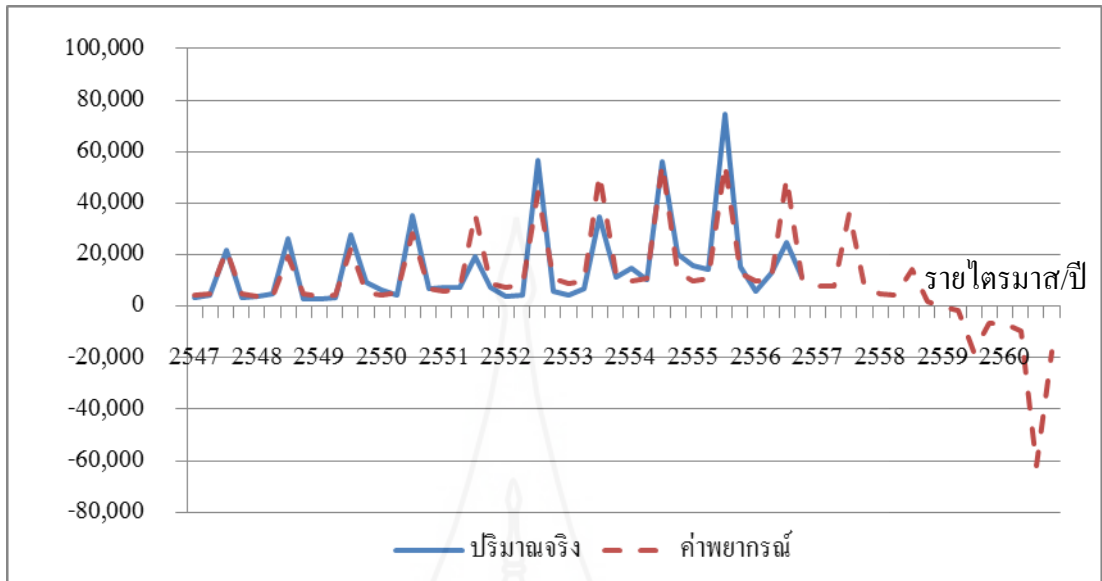
ในการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซียได้ใช้ค่าแนวโน้มคูณด้วยค่าดัชนีฤดูกาล ($T \times S$) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.19 และภาพที่ 4.16

ตารางที่ 4.19 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกกล้วยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2557-2560

พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2557	1	17,684.37	44.58	7,884.05
	2	16,268.87	48.72	7,927.66
	3	14,640.72	248.47	36,379.10
	4	12,790.29	58.21	7,445.23
2558	1	10,708.01	44.58	4,773.85
	2	8,384.27	48.72	4,085.57
	3	5,809.45	248.47	14,435.27
	4	2,973.98	58.21	1,731.15
2559	1	-131.77	44.58	-58.74
	2	-3,517.38	48.72	-1,713.99
	3	-7,192.47	248.47	-17,871.77
	4	-11,166.62	58.21	-6,500.09
2560	1	-15,449.45	44.58	-6,887.67
	2	-20,050.56	48.72	-9,770.44
	3	-24,979.53	248.47	-62,068.90
	4	-30,245.99	58.21	-17,606.19

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณส่งออกลำไยสด (ตัน)

ภาพที่ 4.16 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2547-2560

2.2.2 ประเทศเวียดนาม

1) การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม ในการวิเคราะห์การส่งออกลำไยสด โดยใช้แบบจำลองแนวโน้มด้วยรูปแบบสมการ 3 รูปแบบ คือ สมการเส้นตรง สมการพาราโบลา และสมการคิวบิก ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.20

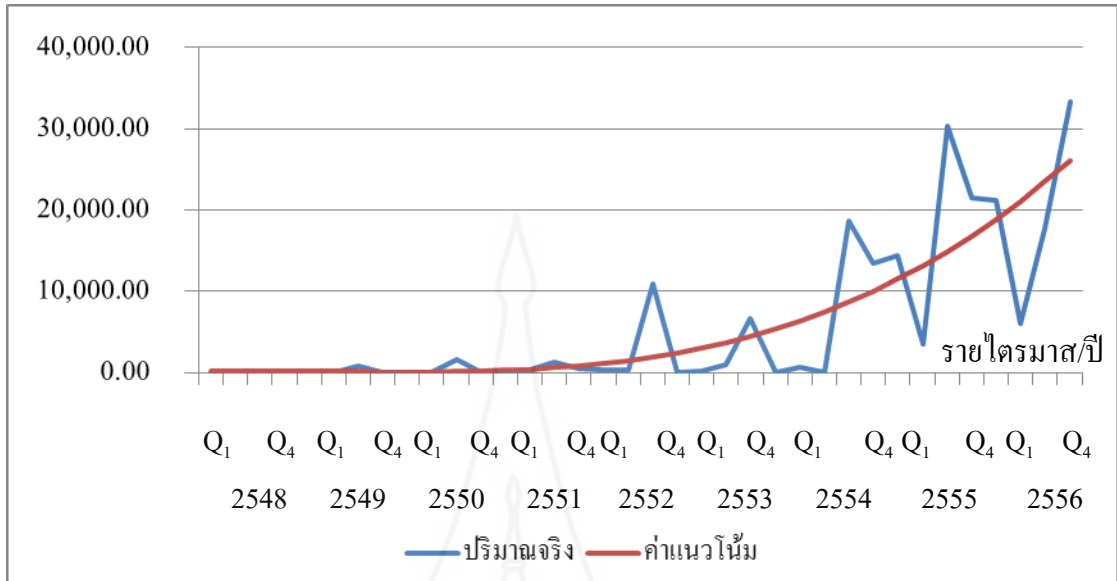
ตารางที่ 4.20 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม

รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R ²	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = -5,916.92 + 627.73t$	0.501	6,503
พาราโบลา	$\hat{y} = 2,845.53 - 755.80t + 37.39t^2$	0.655	5,412
คิวบิก	$\hat{y} = 45.90 + 94.48t - 19.28t^2 + 1.02t^3$	0.664	5,338

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากการพิจารณาค่า R² และค่า RMSE ของสมการแสดงแนวโน้มแต่ละแบบข้างต้น (ตารางที่ 4.20) แสดงว่าสมการแนวโน้มคิวบิกเหมาะสมสำหรับใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม และพบว่าตั้งแต่ปี 2548 – 2556 มีอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปริมาณส่งออกลำไยสด (ตัน)

ภาพที่ 4.17 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2548-2556

2) การวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาล

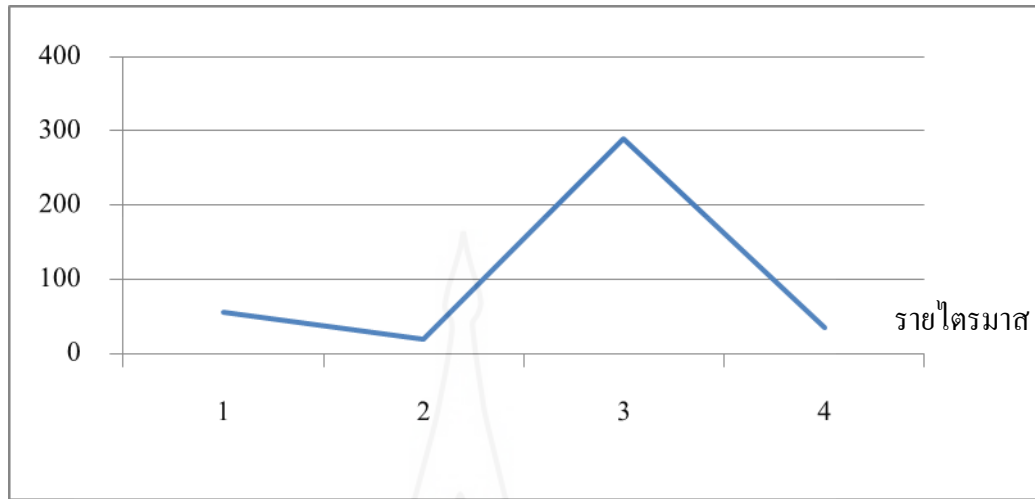
ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม ดังตารางที่ 4.21 และภาพที่ 4.18

ตารางที่ 4.21 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม

รายไตรมาส	หน่วย: ร้อยละ			
	1	2	3	4
พ.ศ. 2548-2556	56.16	19.05	289.19	35.58

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ร้อยละ

ภาพที่ 4.18 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนามรายไตรมาส

3) ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนามรายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2557-2560

ในการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนามได้ใช้ค่าแนวโน้มคูณด้วยค่าดัชนีฤดูกาล (T×S) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.22 และภาพที่ 4.19

ตารางที่ 4.22 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม พ.ศ. 2557-2560

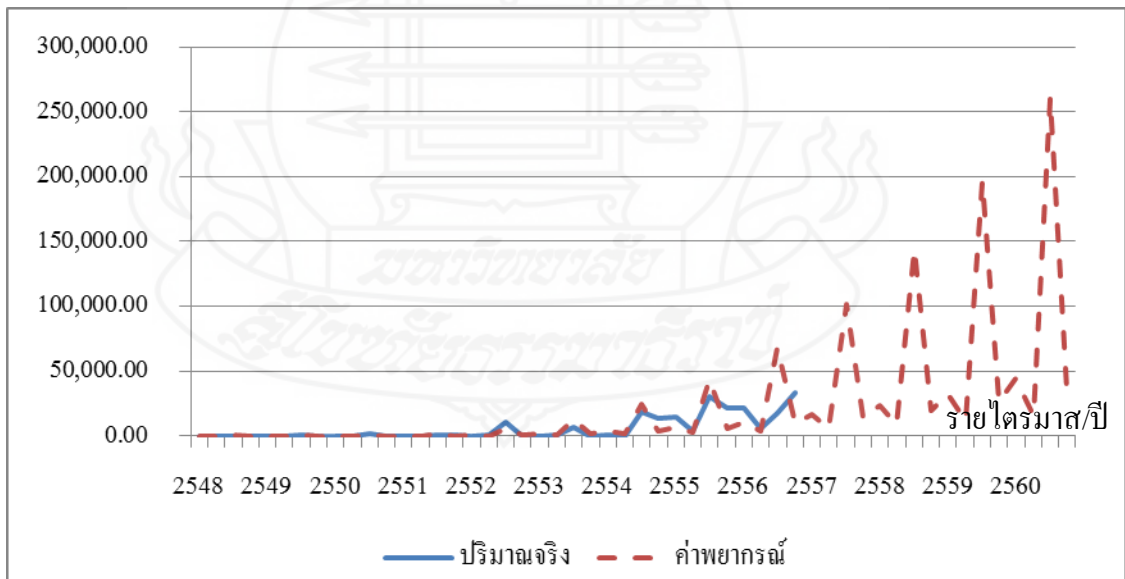
พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2557	1	28,871.51	56.16	16,214.82
	2	31,828.18	19.05	6,065.82
	3	34,979.11	289.19	101,159.24
	4	38,330.43	35.58	13,638.73
2558	1	41,888.25	56.16	23,525.28
	2	45,658.72	19.05	8,701.64
	3	49,647.95	289.19	143,581.37
	4	53,862.07	35.58	19,165.20

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2559	1	58,307.22	56.16	32,746.50
	2	62,989.51	19.05	12,004.54
	3	67,915.07	289.19	196,409.71
	4	73,090.03	35.58	26,006.90
2560	1	78,520.52	56.16	44,098.70
	2	84,212.67	19.05	16,049.25
	3	90,172.59	289.19	260,778.23
	4	96,406.42	35.58	34,303.33

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณส่งออกกล้วยสด (ตัน)

ภาพที่ 4.19 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกกล้วยสดไปยังประเทศเวียดนาม พ.ศ. 2548-2560

2.2.3 ประเทศลาว

1) การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม ในการวิเคราะห์การส่งออกลำไยสด โดยใช้แบบจำลองแนวโน้มด้วยรูปแบบสมการ 3 รูปแบบ คือ สมการเส้นตรง สมการพาราโบลา และสมการคิวบิก ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.23

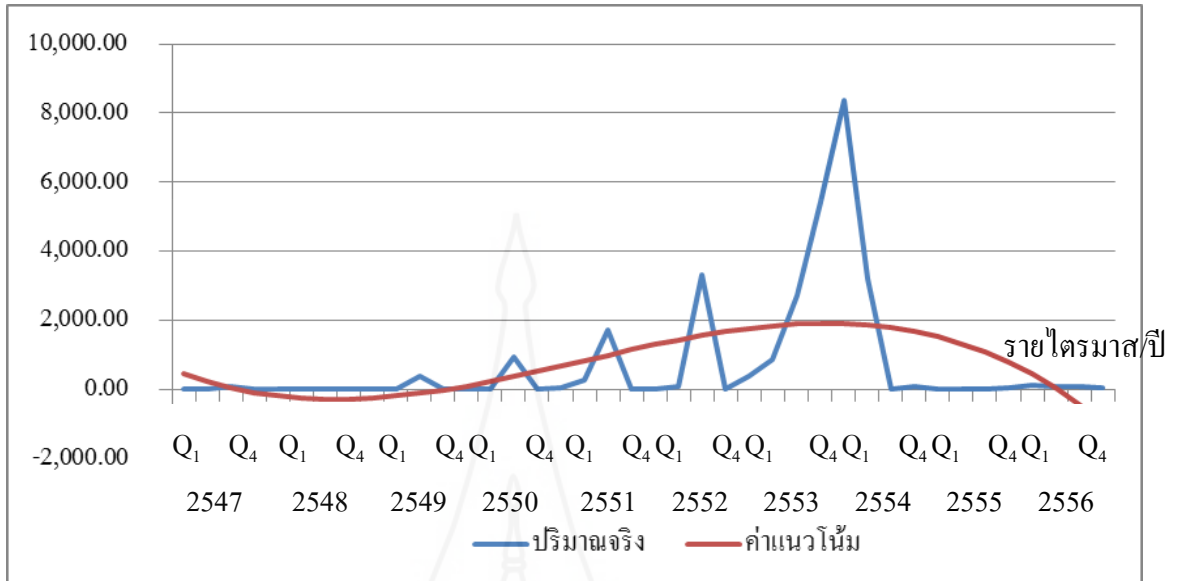
ตารางที่ 4.23 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว

รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R ²	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = 61.06 + 31.74t$	0.048	1,640
พาราโบลา	$\hat{y} = -1,042.44 + 189.38t - 3.84t^2$	0.122	1,574
คิวบิก	$\hat{y} = 749.09 - 304.72t + 25.91t^2 - 0.48t^3$	0.242	1,463

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากการพิจารณาค่า R² และค่า RMSE ของสมการแสดงแนวโน้มแต่ละแบบข้างต้น (ตารางที่ 4.23) แสดงว่า สมการแนวโน้มคิวบิกเหมาะสมสำหรับการพยากรณ์แนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว และพบว่าตั้งแต่ปี 2547 – 2554 มีอัตราที่เพิ่มขึ้น และตั้งแต่ปี 2555 – 2556 มีอัตราที่ลดลง

ปริมาณส่งออกลำไยสด (ตัน)

ภาพที่ 4.20 ปริมาณการส่งออกจริงและค่าแนวโน้มการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว รายไตรมาส ระหว่าง พ.ศ. 2547-2556

2) การวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาล

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว ดังตารางที่ 4.24 และภาพที่ 4.21

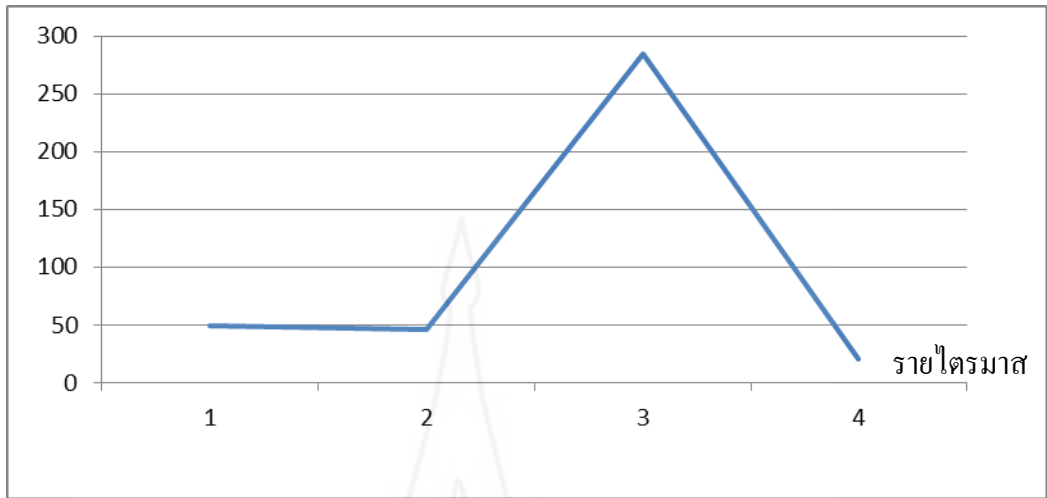
ตารางที่ 4.24 ค่าดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว

รายไตรมาส	1	2	3	4
พ.ศ. 2547-2556	48.88	45.79	284.97	20.35

หน่วย: ร้อยละ

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ร้อยละ

ภาพที่ 4.21 ค่าดัชนีฤดูกาลปริมาณการส่งออกค่าใช้จ่ายไปยังประเทศลาวรายไตรมาส

3) ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกค่าใช้จ่ายไปยังประเทศลาวรายไตรมาส
ระหว่าง พ.ศ. 2557-2560

ในการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกค่าใช้จ่ายไปยังประเทศลาวได้ใช้ค่า
แนวโน้มคูณด้วยค่าดัชนีฤดูกาล (T×S) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.25 และภาพที่ 4.22

ตารางที่ 4.25 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกค่าใช้จ่ายไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2557-2560

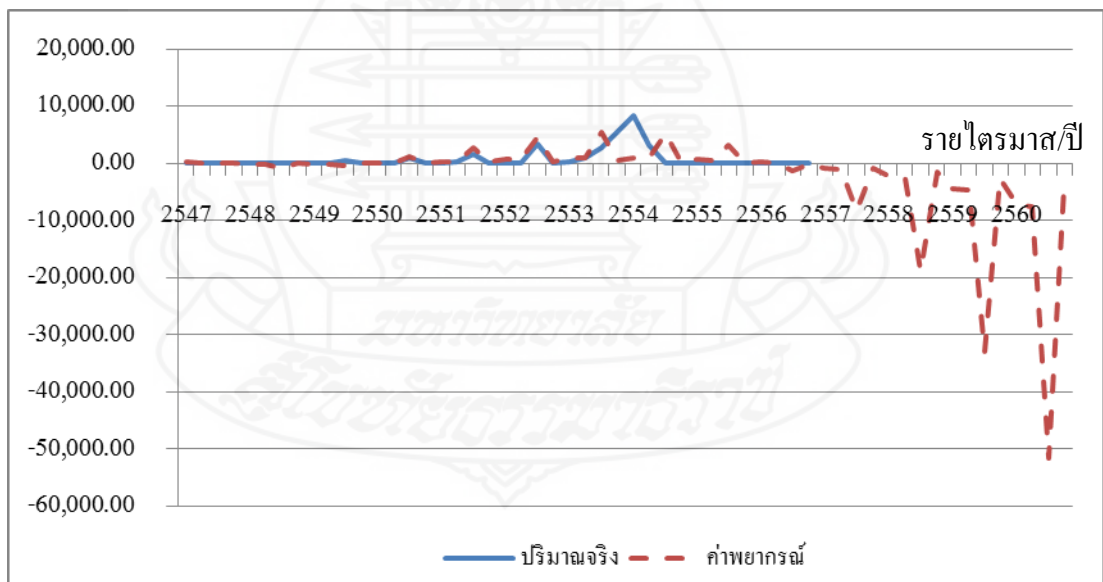
พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2557	1	-1,532.64	48.88	-749.20
	2	-2,186.74	45.79	-1,001.42
	3	-2,910.96	284.97	-8,295.39
	4	-3,708.19	20.35	-754.62
2558	1	-4,581.35	48.88	-2,239.50
	2	-5,533.33	45.79	-2,533.99
	3	-6,567.03	284.97	-18,714.13
	4	-7,685.37	20.35	-1,563.97

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

พ.ศ.	รายไตรมาส	ค่าแนวโน้ม (ตัน)	ค่าดัชนีฤดูกาล (ร้อยละ)	ค่าพยากรณ์ (ตัน)
2559	1	-8,891.23	48.88	-4,346.30
	2	-10,187.54	45.79	-4,665.38
	3	-11,577.19	284.97	-32,991.62
	4	-13,063.08	20.35	-2,658.34
2560	1	-14,648.11	48.88	-7,160.44
	2	-16,335.20	45.79	-7,480.71
	3	-18,127.24	284.97	-51,657.38
	4	-20,027.14	20.35	-4,075.52

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณส่งออกกล้วยสด (ตัน)

ภาพที่ 4.22 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกกล้วยไปยังประเทศลาว พ.ศ. 2547-2560

2.2.4 ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย (รวมทั้งอาเซียน)

1) การวิเคราะห์ค่าแนวโน้ม

การวิเคราะห์สมการแนวโน้มปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย โดยการเปรียบเทียบสมการแนวโน้มทั้ง 3 รูปแบบ ดังตารางที่ 4.26 พบว่า สมการแนวโน้ม คิวบิกเหมาะสมสำหรับการใช้ในการพยากรณ์ค่าในอนาคต

ตารางที่ 4.26 สมการแนวโน้มของปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย

รูปแบบ	สมการแนวโน้ม	ค่า R ²	ค่า RMSE
เส้นตรง	$\hat{y} = 3,667.31 + 16,485.19t$	0.758	26,749
พาราโบลา	$\hat{y} = 33,155.55 + 1,741.07t + 1,340.37t^2$	0.790	24,912
คิวบิก	$\hat{y} = 81,668.89 - 41,287.66t + 10,669.86t^2 - 565.42t^3$	0.824	22,845

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

2) การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย ปี 2547-2560

จากตารางที่ 4.27 แสดงว่าปี 2557-2560 ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทยไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560

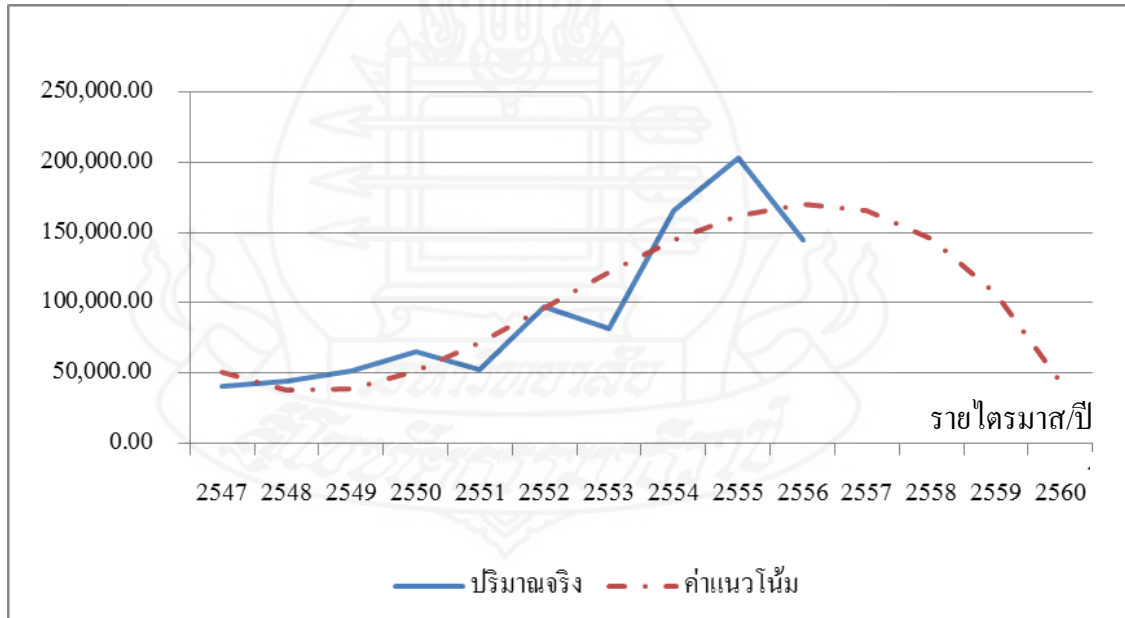
พ.ศ.	ปริมาณการส่งออก (ตัน)	ค่าแนวโน้ม (ตัน)
2547	40,585.53	50,485.68
2548	43,478.63	37,249.65
2549	50,938.56	38,568.26
2550	64,946.91	51,048.97
2551	52,179.06	71,299.25
2552	96,706.19	95,926.55
2553	81,491.91	121,538.32

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

พ.ศ.	ปริมาณการส่งออก (ตัน)	ค่าแนวโน้ม (ตัน)
2554	165,153.79	144,742.04
2555	203,233.00	162,145.14
2556	144,645.38	170,355.10
2557		165,979.38
2558		145,625.42
2559		105,900.69
2560		43,412.64

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

ปริมาณส่งออกกล้วยสด (ตัน)

ภาพที่ 4.23 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกกล้วยสดของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2560

3. การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด สู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ภายในปี 2558 นี้ ประชาคมอาเซียนก็จะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างเต็มรูปแบบ มีการเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade) มีการเปิดเสรีทางการลงทุน ภาคบริการ การเงิน และแรงงาน จึงทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างเสรี รวมทั้งการค้าขายในทุกๆ ด้าน สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีสินค้าทางการเกษตรอย่างหลากหลาย จะต้องทำการปรับตัว วางแผน และก้าวไปให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้

3.1 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายในประเทศ

ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในเรื่องสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ และสภาพภูมิอากาศที่มีความแตกต่างกันมีความหลากหลายของผลไม้ ทำให้มีผลไม้ส่งออกสู่ตลาดตลอดทั้งปี มีรสชาติดี สี สีสันสวยงาม ส่งผลให้มีปริมาณการส่งออกขายยังต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ผลผลิตทุเรียนของไทย มีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก พันธุ์ที่นิยมปลูก คือ หมอนทอง ประมาณร้อยละ 65 ของผลผลิตทุเรียนพันธุ์ต่างๆ ทั้งหมด โดยประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก มีส่วนแบ่งการตลาดประมาณร้อยละ 80

ทุเรียนจัดว่าเป็นพืชที่มีความอ่อนไหวทางด้านพื้นที่เพาะปลูก และสภาพอากาศที่ส่งผลต่อคุณภาพทุเรียนเป็นอย่างมาก ต้องมีการดูแลเอาใจใส่สูง เกษตรกรผู้ปลูกมีประสบการณ์การทำสวนผลไม้มานาน มีภูมิปัญญาประจำถิ่นที่สูงมาก และทำเป็นอาชีพหลัก จึงมีทักษะและความชำนาญสูงในการปลูกทุเรียน ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตนอกฤดู และมีการวิจัยคุณสมบัติใหม่ of พันธุ์ บังคับการออกผลผลิตก่อน-หลังฤดู แต่ปัญหาอยู่ที่ตัวเกษตรกรเองไม่ค่อยสนใจในการทำใบรับรอง GAP ที่มีความจำเป็นต้องมีสำหรับการใช้ในการส่งออก

จากสภาพการแข่งขันทางการผลิตและการตลาดที่มีค่อนข้างสูงได้ทำให้มีเกษตรกรบางรายที่ไม่มีจริยธรรมในการค้า ก่อให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ คือ มีการขายทุเรียนอ่อนที่ไม่มีความปลอดภัย เพราะกลัวการตกต่ำของราคาในช่วงที่ผลผลิตออกมาก ตัวเกษตรกรเร่งการเก็บเกี่ยวผลผลิตถึงแม้ว่ายังไม่ได้คุณภาพ คือ มีความสุกไม่ถึงก็ใช้สารเร่งความสุกทำให้ทุเรียนอ่อนก็ไม่สามารถสุกได้ แต่รสชาติใช้ไม่ได้ อีกทั้งเกษตรกรบางรายไม่รอให้สารเคมีที่ฉีดพ่นหมดฤทธิ์ก่อนเก็บเกี่ยวทำให้มีปัญหาเรื่องสารเคมีตกค้างในผลทุเรียน

ด้านการรับซื้อทุเรียนของผู้รับซื้อ (ล้ง) มีการแข่งขันสูงในระหว่างผู้รับซื้อทุเรียนในไทย กับผู้รับซื้อคนจีนเข้ามารับซื้อมากขึ้น ผู้รับซื้อของไทยอาจจะยังได้เปรียบทั้งทางด้านความ

เชื่อใจ และมีความชำนาญในการเลือกสินค้ามากกว่า การรับซื้อจะเป็นลักษณะขาประจำกัน และการขายของสวนแบบเหมาะกับล้งผู้รับซื้อทั้งล้งคนจีนและคนไทย

ล้งคนจีน นิยมใช้วิธีการจองสวน ทำให้ราคาของทุเรียนเพิ่มขึ้นได้จากการที่มีการขายเหมาสวน ซึ่งล้งจะซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดเพื่อให้มีสินค้าไว้ขาย แต่เมื่อราคาที่เหมาไว้สูงกว่าความเป็นจริง ก็มีความเป็นไปได้ที่ล้งจะไม่รับสินค้าเมื่อถึงเวลาที่กำหนด และยอมเสียเงินค่าจองสวนไป แต่ถ้าต่างกันไม่มากเกินไปนักก็จะทำการซื้อต่อเพื่อรักษาโอกาสในการซื้อปีต่อไป ในการจองสวนก่อให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพทุเรียน คือ ทำให้มีทุเรียนที่นำมาค้า 3 ระดับคุณภาพ ได้แก่ ทุเรียนอ่อน ทุเรียนพอดี และทุเรียนแก่

สำหรับลำไยของไทย กลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนให้ความนิยมในรสชาติที่หอมหวาน กรอบอร่อย โดยประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก มีการผลิตลำไยนอกฤดูในภาคตะวันออกและภาคเหนือ ด้านการรับซื้อผลลำไย ปัจจุบัน มีล้งดำเนินการโดยชาวจีนเข้ามารวบรวมลำไย เพื่อส่งออกไปจีน อินโดนีเซีย และประเทศอื่นๆ เป็นจำนวนมาก ปัญหากรรมซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในลำไยที่เกินค่ามาตรฐาน และสารเคมีตกค้างในผลผลิตยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้พบปัญหาในการส่งออกตลอดมา

3.2 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายนอกประเทศ

3.2.1 สถานการณ์ทั่วไป

ประชาคมอาเซียน มีสมาชิก 10 ประเทศ มีประชากรรวมกันประมาณ 600 ล้านคน มีสัดส่วนประชากรประมาณร้อยละ 9 ของทั้งโลก ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่และจะมีศักยภาพและเจริญเติบโตต่อไปในระยะเวลาอันสั้นนี้ อาเซียนจะมีมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) อยู่ที่ประมาณ 2 ล้านล้าน (Trillion) ดอลลาร์สหรัฐ จึงเป็นที่จับตาของทุกประเทศทั่วโลก (โพสด์ทูเดย์, 2555)

ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน มีทรัพยากรหลักๆ ของประเทศเป็นผลผลิตทางการเกษตรคล้ายกับไทย แต่พบอุปสรรคทางด้านสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงรุนแรงมากกว่าไทยทำให้ผลผลิตทางการเกษตรยังสู้ของไทยไม่ได้ เมื่อมีการขยายการค้าและการส่งออกจากภายในกลุ่มมากขึ้นตามข้อตกลงอาเซียน ทำให้หลายๆ ประเทศได้ใช้ระบบการกีดกันทางการค้าที่มีภาษีขึ้น เช่น การกำหนดโควตาของประเทศอินโดนีเซีย การให้สิทธินำเข้าสินค้าได้น้อยรายการ ประเทศฟิลิปปินส์ อนุญาตให้นำเข้าผลไม้ได้เพียงมะขามหวานและลองกอง ถ้าต้องการทำการส่งออกผลไม้อื่นๆ เข้าฟิลิปปินส์ รัฐบาลไทยจะต้องร้องขอ Market Access และจะต้องให้มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการปนเปื้อนสัตว์แมลงรบกวน (Pest Risk Analysis – PRA) โดยหน่วยงาน Bureau of Plant Industry (BPI) แต่ลำไยจากประเทศไทยได้ถูกนำเข้าเพื่อจำหน่ายใน

ฟิลิปปินส์ด้วยวิธีการซื้อผ่านประเทศที่สาม คือ จีนและไต้หวัน ประเทศมาเลเซียมีการเลือกปฏิบัติต่อคนกลางไทยแตกต่างกัน ทำให้การเข้าถึงตลาดผู้บริโภครายสุดท้ายทำได้ยาก ประเทศสิงคโปร์รูปแบบการค้าเป็นแบบแข่งขันเสรี มีการแข่งขันสูง ประเทศไทยต้องพัฒนาให้ผักและผลไม้ที่มีคุณภาพสูงเท่านั้น ประเทศเวียดนาม รัฐบาลสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน สมาคมผู้นำเข้าและส่งออกผลไม้สด มีตลาดกลางสินค้า สินค้ามีความหลากหลาย นอกจากนี้ภาครัฐของเวียดนามก็มีความเข้มแข็งและนโยบายชัดเจน มีการวางแผนการผลิตและสนับสนุนการเข้าสู่ระบบ GAP

3.2.2 การผลิต การบริโภค และลักษณะการค้าทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1) ประเทศอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียมีกำลังซื้อสูงมาก มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเป็นจำนวนมาก ซึ่งสินค้าไทยที่มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดอินโดนีเซีย คือ สินค้าอาหารทุกประเภท โดยเฉพาะผลไม้ไทย เช่น ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง ส้มโอ ฝรั่ง และชมพู เป็นต้น ชาวอินโดนีเซียชอบทุเรียนผลทรงกลม เนื้อสีเหลืองทอง เนื้อหนา ค่อนข้างสุกหอม รสหวานและออกขมติดปลายลิ้น นิยมรับประทานทุเรียนพันธุ์ก้านยาวของไทยเป็นพิเศษ แต่เนื่องจากผลผลิตมีจำกัด จึงได้นำเข้าทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ที่มีคุณภาพดี ทุเรียนไทยจึงอยู่ในตลาด Premium ราคาค่อนข้างดีของตลาดอินโดนีเซีย แม้ว่าจะเป็นทุเรียนเกรดรองในส่วนที่จีนไม่ต้องการซื้อก็ตาม

ผู้บริโภคชาวอินโดนีเซียต้องการซื้อทุเรียนราคาถูก ทุเรียนส่งออกไปอินโดนีเซียจึงเป็นเกรดรองจากจีน ทั้งนี้มีการประมาณการว่าการบริโภคของตลาดอินโดนีเซียอยู่ในราวร้อยละ 5 ของการบริโภคในตลาดจีน โดยมีการแบ่งตลาดทุเรียนส่งออกเป็น 3 เกรด ดังนี้

ระดับเกรด A ส่งไปประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน และจีน

ระดับเกรด B ส่งไปประเทศจีน อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม

ระดับตกเกรด ส่งไปประเทศกัมพูชา

อย่างไรก็ตาม ในช่วงฤดูที่ผลผลิตทุเรียนพื้นเมืองในประเทศอินโดนีเซียออกสู่ตลาด ภาครัฐของประเทศอินโดนีเซียจะออกมาตรการที่มีผลต่อการกีดกันมาที่กีดกันสินค้าทุเรียนที่นำเข้ามาจากไทย เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับทุเรียนที่ผลิตได้ภายในประเทศ เนื่องจากไทยสามารถส่งออกทุเรียนได้ทั้งปี เพราะสามารถรวบรวมทุเรียนทั้งในช่วงในและนอกฤดู จากแหล่งผลิตสำคัญทั้งจากภาคตะวันออกและภาคใต้ อย่างไรก็ตามแหล่งผลผลิตทุเรียนตามฤดูกาลเก็บเกี่ยวของไทยอินโดนีเซีย มาเลเซีย และกัมพูชา ที่เข้าสู่ตลาด มักเป็นช่วงที่ไทยมีผลผลิตน้อย ซึ่งเป็นผลผลิตที่ส่วนใหญ่ส่งขายตลาดจีนที่มีความต้องการสูงมาก ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนของไทย ที่เก็บได้เกือบตลอดทั้งปีนั้น โดยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม เป็นทุเรียนนอกฤดูของจังหวัดจันทบุรี

ช่วงเดือนเมษายน-กรกฎาคม เป็นทุเรียนในฤดูของจังหวัดจันทบุรีและระยอง ช่วงเดือนสิงหาคม-มกราคม เป็นทุเรียนนอกฤดูของภาคใต้ ส่วนใหญ่มาจากสงขลาและยะลา ส่วนอินโดนีเซียมีผลผลิตทุเรียนออกมากในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม มาเลเซียมีผลผลิตออกในช่วงเดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน กัมพูชาเป็นทุเรียนที่ออกในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ในระยะเวลาสั้นๆและมีส่งขายเข้ามาในไทย และเวียดนามนับว่าเป็นประเทศที่ต้องมีการจับตามองในเรื่องของการผลิตทุเรียนสู่ตลาดในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน ต่อไปในอนาคต

ชาวอินโดนีเซียมีความต้องการและขึ้นชอบการบริโภคลำไยจากไทยอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมากนิยมซื้อลำไยที่รีดกึ่งก้านออกหมด ไม่นิยมซื้อลำไยที่มัดเป็นช่อ เพราะมองว่ากึ่งก้านของลำไยรับประทานไม่ได้ จึงไม่ควรนำมาซึ่งน้ำหนักรวมกับผลลำไย ชาวอินโดนีเซียไม่พิถีพิถันหรือเจาะจงที่จะต้องซื้อลำไยที่มีผลขนาดใหญ่ สีสวยเหมือนชาวจีน แต่ซื้อลำไยได้ทุกสีและทุกขนาด ลำไยที่ซื้อจะเป็นเกรดรองจากจีน เน้นสินค้าที่มีราคาถูกกว่า มีรสชาติดหวานและคุณภาพดี การค้าลำไยกับอินโดนีเซีย สามารถทำได้เกือบทั้งปี ในช่วงฤดูการได้มากในช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน แต่ก็จะมีคู่แข่งในช่วงฤดูการ คือ ลำไย จากเวียดนาม ส่วนช่วงเดือนกรกฎาคม-เมษายน และตุลาคม-ธันวาคม เป็นลำไยนอกฤดูที่ไทยสามารถส่งออกสู่อินโดนีเซียได้ (นงนุช อังยุริกุล และ รวิศสาร สุชาโต, 2556)

ประเทศอินโดนีเซียผลิตลำไยได้บ้าง แต่ผลผลิตไม่มีความสำคัญในเชิงพาณิชย์ ทำให้ลำไยสดของไทยที่ได้รับความนิยมสามารถนำเข้าเพื่อการบริโภคได้มาก ซึ่งลำไยสดที่นำเข้าจากไทยจะบรรจุในถังพลาสติกโปร่งแบบมีฝาปิดด้านบนขนาดถังละ 10 กิโลกรัม และปิดแน่นด้วยแถบรัดของพลาสติก เส้นทางส่งออกลำไยจากไทยไปสู่อินโดนีเซียมีตลาดการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญ 2 ตลาดด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปความสัมพันธ์เหล่านี้ได้ ดังนี้

ตลาดกลุ่มที่ 1 คือ ตลาดการค้าของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีการค้าในส่วนที่ไทยส่งออกโดยตรงไปสู่อินโดนีเซีย และมีเส้นทางส่งออกที่ส่งผ่านประเทศอื่นๆในกลุ่มประชาคมอาเซียน ซึ่งได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม โดยประเทศเหล่านี้จะทำการส่งออกลำไยไปสู่อินโดนีเซียต่อไป

ตลาดกลุ่มที่ 2 คือ ตลาดการค้าของประเทศที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มประชาคมอาเซียน ซึ่งไทยจะมีการส่งออกลำไยไปให้กับจีน สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น โดยประเทศเหล่านี้จะดำเนินการส่งออกลำไยไปสู่อินโดนีเซีย

2) ประเทศมาเลเซีย

ชาวมาเลเซียนิยมบริโภคผลไม้สดที่มีรสหวาน ไม่ชอบผลไม้ที่มีรสเปรี้ยว รสนิยมการบริโภคทุเรียนของชาวมาเลเซีย จะคุ้นเคยกับทุเรียนท้องถิ่นที่มีผลกลม เม็ดใหญ่

เนื้อน้อย สีเหลืองทอง รสหวานมัน และนิยมรับประทานทุเรียนที่สุกเต็มที่ ซึ่งมีรสหวานจัดออกขมเล็กน้อย และมีเนื้อละเอียดกว่าที่คนไทยนิยม ชาวมาเลเซียจึงไม่นิยมรับประทานทุเรียนพันธุ์หอมทองของไทยแต่กลับนิยมรับประทานทุเรียนพันธุ์ชะนีซึ่งมีสีเหลืองจัด และพันธุ์ก้านยาว ส่วนพันธุ์พวงมณีซึ่งมีเนื้อสีเหลืองทองก็เริ่มได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในระยะหลัง นอกจากนี้ชาวมาเลเซียไม่นิยมรับประทานทุเรียนกับข้าวเหนียวเหมือนคนไทย

พฤติกรรมการบริโภคลำไยของประเทศมาเลเซีย ส่วนใหญ่บริโภคเพราะดีต่อสุขภาพและรสชาติดี โดยมักจะไปซื้อที่ร้านค้าปลีกและตลาดสด ซึ่งจะพิจารณาความสดของผลไม้และราคาเป็นหลัก กลุ่มคนที่นิยมบริโภคลำไย คือ คนจีนที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย เนื่องจากประเทศมาเลเซียไม่มีพื้นที่ปลูกลำไย ดังนั้นลำไยที่จำหน่ายในประเทศมาเลเซียจึงเป็นลำไยที่นำเข้าจากไทย การตัดสินใจรับซื้อสินค้าจะพิจารณาจากราคาเป็นสำคัญ โดยนิยมรับซื้อผลผลิตจากแหล่งที่มีราคาต่ำ พ่อค้าชาวมาเลเซียจะนำรถบรรทุกมารับซื้อสินค้าที่หาดีใหญ่และสุใหงโก-ลก ผู้นำเข้าจะเป็นผู้กระจายสินค้าไปยังพ่อค้าขายส่งหลังจากนั้นจะไปสู่พ่อค้าขายปลีกและผู้บริโภคตามลำดับ

รัฐบาลมาเลเซียให้การส่งเสริมให้มีการปลูกเพื่อการส่งออก และทดแทนการนำเข้า ได้แก่ ทุเรียน มะม่วง เงาะ มังคุด และสับปะรด มาเลเซียส่งออกผลไม้สดไปต่างประเทศ ได้แก่ มะละกอ ทุเรียน สับปะรด กัลย โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์ ด้านอำนาจซื้อวัดจากระดับรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประเทศมาเลเซีย จัดเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางถึงสูง เมื่อเทียบกับในกลุ่มอาเซียน ประเทศสิงคโปร์ และบรูไน จัดเป็นประเทศที่มีรายได้สูง ประเทศมาเลเซียและไทย มีรายได้ปานกลางถึงสูง ประเทศที่เหลือก็เป็นกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางถึงต่ำ และประเทศรายได้น้อย

3) ประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศที่ไม่มีพื้นที่ในการเพาะปลูกผลไม้ จะนำเข้าผลไม้จากประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพื่อการบริโภค ผลไม้สำคัญที่นำเข้ามาจากไทย ได้แก่ ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ มะม่วง มังคุด สับปะรด ฝรั่ง ส้มโอ มะพร้าว กัลย และมะละกอ ผลไม้ไทยที่เป็นที่นิยมอย่างมากของชาวสิงคโปร์ คือ ทุเรียน มะม่วงและลำไย

การนำเข้าทุเรียนมีการนำเข้าจากมาเลเซียและไทย การนำเข้าทุเรียนจากทั้งสองประเทศมีตลอดปี ช่วงเวลาที่นำเข้าเป็นปริมาณมาก คือ เมษายน-สิงหาคม ผู้บริโภคสิงคโปร์นิยมบริโภคทุเรียนเนื้อนุ่มค่อนข้างและ รสหวาน กลิ่นหอมมากๆ ในปัจจุบันนี้ผู้บริโภคบางส่วนหันมาบริโภคทุเรียนชะนี ก้านยาว และหอมทองจากไทย พฤติกรรมการบริโภคลำไยของประเทศสิงคโปร์ ส่วนใหญ่บริโภคเพราะดีต่อสุขภาพและรสชาติดี โดยมักจะไปซื้อที่ตลาดสดและร้านค้าปลีก ซึ่งจะพิจารณาความสดเป็นหลัก

4) ประเทศเวียดนาม

ผลไม้นำเข้าที่เวียดนามนิยมมากที่สุด คือ องุ่น ซึ่งนำเข้าจากสหรัฐอเมริกา รองลงมา คือ มะม่วงเขียวเสวย มังคุด เงาะ และทุเรียน ซึ่งนำเข้าจากไทย นอกจากนี้ ยังมีผลไม้นำเข้าจากไทยชนิดอื่นที่ได้รับความนิยม อาทิ มะขามหวาน และลองกอง สำหรับทุเรียน ชาวเวียดนามนิยมรับประทานทุเรียนแก่จัดที่สุกคาต้น หรือร่วงจากต้นแล้ว

5) ประเทศกัมพูชา

ชาวกัมพูชานิยมใช้ผลไม้จำนวนมากในงานมงคลและพิธีกรรมทางศาสนา อาทิ งานแต่งงาน ชาวกัมพูชาจะซื้อผลไม้จำนวนมาก เพื่อใช้ในขบวนแห่ขันหมากและแจกจ่ายให้แก่แขกที่มาร่วมงานเพื่อเป็นสิริมงคล ชาวกัมพูชาขอรับประทานทุเรียนจากไทยที่ได้รับความนิยม คือ พันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ชะนี ทั้งนี้ชาวกัมพูชานิยมรับประทานทุเรียนที่สุกจนเนื้อนิ่มรสหวานและมีกลิ่นหอม ชาวกัมพูชานิยมรับประทานลำไยพื้นเมือง ซึ่งมีขนาดเล็ก น้ำเยอะ มีรสหวานจัด และมีกลิ่นหอมน้ำดอกไม้ ไม่นิยมรับประทานลำไยไทย เพราะชาวกัมพูชาเห็นว่าเนื้อแห้งเกินไปและมีรสจืด

6) ประเทศฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์และไทยมีผลไม้สดที่คล้ายคลึงกันหลายชนิด เช่น มะม่วง กล้วย สับปะรด มะพร้าว อย่างไรก็ตาม คนฟิลิปปินส์ยังนิยมบริโภค มะขามหวาน ลองกอง ลิ้นจี่ และลำไย จากไทย เนื่องจากเป็นผลไม้ที่มีรสหวานถูกปากคนฟิลิปปินส์และราคาสามารถแข่งขันกับผลไม้สดอื่นๆ ได้ ฟิลิปปินส์จึงยังคงเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงสำหรับผลไม้สดจากไทย โดยเฉพาะมะขามหวาน ลองกอง และลำไย

การส่งออกลำไยสดไปฟิลิปปินส์มีมูลค่าสูง เพราะลำไยไทยมีรสหวานรับประทานง่าย ราคาไม่แพง หาซื้อได้ในตลาดสดและห้างสรรพสินค้า นอกจากลำไยตามฤดูกาลแล้วไทยยังส่งออกลำไยนอกฤดูในช่วงคริสต์มาสและปีใหม่ด้วย แต่ลำไยจากไทยได้ถูกซื้อขายผ่านประเทศที่สามโดยจีนและไต้หวันเป็นนายหน้าเพราะไทยไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าโดยตรง จึงเป็นประเด็นที่อ่อนไหวมาก อีกทั้งรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ส่งเสริมการทำวิจัยและพัฒนาการปลูกลำไยภายในประเทศเพื่อสร้างรายได้และลดการนำเข้า อีกทั้งเวียดนามก็เป็นนายหน้าขายให้จีนตะวันออกและต่อไปอาจส่งให้ฟิลิปปินส์ด้วย ยิ่งจะทำให้บทบาทของผู้ประกอบการไทยลดลง

7) ประเทศบรูไน

การบริโภคสินค้าอาหารค่อนข้างใกล้เคียงกับมาเลเซีย โดยนิยมอาหารฮาลาลตามการยึดถือศาสนาอิสลาม ชาวบรูไนค่อนข้างเชื่อถือคุณภาพสินค้า โดยเฉพาะสินค้าอาหารจากสิงคโปร์และมาเลเซีย

8) ประเทศเมียนมาร์และลาว

มีрсนิยมค่อนข้างคล้ายคลึงกับไทย จากประเพณี วัฒนธรรม และพรมแดนที่อยู่ติดกัน ทั้งยังนิยมเลียนแบบการบริโภคสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์ของไทย (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2554)

3.2.3 การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

คู่แข่งชั้นในการส่งออกทุเรียนสด ระหว่างปี 2547-2556 ของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย มีการส่งออกปริมาณ 30.17 ตัน มูลค่า 0.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซีย มีการส่งออกปริมาณ 112,341.37 ตัน มูลค่า 15,213.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฟิลิปปินส์ มีการส่งออกปริมาณ 21.30 ตัน มูลค่า 0.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์ มีการส่งออกปริมาณ 0.53 ตัน มูลค่า 0.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2557)

คู่แข่งชั้นในการส่งออกลำไยสด ระหว่างปี 2547-2556 ของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย มีการส่งออกปริมาณ 32.09 ตัน มูลค่า 0.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มาเลเซีย มีการส่งออกปริมาณ 472.73 ตัน มูลค่า 0.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สิงคโปร์ มีการส่งออกปริมาณ 6.66 ตัน มูลค่า 9,127.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2557)

พิจารณาคู่แข่งขันในการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด พบว่า มาเลเซีย เป็นประเทศที่มีการส่งออกมากที่สุด โดยส่งออกทุเรียนสด จำนวน 112,341.37 ตัน และลำไยสด จำนวน 472.73 ตัน แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบกับไทย ยังมีปริมาณการส่งออกน้อยกว่าไทยอยู่มาก

3.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

การวิเคราะห์ SWOT Analysis ในการประเมินศักยภาพในการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทย เพื่อเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอก โดยวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน จากปัจจัยภายใน รวมทั้งวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค ซึ่งมีผลกระทบต่อส่งออก

หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT มาใช้ประกอบในการจัดทำกลยุทธ์และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับตัวและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ของไทย

จุดแข็ง (Strengths)

S1. ประเทศไทยมีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และมีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียนและลำไยซึ่งให้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี

S2. ประเทศไทยมีทุเรียนพันธุ์ดีและลำไยพันธุ์ดีที่มีรสชาติดี เป็นที่ต้องการของตลาดในกลุ่มอาเซียน

S3. มาตรฐาน GAP ของไทยมีความได้เปรียบประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในเรื่องของการจัดการคุณภาพ การจัดการแมลงศัตรูพืชหรือสุขอนามัยพืชที่จะติดไปกับสินค้าส่งออก สินค้าเกษตรมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของกลุ่มประเทศอาเซียน หรือ ASEAN GAP โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการเทียบเคียงการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับพืชอาหาร หรือ Q GAP กับมาตรฐาน ASEAN GAP เสร็จสมบูรณ์เป็นประเทศที่สอง รองจากอินโดนีเซีย

S4. หน่วยงานภาครัฐมีการใช้ระบบการส่งออกแบบ One Stop Service เป็นอีกช่องทางที่ทำให้มีความรวดเร็วในการส่งออกมากขึ้น

S5. ผู้ส่งออกไทย มีความชำนาญ มีความเชี่ยวชาญ ในการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดไปยังต่างประเทศมาก

S6. ผู้ประกอบการด้านการส่งออกผลไม้มีการรวมตัวกันเป็นสมาคมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

S7. ผู้ประกอบการไทยมีการส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดไปยังตลาดปลายทางด้วยการลดราคาเพื่อแลกกับการสั่งซื้อในปริมาณที่เพิ่มขึ้น

S8. เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์มานาน มีภูมิปัญญาดั้งเดิมของเกษตรกร และทำเป็นอาชีพหลัก จึงมีทักษะ และความชำนาญสูง อีกทั้งมีเทคโนโลยีทางการผลิต ทำให้มีผลผลิตออกนอกฤดูได้ดี มีการรักษาคุณภาพ การดูแลเก็บรักษาผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว

S9. ระบบโลจิสติกส์การขนส่งในปัจจุบันสะดวกรวดเร็ว ทั้งทางรถบรรทุกขนส่งสินค้าและทางเรือบรรทุกสินค้า มุ่งตรงไปยังตลาดปลายทางได้อย่างรวดเร็ว

S10. ระบบเทคโนโลยีมีความทันสมัย ทำให้ทราบข่าวสารทางการตลาด ในประเทศ คู่ค้าได้อย่างรวดเร็ว ตรงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทันที

จุดอ่อน (Weaknesses)

W1. ผลไม้ไทยเป็นพืชเมืองร้อน จะมีอายุสั้น ซึ่งอายุการเก็บรักษาเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกผลไม้ของไทย

W2. ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีกำลังซื้อ และหลังจากปี 2558 น่าจะกลายเป็นตลาดให้กับประเทศในกลุ่มอาเซียนมากกว่าที่จะได้รับประโยชน์

W3. ทุเรียนจากไทยมีราคาขายสูง สาเหตุจากการใช้ลังไม้ (Crate) ในการบรรจุซึ่งเป็นวัสดุที่มีค่าใช้จ่ายสูงในการทำลาย ผู้ขายจึงบวกค่าใช้จ่ายเพิ่มไปในราคาทุเรียน

W4. หน่วยงานภาครัฐของไทยไม่มีความจริงจังและต่อเนื่องในเรื่องของการทำใบรับรอง GAP ซึ่งจะต้องใช้เป็นเอกสารสำคัญประกอบการส่งออกตามเงื่อนไขของประเทศผู้นำเข้าประกอบกับการส่งออกต้องทำงานประสานกันกับหลายหน่วยงาน กระบวนการติดต่อการทำเอกสารต่างๆ ในการส่งออกยังยุ่งยาก ขาดการรวมศูนย์การบริการที่ดี

W5. ปัญหาการใช้สารเคมีกับผลผลิตทางการเกษตร ที่ยังไม่ได้ออกอย่างเข้มงวด และการใช้สารฆ่าเชื้อโรคที่มากเกินไป จะมียอดค้างอยู่ในปริมาณที่มาก ทำให้มีปัญหากับการส่งออก

W6. กลุ่มทุนจากต่างประเทศมารับซื้อผลไม้ไทยโดยตรง ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทุนจากประเทศจีนเข้ามาสร้างล้งรับซื้อลำไย โดยไม่ต้องจ่ายภาษี ใช้วิธีเหมาสวน/จองสวน ผู้ค้าเหล่านี้มีทุนมากสามารถทุ่มรับซื้อลำไยตัดหน้าผู้ค้าเดิมทำให้ผู้ค้าคนไทยสู้กับกลุ่มนายทุนเหล่านี้ยาก

W7. ปัญหาการขาดแคลนผู้ชำนาญการและแรงงานในการเก็บเกี่ยว และค่าจ้างแรงงานสูงส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันเป็นอย่างมาก

W8. เกษตรกรจำนวนมากที่ยังคงทำการผลิตแบบเดิม อาศัยธรรมชาติ ไม่มีการพัฒนาปรับปรุงระบบการผลิตให้ดีขึ้น แม้จะมีนักวิชาการคอยให้คำแนะนำเพื่อให้ระบบการจัดการสวนที่ดีกว่าเดิม แต่ชาวสวนไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

W9. เกษตรกรที่เข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP ในปัจจุบันยังมีสัดส่วนน้อยมาก สาเหตุหลักคือ ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ไม่มีแผนการผลิตสินค้าที่ชัดเจนว่าจะผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศหรือส่งออก จึงไม่ค่อยสนใจเรื่องระบบมาตรฐาน GAP มากนัก บางรายที่ไม่มีจริยธรรมในการค้า ก่อให้เกิดปัญหาโดยรวม เช่น การขายทุเรียนไม่มีคุณภาพ ใช้สารเร่งความสุกในทุเรียนอ่อน มีสารเคมีตกค้างในผลทุเรียน อีกทั้งยังขาดการรวมตัวกันเพื่อสร้างความร่วมมือกันและสร้างความเข้มแข็งในการต่อรอง

W10. การออกดอกออกผลของต้นลำไยไม่สม่ำเสมอ ทำให้ผลผลิตไม่แน่นอนในแต่ละปีเป็นผลมาจากสภาพอากาศ

W11. ผลผลิตกระจุกตัวออกสู่ตลาดพร้อมกันระยะเวลาอันสั้น ส่งผลให้ราคาตกต่ำในช่วงดังกล่าว

โอกาส (Opportunities)

O1. การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านเติบโตมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการผลไม้ไทยสูงขึ้น และประเทศไทยเองสามารถส่งออกผลไม้ได้มากขึ้น

O2. การผลิตทุเรียนและลำไย มีคู่แข่งน้อย เนื่องจากข้อจำกัดทางภูมิประเทศและภูมิอากาศของประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียนไม่เอื้ออำนวยมากนัก

O3. ช่องว่างการตลาดประเภทกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ ในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนยังมีช่องว่างอีกมาก ซึ่งผู้ประกอบการไทยส่วนมากไม่ได้ให้ความสนใจ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านภาษาและข้อสัญญาถูกระเบียบของร้านค้าค่อนข้างยุ่งยากมาก

O4. เวียดนามมีการซื้อทุเรียนหอมทองของไทยเพื่อส่งไปจำหน่ายต่อที่ประเทศจีน

O5. ผู้บริโภคชาวอินโดนีเซียชื่นชอบทุเรียนของไทยอย่างมาก มีรสชาติดี และมีความปลอดภัย ทุเรียนของไทยในตลาดอินโดนีเซียจัดเป็นสินค้าเกรด Premium ต่างจากทุเรียนของอินโดนีเซียที่ปลูกเองในประเทศ รสชาติและคุณภาพยังสู้ของไทยไม่ได้

O6. ตลาดผู้บริโภคลำไยของอินโดนีเซีย เป็นตลาดที่บริโภคลำไยเกรดรองจากจีน เน้นสินค้าที่มีราคาถูกกว่า มีรสชาติหวานและคุณภาพดี ซึ่งตลาดอินโดนีเซียมีความต้องการและชื่นชอบการบริโภคลำไยจากไทยอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มสูงขึ้น

O7. อินโดนีเซีย มีการปลูกลำไยเอง แต่ยังไม่เข้าใจวิธีการผสมสารฆ่าเชื้อโรค-ออกไซด์เพื่อยืดอายุการเก็บเกี่ยวของลำไย

O8. เวียดนาม มีการปลูกลำไย และส่งออกสู่ตลาด แต่คุณภาพยังสู้ไทยไม่ได้ เพราะเนื้อบางและเมล็ดใหญ่

อุปสรรค (Threats)

T1. การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เกิดภาวะการแข่งขันในตลาดผลไม้รุนแรงมากขึ้น ตลาดมีปริมาณและความหลากหลายของผลไม้เพิ่มขึ้น และผลไม้เองก็เป็นสินค้าที่สามารถทดแทนกันได้

T2. กลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนโดยรวมมีกำลังซื้อไม่มาก ส่วนมากจะบริโภคผลไม้เกรดรองที่ราคาไม่สูงมากนัก

T3. มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีโชกโชน จะมีหลากหลายวิธี เช่น การใช้โควตาการขออนุญาตนำเข้า การขายสินค้าจำเป็นต้องผ่านตัวแทนจำหน่ายของอินโดนีเซียเท่านั้น การขาด

ความชัดเจนของขั้นตอนดำเนินการ การกำหนดให้หน่วยงานเฉพาะของรัฐเป็นผู้นำเข้า การขออนุญาตจากหน่วยงานที่ดูแลก่อนการนำเข้า ระบบราชการมีความซับซ้อน ยุ่งยาก และหลายขั้นตอน กระบวนการในหลายเรื่องไม่มีความชัดเจนและขาดความโปร่งใส การจำกัดประเภทของสินค้า การบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่เข้มงวด การกำหนดค่า/ท่าเรือในการนำเข้าสินค้า ผู้ส่งออกกล้วยของไทยจะต้องมีต้นทุนเพิ่มขึ้นจากการขนส่ง ในกรณีที่ลำไยต้องไปขึ้นท่าเรือที่สุราบายา หรือท่าเรือตามข้อจำกัดของนโยบายจากรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยเฉพาะช่วงฤดูที่ผลผลิตทุเรียนพื้นเมืองในอินโดนีเซียออกสู่ตลาด ภาครัฐของอินโดนีเซียจะออกมาตรการที่มีผลต่อการกีดกันสินค้าทุเรียนที่นำเข้าจากไทย เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับทุเรียนที่ผลิตได้ภายในประเทศ

T4. การแข่งขันในตลาดอินโดนีเซียสูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าที่มาจากจีน เวียดนาม และอินเดียมาแย่งตลาด

T5. ประเทศในกลุ่มอาเซียน มีการพัฒนาตามการผลิตผลไม้ของไทย เช่น เวียดนาม มาเลเซีย ที่เคยเน้นผลิตยาง ก็สนใจผลิตผลไม้มากขึ้น อินโดนีเซียซึ่งเป็นแหล่งส่งออกผลไม้ที่สำคัญของไทยก็มีแนวทางในการผลิตผลไม้เองมากขึ้น

T6. เวียดนาม มีการปลูกทุเรียนมาเป็นระยะเวลา 10 ปี และเริ่มให้ผลผลิตออกสู่ตลาดกัมพูชา มีพื้นที่ที่ติดกับภาคตะวันออกของไทยได้พัฒนาผลผลิตให้สามารถที่จะแข่งขันกับไทยได้ อินโดนีเซีย มีการส่งเสริมการผลิตทุเรียนหอมทองมากขึ้น มีการวางขายในตลาดมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยแหล่งปลูกของอินโดนีเซียอยู่ที่เกาะชวา บาห์ลิตะวันตกและตะวันออก ลำปาง สุมาตรา เมดาน (สุมาตราตอนเหนือ) และกะลิมันตัน สำหรับประเทศมาเลเซีย กำลังพัฒนาการผลิตผลไม้ให้ดีขึ้นเช่นกัน

T7. มาเลเซีย ซึ่งมีทุเรียนพันธุ์พูซาน ได้ประกาศว่าเป็นทุเรียนที่อร่อยที่สุดในโลก และพันธุ์ D24 และ XO ที่สามารถแข่งขันกับหอมทองและก้านยาวของไทยได้ ซึ่งทุเรียนจากมาเลเซียมีราคาสูงกว่าทุเรียนไทย ซึ่งได้เปรียบเรื่องการแข่งขันที่ใกล้กว่า

T8. รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ส่งเสริมการทำวิจัยและพัฒนาการปลูกกล้วยภายในประเทศ เพื่อสร้างรายได้และลดการนำเข้าอย่างจริงจัง อีกทั้งเวียดนามก็เป็นนายหน้าขายให้จีน ตะวันออกและส่งต่อให้ฟิลิปปินส์ด้วย ยิ่งจะทำให้บทบาทของผู้ประกอบการไทยลดลง

T9. รัฐบาลอินโดนีเซีย สนับสนุนเกษตรกรในประเทศของตนปลูกกล้วยอย่างจริงจัง ทางตอนกลางของเกาะชวา ซึ่งจะปรากฏผลกระทบที่ชัดเจนขึ้นต่อตลาดส่งออกของไทยในเร็ววันนี้

T10. ข้อมูลทางการค้าและข้อมูลทางการตลาดของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน หาได้ยาก และไม่ค่อยจะทันสมัย

4. แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

เมื่อพิจารณาผลที่ได้จากการทำ SWOT Analysis แล้วนำ TOWS Matrix มาใช้เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกเชิงกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ซึ่งได้ผลเป็นกลยุทธ์ต่างๆ ดังแสดงตามตารางที่ 4.28 ดังนี้

ตารางที่ 4.28 TOWS Matrix ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด

	ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง Strengths (S) S1 – S10	จุดอ่อน Weaknesses (W) W1 – W11
ปัจจัยภายนอก			
โอกาส Opportunities (O) O1 – O8		<u>SO Strategies</u> S2 O4 O5 ภาครัฐควรสนับสนุนการส่งออกให้มากขึ้นโดยสนับสนุนให้ตั้งศูนย์ประสานงานทางการค้าผลไม้ไทยโดยเฉพาะในต่างประเทศและจัดงานแสดงสินค้าร่วมกับภาคธุรกิจของต่างประเทศให้มากขึ้น S8 O2 O7 O8 ภาครัฐให้การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การผลิตนอกฤดู การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และให้การอบรมและส่งข่าวสารให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	<u>WO Strategies</u> W1 O1 O2 O3 พัฒนาการท่าตลาดต่างประเทศให้เข้าถึงลูกค้าโดยตรงมากขึ้น พัฒนาการด้านมาตรฐานส่งออกที่มีความสำคัญ ภาครัฐทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้มีการพบกันระหว่างนักธุรกิจห้างสรรพสินค้าต่างประเทศกับนำเข้าเยี่ยมชมสวนของเกษตรกร W6 O4 เกษตรกร ผู้รวบรวมและผู้ส่งออกควรมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองเพื่อป้องกันการครอบงำของกลุ่มทุนจากต่างประเทศ

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง Strengths (S) S1 – S10	จุดอ่อน Weaknesses (W) W1 – W11
	โอกาส Opportunities (O) O1 – O8	<u>SO Strategies</u> S3 O3 O7 ภาครัฐให้การสนับสนุนและให้แรงจูงใจกับเกษตรกรโดยตรง มีสิทธิพิเศษต่างๆสำหรับเกษตรกรที่ได้รับ GAP และใช้มาตรฐานทำการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ S7 O3 O6 ผู้ส่งออกประสานกับห้างสรรพสินค้าต่างประเทศจัดแสดงสินค้าและทำรายการพิเศษกับทางห้างสรรพสินค้าต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างตราสินค้าและสร้างภาพลักษณ์ของสินค้า
อุปสรรค Threats T1 – T10	<u>ST Strategies</u> S2 T1 ภาครัฐและเกษตรกรต้องเน้นรักษาคุณภาพของผลผลิตและจัดหาวิธีการจัดการการผลิตให้มีประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตให้มากเพื่อทำให้แข่งขันได้	<u>WT Strategies</u> W1 T2 T5 ผู้ส่งออกควรแบ่งเกรดสินค้าให้เหมาะสมกับตลาดและส่งเข้าไปขายอย่างต่อเนื่องโดยต้องรักษาคุณภาพที่ดีของสินค้า

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ปัจจัยภายนอก	ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง Strengths (S)	จุดอ่อน Weaknesses (W)
อุปสรรค Threats T1 – T10	<p data-bbox="759 573 911 607"><u>ST Strategies</u></p> <p data-bbox="759 629 831 663">S8 T3</p> <p data-bbox="759 685 1070 965">ภาครัฐและเกษตรกร ต้องศึกษา ช่วงระยะเวลาที่ผลผลิตของ อินโดนีเซียออกสู่ตลาดและทำ ให้ผลผลิตออกไม่ตรงกันหรือ ทำการให้ผลผลิตออกนอกฤดู เพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออก</p> <p data-bbox="759 987 831 1021">S3 T3</p> <p data-bbox="759 1043 1070 1178">ภาครัฐต้องใช้โอกาสของระบบ มาตรฐานที่เสร็จสมบูรณ์ทำการ เปรียบกับคู่ค้าในต่างประเทศ</p> <p data-bbox="759 1200 943 1234">S7 T2 T3 T4 T7</p> <p data-bbox="759 1256 1070 1480">จัดรายการพิเศษร่วมกับผู้นำเข้า สินค้าในต่างประเทศเพื่อสร้าง ภาพลักษณ์ของสินค้าและสร้าง ตราสินค้าให้ผู้บริโภคจดจำ สินค้าของไทย</p>	<p data-bbox="1099 573 1267 607"><u>WT Strategies</u></p> <p data-bbox="1099 629 1187 663">W9 T3</p> <p data-bbox="1099 685 1410 1021">ภาครัฐต้องมีมาตรการบังคับ สร้างแรงจูงใจให้สิทธิพิเศษ กับเกษตรกรที่เข้าร่วม มาตรฐาน GAP และต้องมี บทลงโทษอย่างจริงจังกับ เกษตรกรที่ไม่มีจริยธรรมใน การทำการผลิต</p> <p data-bbox="1099 1043 1187 1077">W4 T3</p> <p data-bbox="1099 1099 1410 1379">ภาครัฐควรแต่งตั้งภาคเอกชน ให้รับหน้าที่ในการ ควบคุมดูแลระบบมาตรฐาน GAP ในกรณีที่ภาครัฐมีทรัพยากร บุคคลไม่เพียงพอในการ ควบคุมดูแล</p> <p data-bbox="1099 1402 1187 1435">W5 T3</p> <p data-bbox="1099 1458 1410 1693">เกษตรกรผู้ผลิตต้องรักษา คุณภาพและทำการบังคับ ผลผลิตให้ออกนอกฤดูมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงช่วงเวลาที่ ผลผลิตออกสู่ตลาดตรงกัน</p> <p data-bbox="1099 1715 1187 1749">W6 T1</p> <p data-bbox="1099 1771 1410 1995">ภาครัฐต้องสนับสนุนให้ เกษตรกร ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก รวมกลุ่มกันให้เข้มแข็งเพื่อ ป้องกันการแทรกแซงของ กลุ่มทุนจากต่างประเทศ</p>	

หลังจากทำการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอก จะได้ชุดกลยุทธ์ 4 ส่วนใหญ่ๆ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ภาครัฐ เกษตรกร ผู้รวบรวม/นายหน้า ลังและผู้ส่งออก สามารถเลือกกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินการได้ โดยกลยุทธ์หลักที่จะใช้ดำเนินการคือ กลยุทธ์ในกลุ่ม SO และ ST ซึ่งเป็นกลยุทธ์การใช้จุดแข็งและโอกาสของไทยในการดำเนินการ โดยภาครัฐต้องให้การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การผลิตนอกฤดู การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และให้การอบรมและส่งข่าวสารความรู้ให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาและพัฒนาคุณภาพของผลผลิต และทางภาครัฐควรให้การสนับสนุนและให้แรงจูงใจกับเกษตรกรโดยตรง ในสิทธิพิเศษต่างๆ สำหรับเกษตรกรที่ได้รับ GAP และภาครัฐต้องใช้มาตรฐานระบบในการทำการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศได้ทราบถึงมาตรฐานในระบบที่ดำเนินการแล้ว

ภาครัฐควรสนับสนุนการส่งออกให้มากขึ้นโดยสนับสนุนให้ตั้งศูนย์ประสานงานทางการค้าผลไม้ไทยโดยเฉพาะในต่างประเทศและจัดงานแสดงสินค้าร่วมกับภาคธุรกิจของต่างประเทศให้มากขึ้น ผู้ส่งออกประสานกับกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศจัดแสดงสินค้าและทำรายการพิเศษกับกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าสำหรับการใช้จุดแข็งลดอุปสรรคต่างๆ นั้น ทางภาครัฐและเกษตรกรต้องเน้นรักษาคุณภาพของผลผลิตและจัดหาวิธีการจัดการการผลิตให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด ทำให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ควรศึกษาช่วงระยะเวลาที่ทำให้ผลผลิตออกไม่ตรงกันกับประเทศคู่ค้าที่มีผลผลิตแบบเดียวกันหรือการทำให้ผลผลิตออกนอกฤดูเพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออกอีกทั้งใช้ระบบมาตรฐาน GAP และ ASEAN GAP เปรียบกับคู่ค้าในต่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับคู่ค้า และเน้นทำการส่งเสริมการขายโดยจัดรายการพิเศษร่วมกับผู้นำเข้าสินค้าในต่างประเทศเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของสินค้าและสร้างตราสินค้าให้ผู้บริโภคจดจำสินค้าของไทย

ส่วนกลยุทธ์ WO และ WT เป็นกลยุทธ์ที่สามารถระบุถึงปัจจัยเสี่ยง โดยอาจนำมาพิจารณาควบคู่ไปกับกลยุทธ์หลัก โดยอาศัยโอกาสด้านการตลาดที่ยังมีความต้องการผลผลิตอีกมากของตลาดคู่ค้าซึ่งผู้ส่งออกต้องพัฒนาการทำตลาดต่างประเทศให้เข้าถึงลูกค้าโดยตรงมากขึ้น ปรึบเน้นให้มีผลผลิตส่งออกได้ตลอดเกือบทั้งปีโดยวิธีการบังคับผลผลิตออกนอกฤดูกาล ภาครัฐมีการพัฒนาความสะดวกทางด้านมาตรฐานส่งออกที่มีความสำคัญอย่างมากตามที่ประเทศคู่ค้าแต่ละประเทศกำหนดนโยบายไว้ และทางภาครัฐต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้มีการพบปะกันระหว่างนักธุรกิจกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางทางการตลาด พร้อมกับนำเยี่ยมชมสวนของเกษตรกร เพื่อสร้างความมั่นใจ สำหรับกลุ่มเกษตรกร ผู้รวบรวม/นายหน้า ลังและผู้ส่งออกควรมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง เพื่อป้องกันการครอบงำ ของกลุ่มทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมในประเทศไทยในขณะนี้ภาครัฐต้องสร้างความมั่นใจให้กับประเทศคู่ค้าใน

เรื่องระบบมาตรฐาน GAP ที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง มีผู้ดูแลโดยตรง มีบทลงโทษที่รุนแรงชัดเจน เพื่อให้เกษตรกรตระหนักในความสำคัญของระบบมาตรฐานและควมมีจริยธรรมของอาชีพของตน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความมั่นใจให้กับประเทศคู่ค้าได้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด สรุปได้ดังนี้

4.1 แนวทางของภาครัฐ

ให้การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การผลิตนอกฤดู การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และให้การอบรมและส่งข่าวสารความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาและพัฒนาคุณภาพของผลผลิต

ให้การสนับสนุนและให้แรงจูงใจกับเกษตรกร ในสิทธิพิเศษต่างๆ สำหรับเกษตรกรที่ได้รับ GAP ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง มีผู้ดูแลโดยตรง มีบทลงโทษที่รุนแรงชัดเจน เพื่อให้เกษตรกรตระหนักในความสำคัญของระบบมาตรฐานและควมมีจริยธรรมของอาชีพของตน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความมั่นใจให้กับประเทศคู่ค้า และควรใช้มาตรฐานระบบในการทำการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศได้ทราบถึงมาตรฐานในระบบที่ได้ดำเนินการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประเทศคู่ค้าในระบบมาตรฐาน GAP

สนับสนุนการส่งออกให้มากขึ้น โดยสนับสนุนให้ตั้งศูนย์ประสานงานทางการค้าผลไม้ไทยโดยเฉพาะในต่างประเทศและจัดงานแสดงสินค้าร่วมกับภาคธุรกิจของต่างประเทศอย่างต่อเนื่องและทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้มีการพบปะกันระหว่างนักธุรกิจกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางทางการตลาด

พัฒนาความสะดวกของระบบมาตรฐานส่งออกที่มีความสำคัญอย่างมากตามที่ประเทศคู่ค้าแต่ละประเทศกำหนดนโยบายไว้

ภาครัฐควรเร่งเจรจาเพื่อหาข้อยุติหรือการผ่อนผันการใช้มาตรการที่มีใช้ภายในของประเทศในประชาคมอาเซียนเป็นกรณีเร่งด่วน

4.2 แนวทางของผู้ส่งออก

ผู้ส่งออกต้องเร่งประสานกับกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศจัดแสดงสินค้าและทำรายการพิเศษกับห้างสรรพสินค้าในต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้า ใช้ระบบมาตรฐาน GAP เจรจกับคู่ค้าในต่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับคู่ค้า และเน้นทำการส่งเสริมการขายโดยจัดรายการพิเศษร่วมกับผู้นำเข้าสินค้าในต่างประเทศ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของสินค้าและสร้างตราสินค้าให้ผู้บริโภคจดจำสินค้าของไทย และเพื่อเป็นการตอกย้ำความมั่นใจให้กับคู่ค้าต่างประเทศ ควรนำคู่ค้าที่สำคัญเข้าเยี่ยมชมสวนของเกษตรกร อันเป็นการสร้างความมั่นใจในขั้นตอนการปฏิบัติและวิธีการผลิตตามมาตรฐาน GAP

พัฒนาการทำตลาดต่างประเทศให้เข้าถึงลูกค้าโดยตรงมากขึ้น ปรับเน้นให้มีการส่งออกผลผลิตได้ตลอดเกือบทั้งปีโดยร่วมมือกับเกษตรกรให้ใช้วิธีการบังคับให้ผลผลิตออกนอกฤดูกาลมากยิ่งขึ้น

มุ่งเน้นในการทำตลาดทุเรียนสด กับประเทศอินโดนีเซีย และบรูไน เนื่องจาก 2 ประเทศนี้มีมูลค่าการส่งออกทุเรียนสด ในช่วงระยะเวลา 10 ปี จากปี 2547-2556 รวมกันมีมูลค่าถึงร้อยละ 91.66 ของการส่งออกไปยังกลุ่มประชาคมอาเซียนทั้งหมด

มุ่งเน้นในการทำตลาดลำไยสด กับประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ เนื่องจาก 6 ประเทศนี้มีมูลค่าการส่งออกลำไยสด ในช่วงระยะเวลา 10 ปี จากปี 2547-2556 รวมกันมีมูลค่าถึงร้อยละ 97.77 ของการส่งออกไปยังกลุ่มประชาคมอาเซียนทั้งหมด

4.3 แนวทางของล้ง หรือ โรงคัดบรรจุ

ล้ง หรือ โรงคัดบรรจุ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุ ตั้งแต่การรับวัตถุดิบ จัดเตรียม คัดเลือก ตัดแต่ง บรรจุ เก็บรักษา และขนส่งอย่างเคร่งครัด

4.4 แนวทางของเกษตรกร

เกษตรกรต้องเน้นรักษาคุณภาพของผลผลิตและจัดหาวิธีการจัดการการผลิตให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้มากที่สุด จะทำให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ควรศึกษาช่วงระยะเวลาที่ทำให้ผลผลิตออกไม่ตรงกันกับประเทศคู่ค้าที่มีผลผลิตแบบเดียวกันหรือการทำให้ผลผลิตออกนอกฤดู เพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออก อีกทั้งต้องใช้ระบบมาตรฐาน GAP ในขั้นตอนการผลิตอย่างเคร่งครัด

4.5 แนวทางความร่วมมือกันของผู้ส่งออก ล้ง ผู้รวบรวม/นายหน้า และเกษตรกร

ควรมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความร่วมมือ สร้างอำนาจต่อรอง เพื่อป้องกันการครอบงำ ของกลุ่มทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความเป็นธรรมทางการค้า

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก และข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอประเด็นสำคัญ จำนวนเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1.1.2 เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1.1.3 เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1.1.4 เพื่อเสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์อนุกรมเวลา (Time Series Analysis) เป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา โดยเป็นข้อมูลรายไตรมาสและรายปี ระหว่างปี 2547-2556

การวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลใช้การวิเคราะห์อนุกรมเวลาโดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสและรายปี ระหว่างปี 2547-2556 และพยากรณ์ค่าในอนาคตระหว่างปี 2557-2560 ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพเป็นการจำแนกประเภทข้อมูลของสถานการณ์การ

ส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด รวมถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) และเทคนิค TOWS Matrix

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สถานการณ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่ม ประชาคมอาเซียน

1) การส่งออกทุเรียนสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ได้รับความนิยมกันมาก มีแหล่งผลิตอยู่ทางภาค ตะวันออกและภาคใต้ของไทย ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยรวมทั้งปี 2547-2556 คือ อินโดนีเซีย รองลงมา ได้แก่ ลาว อันดับสาม ได้แก่ มาเลเซีย

2) การส่งออกลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

พื้นที่เพาะปลูกลำไยที่สำคัญ อยู่ที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีการปลูกเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้มีผลผลิตส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี ในการส่งออก ไปอาเซียนของไทยรวมทั้งปี 2547-2556 มีอินโดนีเซียเป็นคู่ค้าที่สำคัญอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ เวียดนาม อันดับสาม ได้แก่ ลาว

1.3.2 การวิเคราะห์แนวโน้มและดัชนีฤดูกาลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด ของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

การวิเคราะห์อนุกรมเวลา เป็นการใช้ข้อมูลการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด รายไตรมาส และรายปี ระหว่างปี 2547-2556 นำมาวิเคราะห์หาค่าแนวโน้ม ค่าดัชนีฤดูกาล และ พยากรณ์ค่าในอนาคตระหว่างปี 2557-2560 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จในการวิเคราะห์ ดังนี้

1) ข้อมูลรายไตรมาส

วิเคราะห์ส่วนประกอบของอนุกรมเวลา 2 ชนิด ได้แก่ การวิเคราะห์ค่า แนวโน้ม และค่าดัชนีฤดูกาล ทำการวิเคราะห์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศอินโดนีเซีย ลาว และมาเลเซีย และทำการวิเคราะห์ปริมาณการส่งออกลำไยสดของประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม และลาว ผลปรากฏดังนี้

2) สมการแนวโน้ม

การส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย

$$\hat{y} = 4,007.79 - 142.09t + 24.04t^2 - 0.57t^3$$

การส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศลาว

$$\hat{y} = -166.78 - 58.64t + 4.38t^2 - 0.08t^3$$

การส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศมาเลเซีย

$$\hat{y} = -178.16 + 25.55t - 2.38t^2 + 0.04t^3$$

การส่งออกลำไยสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย

$$\hat{y} = 11,110.34 - 1,056.92t + 95.29t^2 - 1.60t^3$$

การส่งออกลำไยสดไปยังประเทศเวียดนาม

$$\hat{y} = 45.90 + 94.48t - 19.28t^2 + 1.02t^3$$

การส่งออกลำไยสดไปยังประเทศลาว

$$\hat{y} = 749.09 - 304.72t + 25.91t^2 - 0.48t^3$$

3) ค่าดัชนีฤดูกาล

(1) การส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศอินโดนีเซีย ได้ดัชนีฤดูกาลในไตรมาส 2 สูงสุด เท่ากับ 194.90 และต่ำสุดในไตรมาส 4 เท่ากับ 25.40

(2) การส่งออกทุเรียนสด ไปยังประเทศลาว ได้ดัชนีฤดูกาลในไตรมาส 2 สูงสุด เท่ากับ 329.90 และต่ำสุดในไตรมาส 1 เท่ากับ 9.70

(3) การส่งออกทุเรียนสด ไปยังประเทศมาเลเซีย ได้ดัชนีฤดูกาลในไตรมาส 2 สูงสุด เท่ากับ 372.10 และต่ำสุดในไตรมาส 3 เท่ากับ 2.60

(4) การส่งออกลำไยสด ไปยังประเทศอินโดนีเซีย ได้ดัชนีฤดูกาลในไตรมาส 3 สูงสุด เท่ากับ 248.47 และต่ำสุดในไตรมาส 1 เท่ากับ 44.58

(5) การส่งออกลำไยสด ไปยังประเทศเวียดนาม ได้ดัชนีฤดูกาลในไตรมาส 3 สูงสุด เท่ากับ 289.19 และต่ำสุดในไตรมาส 2 เท่ากับ 19.05

(6) การส่งออกลำไยสด ไปยังประเทศลาว ได้ดัชนีฤดูกาลในไตรมาส 3 สูงสุด เท่ากับ 284.97 และต่ำสุดในไตรมาส 4 เท่ากับ 20.35

4) ข้อมูลรายปี ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน 9 ประเทศ

การส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย (รวมทั้งอาเซียน)

$$\hat{y} = 19,470.24 - 4,301.77t + 1,870.29t^2 - 154.42t^3$$

การส่งออกลำไยสดของประเทศไทย (รวมทั้งอาเซียน)

$$\hat{y} = 81,668.89 - 41,287.66t + 10,669.86t^2 - 565.42t^3$$

5) การพยากรณ์ จากผลการวิเคราะห์อนุกรมเวลา ได้นำไปใช้ในการพยากรณ์

ค่าในอนาคตระหว่างปี 2557-2560 ซึ่งสรุปได้ดังตาราง 5.1-5.2

ตารางที่ 5.1 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสด พ.ศ. 2557-2560

หน่วย: ตัน

พ.ศ.	2557	2558	2559	2560
อินโดนีเซีย	-9,446.25	-31,667.49	-60,988.87	-98,287.53
ลาว	-1,052.89	-2,983.87	-5,713.89	-9,360.82
มาเลเซีย	800.43	1,812.63	3,272.00	5,244.00
อาเซียน	-7,075.93	-29,665.52	-59,632.74	-97,904.11

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ค่าพยากรณ์ ปี 2557 – 2560 ของการส่งออกทุเรียนสดของไทย ไปสู่ประเทศอินโดนีเซียและลาว มีแนวโน้มลดลง ประเทศมาเลเซีย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำหรับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนรวม 9 ประเทศ มีแนวโน้มลดลง

ตารางที่ 5.2 ค่าพยากรณ์ปริมาณการส่งออกลำไยสด พ.ศ. 2557-2560

หน่วย: ตัน

พ.ศ.	2557	2558	2559	2560
อินโดนีเซีย	59,636.04	25,025.84	-26,144.59	-96,333.20
เวียดนาม	137,078.61	194,973.49	267,167.65	355,229.51
ลาว	-10,800.63	-25,051.59	-44,661.64	-70,374.05
อาเซียน	165,979.38	145,625.42	105,900.69	43,412.64

หมายเหตุ: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.2 พบว่า ค่าพยากรณ์ ปี 2557 – 2560 ของการส่งออกลำไยสดของไทย ไปสู่ประเทศอินโดนีเซียและลาว มีแนวโน้มลดลง สำหรับประเทศเวียดนามและประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนรวม 9 ประเทศ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

1.3.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการส่งออกทุเรียนสด และลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ภายในปี 2558 นี้ ประชาคมอาเซียนก็จะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างเต็มรูปแบบ มีการเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade) ซึ่งไทยเป็นประเทศที่มีสินค้าทาง

การเกษตรอย่างหลากหลาย จะต้องทำการปรับตัว วางแผน และก้าวไปให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ในครั้งนี้

1) สภาวะแวดล้อมภายในประเทศ

ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในเรื่องสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ และสภาพภูมิอากาศที่มีความแตกต่างกันมีความหลากหลายของผลไม้ ทำให้มีผลไม้ส่งออกสู่ตลาดตลอดทั้งปี มีรสชาติดี สีสดสวยงาม ส่งผลให้มีปริมาณการส่งออกขายยังต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ผลผลิตทุเรียนของไทย มีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก พันธุ์ที่นิยมปลูก คือ หมอนทอง เกษตรกรผู้ปลูกมีประสบการณ์การทำสวนผลไม้มานาน มีภูมิปัญญาประจำถิ่น มีทักษะและความชำนาญในการผลิต ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตนอกฤดู และมีการวิจัยคุณสมบัติใหม่ของพันธุ์ บังคับการออกผลผลิตก่อน-หลังฤดู แต่ปัญหาอยู่ที่ตัวเกษตรกรเองไม่ค่อยสนใจในการทำใบรับรอง GAP ที่มีความจำเป็นต้องมีสำหรับการส่งออก สภาพการแข่งขันทางการผลิตและการตลาดที่มีค่อนข้างสูง ทำให้มีเกษตรกรบางราย ที่ไม่มีจริยธรรมก่อให้เกิดปัญหา ด้านการขายทุเรียนอ่อนที่ไม่มีคุณภาพ อีกทั้งบางรายไม่รอให้สารเคมีที่ฉีดพ่นหมดฤทธิ์ก่อนเก็บเกี่ยวทำให้มีปัญหาเรื่องสารเคมีตกค้างในผลทุเรียน ด้านการรับซื้อทุเรียนของผู้รับซื้อ (ล้ง) มีการแข่งขันสูงในระหว่างผู้รับซื้อทุเรียนในไทยกับผู้รับซื้อคนจีนเข้ามารับซื้อมากขึ้น สำหรับลำไยของไทย กลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนให้ความนิยมในรสชาติที่หอมหวาน กรอบอร่อย โดยประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก มีการผลิตลำไยนอกฤดูได้ดี ในการรับซื้อผลลำไยปัจจุบัน มีล้งดำเนินการโดยชาวจีนเข้ามารวบรวมลำไย เพื่อส่งออกไปจีน อินโดนีเซีย และประเทศอื่นๆ เป็นจำนวนมาก สำหรับปัญหาการรมซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ในลำไยที่เกินค่ามาตรฐาน และสารเคมีตกค้างในผลผลิตยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องทำให้พบปัญหาในการส่งออกตลอดมา

2) สภาวะแวดล้อมภายนอกประเทศ

ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน มีทรัพยากรหลักๆ เป็นผลผลิตทางการเกษตรคล้ายๆ กับไทย แต่มีอุปสรรคทางด้านสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงรุนแรงมากกว่าไทยทำให้ผลผลิตทางการเกษตรยังสู้ของไทยไม่ได้ เมื่อมีการขยายการค้าและการส่งออกจากภายในกลุ่มมากขึ้นตามข้อตกลงอาเซียน ทำให้หลายๆ ประเทศได้ใช้ระบบการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีขึ้น เช่น การกำหนดโควต้าของประเทศอินโดนีเซีย การให้สิทธินำเข้าสินค้าได้น้อยรายการของประเทศฟิลิปปินส์ โดยอนุญาตให้นำเข้าผลไม้ได้เพียงมะขามหวานและลองกอง แต่ลำไยจากประเทศไทยได้ถูกนำเข้าเพื่อจำหน่ายในฟิลิปปินส์ด้วยวิธีการซื้อผ่านประเทศที่สามคือ จีนและไต้หวัน ประเทศมาเลเซียมีการเลือกปฏิบัติต่อคนกลางไทยแตกต่างกัน ทำให้การเข้าถึงตลาดผู้บริโภคปลายทางสุดท้ายทำได้ยาก ประเทศสิงคโปร์รูปแบบการค้าเป็นแบบแข่งขันเสรี มีการแข่งขันสูงประเทศไทยต้องพัฒนา

ให้ผักและผลไม้ที่มีคุณภาพสูงเท่านั้น ประเทศเวียดนามรัฐบาลสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน สมาคมผู้นำเข้าและส่งออกดูแลข้อมูล มีตลาดกลางสินค้า สินค้ามีความหลากหลาย นอกจากนี้ภาครัฐของเวียดนามก็มีความเข้มแข็งและนโยบายชัดเจน มีการวางแผนการผลิตและสนับสนุนการเข้าสู่ระบบ GAP

ประเทศคู่แข่งของไทยในการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดในตลาดประชาคมอาเซียน คู่แข่งขันในการส่งออกทุเรียนสด ระหว่างปี 2547-2556 ของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย มีการส่งออกปริมาณ 30.17 ตัน มาเลเซีย มีการส่งออกปริมาณ 112,341.37 ตัน ฟิลิปปินส์ มีการส่งออกปริมาณ 21.30 ตัน สิงคโปร์ มีการส่งออกปริมาณ 0.53 ตัน การส่งออกลำไยสด ระหว่างปี 2547-2556 ของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย มีการส่งออกปริมาณ 32.09 ตัน มาเลเซีย มีการส่งออกปริมาณ 472.73 ตัน สิงคโปร์ มีการส่งออกปริมาณ 6.66 ตัน

3) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

จุดแข็ง (Strengths) ของไทยคือ มีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และมีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียนและลำไยซึ่งให้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาดในกลุ่มอาเซียนและตัวเกษตรกรเองส่วนใหญ่มีประสบการณ์มานาน มีภูมิปัญญาดั้งเดิมของเกษตรกร มีทักษะและความชำนาญสูง อีกทั้งยังมีเทคโนโลยีทางการผลิต ทำให้มีผลผลิตออกนอกฤดูได้ดี มีการรักษาคุณภาพ การดูแลเก็บรักษาผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว ด้านมาตรฐาน GAP ของไทยมีความได้เปรียบประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในเรื่องของการจัดการคุณภาพ การจัดการแมลงศัตรูพืชหรือสุขอนามัยพืชที่จะคิดไปกับสินค้าส่งออก มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของกลุ่มประชาคมอาเซียน หรือ ASEAN GAP ผู้ประกอบการด้านการส่งออกมีการรวมตัวกันเป็นสมาคมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริมทางการตลาดเพื่อเพิ่มการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดไปยังตลาดปลายทางด้วยการลดราคาเพื่อแลกกับการสั่งซื้อในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ระบบการขนส่งในปัจจุบันสะดวกรวดเร็ว ทั้งทางรถบรรทุกขนส่งสินค้า และทางเรือบรรทุกสินค้า มุ่งตรงไปยังตลาดปลายทางได้อย่างรวดเร็ว

จุดอ่อน (Weaknesses) ได้แก่ ผลไม้ไทยเป็นพืชเมืองร้อน จะมีอายุสั้น ซึ่งอายุการเก็บรักษาเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกผลไม้ของไทย เกษตรกรที่เข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP ในปัจจุบันยังมีสัดส่วนน้อยมากไม่ค่อยสนใจเรื่องระบบมาตรฐาน GAP มากนัก หน่วยงานภาครัฐของไทยไม่มีความจริงจังและต่อเนื่องในเรื่องของการทำใบรับรอง GAP เกษตรกรบางรายที่ไม่มีจริยธรรมในการค้า เช่น การขายทุเรียนไม่มีคุณภาพ ใช้สารเร่งความสุกในทุเรียนอ่อน มีสารเคมีตกค้างในผลทุเรียน ปัญหาการใช้สารเคมีกับผลผลิตที่ไม่ได้ดูแลอย่างเข้มงวด การใช้สารฆ่าเชื้อโรคออกไซด์ ที่ใช้ในการรมลำไยจะมีตกค้างอยู่ในปริมาณที่มาก ทำให้มีปัญหาในการ

ส่งออก เกษตรกรขาดการรวมตัวกันเพื่อสร้างความร่วมมือกันและสร้างความเข้มแข็งในการต่อรอง ปัจจุบันมีกลุ่มทุนจากจีนและเวียดนามเข้ามาสร้างล้งรับซื้อลำไย โดยไม่ต้องจ่ายภาษี ใช้วิธีเหมาสวน/จองสวน ผู้ค้าเหล่านี้มีทุนมากสามารถทุ่มรับซื้อลำไยตัดหน้าผู้ค้าเดิมทำให้ผู้ค้าคนไทยสู้กับกลุ่มนายทุนเหล่านี้ยาก และปัญหาการขาดแคลนผู้ชำนาญการและแรงงานในการเก็บเกี่ยว และค่าแรงแพง ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันเป็นอย่างมาก

โอกาส (Opportunities) ที่ไทยคาดว่าจะได้ประโยชน์ในการส่งออกคือการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านเติบโตมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการผลไม้ไทยสูงขึ้น ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนมีความนิยมในรสชาติของผลไม้ไทยอย่างมาก ในการผลิตทุเรียนและลำไย ยังมีคู่แข่งน้อย เนื่องจากข้อจำกัดทางภูมิประเทศและภูมิอากาศของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนไม่เอื้ออำนวยมากนัก และช่องว่างการตลาดของกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนยังมีอีกมาก

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญ เมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้เกิดภาวะการแข่งขันในตลาดผลไม้รุนแรงมากขึ้น ตลาดมีปริมาณและความหลากหลายของผลไม้เพิ่มขึ้น และผลไม้เองก็เป็นสินค้าที่สามารถทดแทนกันได้ และประเทศในกลุ่มอาเซียนมีการพัฒนาตามการผลิตผลไม้ของไทย การใช้มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษีของแต่ละประเทศจะมีหลากหลายวิธี เช่น การใช้โควตา การขออนุญาตนำเข้า การขายสินค้าจำเป็นต้องผ่านตัวแทนจำหน่าย การขาดความชัดเจนของขั้นตอนดำเนินการ การกำหนดให้หน่วยงานเฉพาะของรัฐเป็นผู้นำเข้า การขออนุญาตจากหน่วยงานที่ดูแลก่อนการนำเข้า ระบบราชการมีความซับซ้อน ยุ่งยาก และหลายขั้นตอน กฎระเบียบในหลายเรื่องไม่มีความชัดเจนและโปร่งใส การจำกัดประเภทของสินค้า การบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่เข้มงวด การกำหนดด่าน/ท่าเรือในการนำเข้าสินค้า สำหรับข้อมูลทางการค้าและข้อมูลทางการตลาดที่เป็นประโยชน์ของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน หาได้ยาก และไม่ค่อยจะทันสมัย

1.3.4 แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

จากการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายในและภายนอกจะได้ชุดกลยุทธ์ 4 ส่วนซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ภาครัฐ เกษตรกร ผู้รวบรวม/นายหน้า ล้งและผู้ส่งออก สามารถเลือกกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินการได้ โดยกลยุทธ์หลักที่จะใช้ดำเนินการคือ กลยุทธ์ในกลุ่ม SO และ ST เป็นกลยุทธ์การใช้จุดแข็งและโอกาสของไทยในการดำเนินการ

ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การผลิตนอกฤดู การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และให้การอบรมและส่งข่าวสารความรู้ให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อ

รักษาและพัฒนาคุณภาพของผลผลิต ควรให้การสนับสนุนและให้แรงจูงใจกับเกษตรกรในสิทธิพิเศษต่างๆ สำหรับเกษตรกรที่ได้รับ GAP ต้องใช้มาตรฐานระบบในการทำการประชาสัมพันธ์กับต่างประเทศเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศได้ทราบถึงมาตรฐานระบบที่ดำเนินการแล้ว ควรสนับสนุนการส่งออกให้มากขึ้น โดยสนับสนุนให้ตั้งศูนย์ประสานงานทางการค้าผลไม้ของไทยในต่างประเทศและจัดงานแสดงสินค้าร่วมกับภาคธุรกิจของต่างประเทศให้มากขึ้น ผู้ส่งออกประสานงานกับกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในประเทศจัดแสดงสินค้าและทำรายการพิเศษกับกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้า การใช้จุดแข็งลดอุปสรรคต่างๆนั้น ภาครัฐและเกษตรกรต้องเน้นรักษาคุณภาพของผลผลิตและจัดหาวิธีการจัดการการผลิตให้มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้มาก จะทำให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ควรศึกษาช่วงระยะเวลาที่ทำให้ผลผลิตออกไม่ตรงกันกับประเทศคู่ค้าที่มีผลผลิตแบบเดียวกันหรือการทำให้ผลผลิตออกนอกฤดูเพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออกอีกทั้งใช้ระบบมาตรฐาน GAP และ ASEAN GAP เปรียบกับคู่ค้าในต่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับคู่ค้า และเน้นทำการส่งเสริมการขายโดยจัดรายการพิเศษร่วมกับผู้นำเข้าสินค้าในต่างประเทศเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของสินค้าและสร้างตราสินค้าให้ผู้บริโภคจดจำสินค้าของไทย

ส่วนกลยุทธ์ WO และ WT เป็นกลยุทธ์ที่สามารถระบุถึงปัจจัยเสี่ยง โดยอาจนำมาพิจารณาควบคู่ไปกับกลยุทธ์หลัก โดยอาศัยโอกาสด้านการตลาดที่ยังมีความต้องการผลผลิตอีกมากของตลาดคู่ค้าซึ่งผู้ส่งออกต้องพัฒนาการทำตลาดต่างประเทศให้เข้าถึงลูกค้าโดยตรงมากขึ้น ปรับเน้นให้มีผลผลิตส่งออกได้ตลอดเกือบทั้งปี โดยวิธีการบังคับผลผลิตออกนอกฤดูภาค ภาครัฐมีการพัฒนาความสะดวกทางด้านมาตรฐานส่งออกที่มีความสำคัญอย่างมากตามที่ประเทศ คู่ค้าแต่ละประเทศกำหนดนโยบายไว้ และทางภาครัฐต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้มีการพบปะกันระหว่างนักธุรกิจกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางทางการตลาด พร้อมกับนำเยี่ยมชมสวนของเกษตรกร เพื่อสร้างความมั่นใจ สำหรับกลุ่มเกษตรกร ผู้รวบรวม/นายหน้า ล้างและผู้ส่งออกควรมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง เพื่อป้องกันการครอบงำของกลุ่มทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมในประเทศไทยในขณะนี้ ภาครัฐต้องสร้างความมั่นใจให้กับประเทศคู่ค้าในเรื่องระบบมาตรฐาน GAP ที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง มีผู้ดูแลโดยตรง มีบทลงโทษที่รุนแรงชัดเจน เพื่อให้เกษตรกรตระหนักในความสำคัญของระบบมาตรฐานและความมีจริยธรรมของอาชีพของตน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความมั่นใจให้กับประเทศคู่ค้าได้อย่างต่อเนื่อง

2. อภิปรายผล

2.1 แนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

2.1.1 แนวโน้มการส่งออกทุเรียนสด

ทุเรียนเป็นผลไม้ที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงและมีแนวโน้มในการขยายการส่งออกได้อีกมากซึ่งไทยได้มีการส่งออกทุเรียน เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ การส่งออกทุเรียนสดและการส่งออกผลิตภัณฑ์ทุเรียน การส่งออกส่วนมากเป็นทุเรียนสด สอดคล้องกับ กฤติกา งามกัณฑ์ (2546) พบว่า ไทยส่งออกทุเรียนผลสด ร้อยละ 91.3 ปริมาณการส่งออกทั่วโลกของไทย ระหว่างปี 2547-2556 จำนวน 2,170,481 ตัน อัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 19.18 ตลาดส่วนใหญ่ ได้แก่ จีน ฮองกง เป็นหลัก หากพิจารณาการส่งออกทุเรียนสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน พบว่า มีปริมาณ 211,050 ตัน อัตราเฉลี่ยลดลงร้อยละ 1.90

ดัชนีฤดูกาลในการส่งออกทุเรียนสด พบว่า ช่วงไตรมาสที่ 2 ระหว่างเดือน เมษายน-มิถุนายน จะมีปริมาณการส่งออกมากที่สุด ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตทุเรียนออกมากที่สุดโดย สอดคล้องกับภานุวัฒน์ สุกรี (2546)

การพยากรณ์การส่งออกทุเรียนสดระหว่างปี 2557-2560 พบว่า การส่งออก ทุเรียนสดไปยังอินโดนีเซีย ลาว และประชาคมอาเซียนโดยรวมมีแนวโน้มลดลง ส่วนการส่งออก ไปยังมาเลเซียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนงนุช อังยูริกุล และ รวีสสาข์ สุชาโต (2556) และ บัญชา สมบูรณ์สุข และคณะ (2556)

2.1.2 แนวโน้มการส่งออกลำไยสด

ลำไยจัดเป็นผลไม้เศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งซึ่งทำรายได้ให้กับประเทศเป็น อย่างมากโดยการส่งออกลำไย จะส่งออกในรูปของลำไยสด และผลิตภัณฑ์ลำไย การส่งออก ส่วนมากเป็นลำไยสด มากที่สุด ปริมาณการส่งออกทั่วโลกของไทย ระหว่างปี 2547-2556 จำนวน 2,401,981 ตัน อัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 18.18 ตลาดหลักอยู่ที่ประชาคมอาเซียนและจีน โดย ประชาคมอาเซียนมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.07

ดัชนีฤดูกาลในการส่งออกลำไยสด พบว่า ช่วงไตรมาสที่ 3 ระหว่างเดือน กรกฎาคม-กันยายน จะมีปริมาณการส่งออกมากที่สุด ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตลำไยออกมากที่สุด จาก ข้อมูล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2556) ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก 2555/2556 ของลำไยสด ในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง กันยายน เป็นช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมาก

การพยากรณ์การส่งออกลำไยสดระหว่างปี 2557-2560 พบว่า การส่งออกลำไยสดไปยังอินโดนีเซีย ลาว และประชาคมอาเซียนโดยรวมมีแนวโน้มลดลง ส่วนการส่งออกไปยังเวียดนามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อนึ่ง การพยากรณ์ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดในอนาคตในงานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์หอนุกรมเวลาจากสมการที่สร้างขึ้นและให้ผลการพยากรณ์ปริมาณการส่งออกในบางประเทศมีแนวโน้มลดลงและมีค่าเป็นลบ ซึ่งการวิเคราะห์หอนุกรมเวลามีข้อกำหนดว่าแผนแบบหรือความสัมพันธ์ในอนาคตไม่แตกต่างจากแผนแบบหรือรูปแบบที่เกิดขึ้นแล้ว (ทรงศิริ แต่สมบัติ, 2539) ดังนั้น เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปค่าพยากรณ์ที่ได้จึงอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อีกที่ไม่ได้นำมาพิจารณาร่วมด้วยในการวิเคราะห์นี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อผลการวิเคราะห์โดยรวมพบว่า แนวโน้มการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนมีแนวโน้มลดลง ผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ จึงควรรหาทางแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

2.2.1 ด้านการผลิต

ประเทศไทยมีความได้เปรียบในด้านทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และมีสภาพอากาศที่เหมาะสมในการปลูกทุเรียนและลำไย ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ รสชาติดี โดยพันธุ์ทุเรียนที่โดดเด่นของไทย คือ พันธุ์หมอนทอง ส่วนลำไย ได้แก่ พันธุ์อีดอ ปัจจุบันประเทศคู่แข่งในกลุ่มประชาคมอาเซียนด้วยกันเองได้มีการปลูกทุเรียนและลำไย เพื่อบริโภคภายในประเทศและส่งออกแข่งขันกับไทย ไม่ว่าจะเป็น อินโดนีเซีย เวียดนาม กัมพูชา และมาเลเซีย โดย อินโดนีเซีย มีการปลูกทุเรียนที่เกาะชวา บาห์ลิตะวันตกและตะวันออก ลำปุง สุมาตรา เมดาน และกะลิมันตัน และมีการปลูกลำไยที่ตอนกลางของเกาะชวา ส่วนกัมพูชา มีการปลูกทุเรียนและลำไย บริเวณพื้นที่ชายแดนด้านที่ติดกับจังหวัดสระแก้วของไทย เพื่อบริโภคภายในประเทศและทำการส่งออกแข่งขันกับไทยอย่างจริงจัง

แหล่งผลิตทุเรียนที่สำคัญของไทยอยู่ที่ภาคตะวันออก ร้อยละ 80 ผลผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนเมษายน-กันยายน และภาคใต้ ร้อยละ 20 ผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน โดยมีผลผลิตของคู่แข่ง เช่น อินโดนีเซีย มีผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม มาเลเซีย ออกในช่วงเดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน กัมพูชา ออกในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม สำหรับ ลำไย แหล่งผลิตอยู่ที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ซึ่งลำไยจะมีคู่แข่งที่สำคัญได้แก่ เวียดนาม ในช่วงเวลาเดียวกัน

ด้านภาคการผลิตของไทย เกษตรกรของไทยมีทักษะความชำนาญในการผลิตและมีเทคนิคการผลิตสูงแต่ยังคงไม่นิยมใช้ระบบมาตรฐาน GAP ในการผลิตซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการใช้ในการส่งออก ทางภาครัฐเองก็ยังไม่ได้เข้มงวดกับระบบมาตรฐาน GAP นี้เท่าใดนัก ประกอบกับยังมีเกษตรกรบางรายที่ไม่มีจริยธรรมและไม่มีความรับผิดชอบในอาชีพของตนเอง ทำการเก็บผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ มีสารเคมีตกค้างอยู่ในผลผลิตออกขาย เป็นการทำลายตลาดและความน่าเชื่อถืออย่างรุนแรง

สำหรับปัญหาด้านผลผลิตที่ไม่แน่นอนอันเนื่องมาจากสภาพอากาศที่แปรปรวนเป็นเหตุทำให้ผลผลิตไม่สม่ำเสมอ และในบางปีผลผลิตออกแบบกระจุกตัวพร้อมกันในเวลาสั้น ทำให้ผลผลิตล้นตลาด ราคาตกต่ำ ทางเกษตรกรต้องวางแผนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้เทคนิคการผลิตให้มีผลผลิตออกนอกฤดูเพื่อเป็นการลดปัญหาผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำดังกล่าว

ด้านการรวบรวมผลผลิต ในปัจจุบันมีกลุ่มทุนจากจีนและเวียดนามเข้ามาสร้างล้งรับซื้อทุเรียนและลำไยโดยตรง ซึ่งผู้ค้าเหล่านี้มีทุนมากสามารถทุ่มรับซื้อทุเรียนและลำไยตัดหน้าผู้ค้าเดิมได้ ทำให้ผู้ค้าคนไทยสู้กับกลุ่มนายทุนเหล่านี้ยาก

2.2.2 ด้านการตลาด

ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกทุเรียนและลำไยรายใหญ่ของโลก โดยทุเรียนและลำไยของไทยเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นอย่างมาก ทั้งด้านรสชาติและคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่นำเข้าผลไม้จากไทยมากเป็นอันดับต้นๆ ผลไม้ที่มีรสชาติดีจะเรียกว่าเป็นพันธุ์บางกอก จัดอยู่ในตลาด Premium สำหรับช่องว่างการตลาดยังมีอีกมาก ไม่ว่าจะเป็นช่องทางการตลาดแบบเดิมหรือช่องทางการตลาดกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่

การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้เศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้านเติบโตมากขึ้น อาจส่งผลให้เกิดความต้องการบริโภคผลไม้จากไทยมากขึ้น อีกด้านหนึ่งก็จะเกิดการแข่งขันที่มากขึ้นจากผลไม้ชนิดอื่นๆ ที่ทดแทนกันได้เช่นกัน

ผลกระทบหลักที่ทำให้การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนลดลงที่สำคัญมาจากปัจจัยด้านมาตรการที่มีใช้ภายในของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่กำหนดขึ้นเพื่อปกป้องภาคการเกษตรของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกฤษฎีกา งามกัณหา (2546) เช่น อินโดนีเซีย กำหนดโควตาและท่าเรือในการนำเข้า ฟิลิปปินส์ กำหนดให้นำเข้าได้เพียง

มะขามหวานและลองกอง มาเลเซีย มีการเลือกปฏิบัติกับคนกลางไทยไม่เท่าเทียมกัน สิงคโปร์ เข้มงวดในเรื่องคุณภาพมาก เป็นต้น และประเทศต่างๆในกลุ่มประชาคมอาเซียนมีการส่งเสริมการปลูกทุเรียนและลำไยเพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งออกอย่างจริงจัง อาทิเช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนามและกัมพูชา ซึ่งสอดคล้องกับ บัญชา สมบูรณ์สุข และคณะ (2556) และ นงนุช อังยุริกุล และ รวิศราช สุชาติ (2556) อีกทั้งทางผู้ส่งออกได้มุ่งเน้นทำตลาดในประเทศจีนเป็นหลักแทนประเทศในกลุ่มอาเซียน เนื่องจากจีนเป็นตลาดที่มีกำลังซื้อสูงและยังมีความต้องการบริโภคทุเรียนอีกมากเช่นกัน

2.3 กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ภาครัฐต้องเร่งเจรจากับประเทศคู่ค้า เพื่อยกเลิกหรือผ่อนผันมาตรการที่เป็นอุปสรรคทางการค้าแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการส่งออกและร่วมมือกับผู้ส่งออกโดยมีเป้าหมายส่งออกไปยังประเทศต่างๆที่สำคัญ ได้แก่ การส่งออกทุเรียนสด มุ่งเน้นทำตลาดประเทศอินโดนีเซีย และบรูไน ซึ่งเมื่อรวมมูลค่าของ 2 ประเทศนี้จะมีมูลค่าการส่งออกระหว่างปี 2547-2556 ร้อยละ 91.66 ของมูลค่าการส่งออกไปยังกลุ่มประชาคมอาเซียนทั้งหมด ส่วนการส่งออกลำไยสด มุ่งเน้นส่งออกไปยังตลาดประเทศอินโดนีเซีย เวียดนาม ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ซึ่งเมื่อรวมมูลค่าของ 6 ประเทศนี้ จะมูลค่าการส่งออกระหว่างปี 2547-2556 ร้อยละ 97.77 ของมูลค่าการส่งออกไปยังกลุ่มประชาคมอาเซียนทั้งหมด

ด้านการตลาด ภาครัฐและผู้ส่งออกต้องร่วมมือกันจัดงานแสดงสินค้านำร่วมกับภาคธุรกิจของต่างประเทศให้มากขึ้น และเร่งประสานกับกลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ในต่างประเทศจัดแสดงสินค้าและทำรายการพิเศษอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าและเพื่อให้ผู้บริโภคจดจำสินค้าของไทย พร้อมกับเชิญนักธุรกิจผู้นำเข้าต่างประเทศเข้าเยี่ยมชมสวนของเกษตรกร เพื่อสร้างความมั่นใจให้มากยิ่งขึ้น

ด้านการผลิต ต้องมีการสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิตให้สามารถแข่งขันได้ มีการทำผลผลิตให้ออกนอกฤดู เพื่อกระจายผลผลิตให้มีส่งออกได้ตลอดทั้งปี และเป็นการวางแผนไม่ให้ผลผลิตออกตรงกับประเทศคู่ค้า เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกกีดกันในการนำเข้า ซึ่งจะสอดคล้องกับ อภิชาติ โยกุล (2544)

ควรมีการสนับสนุนและให้แรงจูงใจกับเกษตรกรในสิทธิพิเศษต่างๆสำหรับเกษตรกรที่ได้รับ GAP และโรงคัดบรรจุ ที่ได้รับมาตรฐาน GMP ภาครัฐและผู้ส่งออกสามารถใช้เรื่องของระบบมาตรฐานเป็นหัวข้อในการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับคู่ค้า

สุดท้าย ผู้ส่งออก ผู้รวบรวม/นายหน้า ล้าง และเกษตรกร ควรมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรอง เพื่อป้องกันการครอบงำของกลุ่มทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมในประเทศไทยในขณะนี้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษา กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดของไทยสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ในการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสด และใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกทุเรียนและลำไย ในด้านอื่นๆ โดยมีข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา ดังนี้

3.1.1 กลยุทธ์การตลาด เป็นสิ่งที่สำคัญและต้องทำเป็นลำดับต้นๆ ทางภาครัฐและเอกชน ต้องร่วมมือกันวางแผนปริมาณการผลิตร่วมกัน และทำการแสวงหาช่องทางการตลาดแบบใหม่ๆ เพิ่มเติม เช่น ใช้แผนกลยุทธ์เชิงรุกไปที่กลุ่มร้านค้าสมัยใหม่ ในต่างประเทศ และพัฒนาด้านบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยให้ดูน่าสนใจมากขึ้น คนกลางผู้รวบรวมในประเทศไทยและนายหน้า ต้องปรับตัวด้านภาษาและการรู้จักออกตัวสู่ต่างประเทศ

3.1.2 ภาครัฐและเอกชน ต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญและการสนับสนุนทำผลผลิตให้ออกนอกฤดูกาลให้มาก เพื่อกระจายความเสี่ยงทั้งทางด้านผลผลิตและทางด้านราคาอันจะส่งผลโดยตรงต่อการแข่งขันในตลาดและส่งเสริมการผลิตผลไม้คุณภาพดี ผลผลิตที่เป็นเกรดดีและเกรดรอง ควรมีการวางแผนร่วมกันในการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ และเกษตรกรกับผู้ส่งออกต้องไม่นำผลผลิตที่ยังอ่อนหรือไม่มีคุณภาพขายส่งไปยังต่างประเทศ หากมีเกษตรกรหรือผู้ส่งออกรายใดฝ่าฝืนต้องมีมาตรการที่เข้มงวดในการลงโทษ เพื่อไม่ให้เป็นสาเหตุของปัญหาอีกต่อไป

3.1.3 การพัฒนาเทคโนโลยีด้าน Post-harvest ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งเทคโนโลยีด้าน Post-harvest นี้เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของตลาด ผู้ประกอบการไม่กล้าทำการสต็อกสินค้าไว้มาก เนื่องจากไม่สามารถคาดการณ์ความเคลื่อนไหวของราคาตลาดได้ หากระบบ Post-harvest มีคุณภาพ ผู้ประกอบการภาคเอกชนก็สามารถวางแผนทางการตลาดได้ดีขึ้น ซึ่งทางภาครัฐควรให้การสนับสนุนโรงคัดบรรจุที่มีคุณภาพได้รับมาตรฐานเป็นกรณีพิเศษเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดปัญหาต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้น ได้มาก

3.1.4 ภาครัฐควรสนับสนุนให้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกเป็นระบบ มีการพัฒนาความรู้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่องเต็มที่ เกษตรกรที่ไม่มีความรู้ ไม่ผ่านระบบการอบรม

ตามหลักสูตร จะสร้างปัญหาให้กับระบบการผลิตมาก ไม่ควรมีให้มาลงทุนทำการเกษตรในชนิดพืชที่ไม่มีความรู้ เพราะการลงทุนทางการเกษตรมีค่าใช้จ่ายสูง และใช้ระยะเวลายาวนานกว่าจะได้ผลผลิต ทำให้เกิดปัญหาผลผลิตไม่ได้คุณภาพและจะสร้างภาระหนี้สินตามมาด้วย

3.1.5 ภาครัฐต้องมีความเข้มงวดในการบังคับใช้มาตรฐานของสินค้า ต้องทำการตรวจเช็คผลผลิตอย่างจริงจัง ควรทำระบบการจดทะเบียนเกษตรกรอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ในการใช้ควบคุมและให้สิทธิพิเศษด้านต่างๆ เป็นการส่งเสริมการส่งออกอย่างเป็นระบบถาวร ควรกำหนดทิศทางของมาตรฐานสินค้าเพื่อการส่งออกไปในทิศทางเดียวกัน

3.1.6 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้รวบรวม/ล้ง ของบริษัทส่งออกผลไม้ให้เข้าใจหลักเกณฑ์ ระเบียบการส่งออกผลไม้แต่ละชนิดอย่างถ่องแท้ เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคในการส่งออก เพื่อให้ง่ายต่อการส่งออกของภาคธุรกิจ

3.1.7 มาตรฐานต่างๆ การบังคับใช้มาตรฐานระบบ GAP ควรมีความเข้มงวด และกำหนดสิทธิพิเศษต่างๆที่เกษตรกรจะได้รับมีอะไรบ้างเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมปฏิบัติอย่างจริงจัง

3.1.8 การตลาด ภาครัฐ ต้องตรวจตราอย่างเข้มงวดดูแลผลประโยชน์ของคนไทย เรื่องปัญหาในการเข้ามาทำการรับซื้อและตัดราคาสินค้าเกษตรของชาวต่างชาติซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอย่างในขณะนี้

3.1.9 การแก้ไขปัญหาภาคการตลาดควรดำเนินการในระดับนโยบาย และให้การสนับสนุน อย่างต่อเนื่อง เช่น เจรจาเพื่อส่งออกสินค้าไปต่างประเทศให้ได้รับความสะดวกและรวดเร็ว การส่งออกผลไม้ควรเน้นและให้ความสำคัญด้านสุขอนามัยพืชมากกว่าด้านภาษี และศึกษาหาสาเหตุที่แท้จริงที่มีการใช้มาตรการกีดกันให้ชัดเจน ควรมีการตั้งหน่วยงานเฉพาะในการเจรจาต่อรองและแก้ไขปัญหาต่างๆ ขึ้นมาให้เป็นชุดทำงานประจำเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและความเชื่อมั่นในการเจรจากัน

3.1.10 การแก้ไขปัญหาแรงงานไม่เพียงพอ ทางเกษตรกร ผู้รวบรวม/นายหน้า ล้ง และผู้ส่งออก ควรมีการเพิ่มรายได้ สวัสดิการ และระบบเงินรางวัลจูงใจ ค่าชานาญการพิเศษ เพื่อให้แรงงานและคนรุ่นใหม่สนใจทำอาชีพทางการเกษตร สืบสานกันต่อไป

3.1.11 ด้านข้อมูลข่าวสาร ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล ควรมีการบูรณาการและใช้ร่วมกันได้ทั่วประเทศ รวมทั้งมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา

3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

แนวโน้มการผลิตและการตลาดของทุเรียนและลำไยในอนาคตจะมีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ภายในปี 2558 นี้ ทำให้เกิดการแข่งขันทางการปลูกและการส่งออกทุเรียนและลำไยจากคู่แข่งประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนด้วยกันเอง เช่น อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์และกัมพูชา ดังนั้นจึงควรศึกษากลยุทธ์ของการผลิต การส่งออก ทุเรียนและลำไยในมิติอื่นๆ รวมทั้งอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกันกับการพัฒนาการแปรรูปทุเรียนและลำไยเพื่อการส่งออกเพิ่มเติม เช่น การแปรรูปลำไยแบบผง ลำไยอบกรอบ น้ำตาลจากลำไย ทำเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ ที่ชาวจีนและชาวเอเชียมีความนิยมกันอย่างมาก หรือการแปรรูปเมล็ดเป็นผลิตภัณฑ์ยาและเครื่องสำอาง เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของการผลิตทุเรียนและลำไยของไทย ให้เป็นประเทศลำดับต้นๆ ในการส่งออกทั้งภายในกลุ่มประชาคมอาเซียนและของโลกสืบต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมศุลกากร. (2557). สถิติปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนและลำไย. สืบค้นจาก <http://internet1.customs.go.th/ext/Statistic/StatisticIndex2550.jsp>
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2557). กฎหมาย/ระเบียบ และขั้นตอนการส่งออกโดยสรุป: ทุเรียนสด แช่เย็น ลำไยสด แช่เย็น. สืบค้นจาก http://onestopservice.ditp.go.th/download/export/ex_9-10.pdf
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2557). มาตรการที่มีใช้ภาษี (NTMs) ของต่างประเทศ. สืบค้นจาก <http://www.acfs.go.th/interesting/download/NTMsall1014.pdf>
- กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร. (2557). การฝึกอบรมหลักสูตร ศัตรูพืช กฎระเบียบ และข้อกำหนดในการนำเข้าพืชของประเทศปลายทาง. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการเกษตร.
- กลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล. (2555). การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการดำเนินงานปี 2555. สืบค้นจาก <http://www.agriman.doae.go.th/home/Practces>
- กฤติกา กามกัณหา. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกทุเรียน: ศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ส่งออก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการตลาด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ).
- ชุมญาณิช คำวงษ์. (2551). ลำไย: คู่มือนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.
- ฐาปนา ฉันทไพศาล และ อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ. (2542). การบริหาร โครงการและการศึกษาความเป็นไปได้. กรุงเทพฯ: ซีรฟิล์มและโซเท็กซ์.
- ณรงค์ศักดิ์ เสนาณรงค์ และ ประเสริฐ อนุพันธ์. (2543). โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิตและการตลาดทุเรียนเพื่อการส่งออก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เถลิงศักดิ์ วงศ์สามสร. (2550). ประชาคมอาเซียน. สืบค้นจาก <http://www.dtm.go.th>
- ทรงศิริ แต่สมบัติ. (2539). การพยากรณ์เชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธิดารัตน์ โชคสุชาติ. (2553). ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: ความสำคัญและการเตรียมความพร้อมของไทย. วารสาร มลก. วิชาการ, 14(27), 99-112.
- นงนุช อังยุริกุล และ รวิศสาข์ สุชาโต. (2556). โครงการโอกาสและอุปสรรคของการค้าผลไม้ระหว่างไทยและอินโดนีเซีย ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นนทโชติ อุคมนตรี. (2554). การออกแบบการพยากรณ์ความต้องการทุเรียนในตลาดภายในประเทศ และต่างประเทศโดยใช้ตัวแบบอนุกรมเวลาและ โครงข่ายประสาทเทียม (คุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ). สืบค้นจาก <http://www.oae.go.th/fruits/images/research/durianforecast.pdf>
- บุญยมาศ สุภวิทยามงคล. (2558, 2 กุมภาพันธ์). พนักงานฝ่ายส่งออก บริษัท ดำรงชัย ฟรุ๊ต จำกัด [บทสัมภาษณ์].
- ปัญญา สมบูรณ์สุข และคณะ. (2556) ระบบตลาดผักและผลไม้ไทยในตลาดประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. รายงานการวิจัย. สงขลา: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ผู้จัดการฝ่ายส่งออก. (2557, 18 ธันวาคม). ผู้จัดการฝ่ายส่งออก บริษัท อินเตอร์เฟรช จำกัด [บทสัมภาษณ์].
- พรกมล ปริชญารักษ์. (2551). การวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานบริการนวดแผนไทย สตาร์ไทย มาสซาส แอนด์ ฟิตเนส (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ 'ไม่ได้ตีพิมพ์'). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พลตรี คุณิเมฉิน. (2552). จากวันวานสู่อนาคต สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเป็นประชาคมอาเซียน. สืบค้นจาก <http://www.dtn.go.th>
- โพสต์ทูเดย์. (2555). ทำไม AEC จึงสำคัญ. สืบค้นจาก <http://th-th.facebook.com/AsianKnowledgeInstitute/post/412459605487416>
- ภาณุวัฒน์ สุกรี. (2546). การพยากรณ์การส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ 'ไม่ได้ตีพิมพ์'). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ลัดดา พิศาลบุตร. (2556). การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมขององค์กร ใน ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการธุรกิจการเกษตร (หน่วยที่ 2 หน้า 2-21 ถึง 2-22). นนทบุรี: สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิรัตน์นันท์ ชุมประเสริฐ. (2555). แนวโน้มการส่งออกสินค้าเกษตรของไทยกับอาเซียนหลังมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ 'ไม่ได้ตีพิมพ์'). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศิริประภา พนมสก. (2556). การพยากรณ์แนวโน้มราคาและปริมาณผลผลิตอ้อย กรณีศึกษา จังหวัดนครสวรรค์. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2554). พฤติกรรมผู้บริโภคในอาเซียน..ตัวแปรสำคัญที่ SMEs ไทยควรรู้ก่อนก้าวสู่ AEC. สืบค้นจาก <http://www.ditp.go.th>

- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2557). *แหล่งผลิตและปริมาณการผลิตทุเรียนและลำไย* [ข้อมูลสารสนเทศ]. (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร).
- สรชัย พิศาลบุตร. (2552). *Business Statistics สถิติธุรกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2549). *มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ: ลำไยอบแห้งทั้งเปลือก* (มกอช. 10 – 2549). หน้า 1-18.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2553). *มาตรฐานสินค้าเกษตร: การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด* (มกษ. 9035-2553). หน้า 1-22.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2556). *มาตรฐานสินค้าเกษตร: ทุเรียน* (มกษ. 3-2556). หน้า 1-19.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (บ.ก.). (2556). *ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2556*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2557). *สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2557*. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- โสภิศ พุทธิโม. (2554). *ศักยภาพการส่งออกลำไยสดของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- อภิชาติ ไสกาแดง และคณะ. (2551). *โครงการการศึกษาระบบจัดการโซ่อุปทานของลำไยสดในประเทศไทย*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. เชียงใหม่: คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อภิชาติ ไชกุล. (2544). *การวิเคราะห์ทางการเงินของการลงทุนผลิตทุเรียนนอกฤดูในตลาดในจังหวัดจันทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Theresa, Maria L.T. (2009). *Borderless Asean Community 2015*. Deputy Director General, Office of ASEAN Affairs, DFA Director-1.
- Wheelen, Thomas L. and Hunger, David J. (2002). *Strategic Management & Business Policy*. 8th Ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง กลยุทธ์การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง:

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช คำตอบในแบบสัมภาษณ์นี้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบคำถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 4 กลยุทธ์ ปัญหา และข้อเสนอแนะ การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

3. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อความของแต่ละคำถามเพื่อให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

1. วันที่สัมภาษณ์
2. ชื่อผู้ประกอบการ
3. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
4. ตำแหน่งงาน
5. ที่อยู่
6. เบอร์โทรศัพท์
7. ประเภทกิจการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1. สายพันธุ์ทุเรียนสดและลำไยสด ที่ท่านทำการส่งออก

ทุเรียน

() หมอนทอง () กระจุกม () ชะนี () ก้านยาว () อื่นๆ

ลำไย

() อีตด () ชมพู () เบี้ยวเขียว () อื่นๆ

2. ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนใดบ้าง ที่ท่านทำการส่งออก

() บรูไน () กัมพูชา () อินโดนีเซีย

() ลาว () มาเลเซีย () เมียนมาร์

() ฟิลิปปินส์ () สิงคโปร์ () เวียดนาม

3. ช่วงเดือนที่ส่งออก

4. ปริมาณมาก/น้อยเพียงใด

5. ด้านการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร พ่อค้า-จัดการกับผลผลิต (การรวมสารเคมี การใช้สารเคมี บรรจุหีบห่อ ฯลฯ) ถึงขั้นตอนขนส่งไปท่าเรือ ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ ตั้งแต่การรับซื้อตั้งแต่ฟาร์ม จนถึง การส่งไปยังสถานีขนส่ง

5.1 กระบวนการรับซื้อผลไม้ จากแหล่งผลิต ติดต่อกับแหล่งรับซื้อ ควบคุมคุณภาพของผลผลิตที่รับซื้ออย่างไร

.....

5.2 ลักษณะของผลผลิตที่รับซื้อ (SPEC สินค้า)

- สายพันธุ์ที่รับซื้อ

- เปอร์เซ็นความแก่ ของผลผลิตที่รับซื้อ

- ลักษณะของผิวพรรณ และ รูปทรง

- ความหวาน

- รับซื้อแล้วนำมาดำเนินการอย่างไร

- การตรวจสอบต่างๆก่อนการส่งออก

- การรักษาคุณภาพของผลผลิตตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

- การขนส่ง

5.3 ประเภทขนส่งที่ท่านใช้ในการส่งออกไปยังลูกค้าปลายทาง

() ทางเรือเดินทะเล () ทางรถขนส่ง () ทางเครื่องบิน

- ระยะเวลาส่งถึงปลายทาง

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางการค้าของไทยกับประชาคมอาเซียน

6.1 มาตรการทางภาษี

6.2 มาตรการที่มีใช้ภาษี

7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ มาตรการทางศุลกากรของไทย กับ ประชาคมอาเซียน ในปัจจุบัน และหลังปี 2558 อย่างไร

7.1 ปัจจุบัน

.....
.....
.....

7.2 หลังปี 2558 (เปิดอาเซียน)

.....
.....
.....

8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ มาตรการต่าง ๆ ของกรมวิชาการเกษตรของไทยกับประชาคมอาเซียน ในปัจจุบัน และหลังปี 2558 อย่างไร

8.1 ปัจจุบัน

.....
.....
.....

8.2 หลังปี 2558 (เปิดอาเซียน)

.....
.....
.....

ตอนที่ 3 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1. แนวโน้มการส่งออก ทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ในก่อนและหลัง ปี2558

1.1 ก่อนปี 2558

.....
.....
.....

1.2 หลังปี 2558

.....
.....
.....

2. ความนิยมบริโภคทุเรียนสดของประชาชนในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน

.....
.....

3. ความนิยมบริโภคลำไยสดของประชาชนในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน

.....
.....

4. ด้านการผลิต ตัวสินค้า คุณภาพ การเก็บรักษา

.....
.....

5. ด้านการตลาด

5.1 ความต้องการซื้อของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

5.2 ด้านผลิตภัณฑ์

5.3 ด้านการจัดจำหน่าย

5.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด

5.5 คู่แข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประชาคมอาเซียน

6. ด้านทรัพยากรมนุษย์

6.1 แรงงาน

6.2 ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ

7. ด้านขนส่ง

8. ขั้นตอนการส่งออก

9. ด้านข่าวสารทางการตลาดของประเทศในกลุ่มอาเซียน

9.1 การส่งเสริมจากภาครัฐ (ระบุเป็นหน่วยงาน)

.....
.....

9.2 การนำร่องเจรจาการเปิดตลาดใหม่ของภาครัฐ

.....
.....

9.3 การประชาสัมพันธ์ผลผลิตของภาครัฐให้ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนได้รู้จัก
ทุเรียนสดและลำไยสดของไทย

.....
.....

**ตอนที่ 4 กลยุทธ์ ปัญหา และข้อเสนอแนะ การส่งออกทุเรียนสดและลำไยสดสู่ประเทศในกลุ่ม
ประชาคมอาเซียน**

กลยุทธ์

.....
.....
.....

ปัญหา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

ข้อมูลปริมาณการส่งออกของทุเรียนสดและตำไยสด

ตารางที่ 1 ข้อมูลปริมาณการส่งออกทุเรียนสด พ.ศ. 2547-2556 ในกลุ่มประชาคมอาเซียน

หน่วย: ตัน

พ.ศ.	รายไตรมาส	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย
2547	1	517.30	0.00	0.00
2547	2	7,474.54	3.60	198.43
2547	3	4,143.82	0.00	1.40
2547	4	2,656.32	0.00	32.00
2548	1	2,776.09	0.00	319.30
2548	2	8,617.75	18.13	936.00
2548	3	4,987.71	1.60	369.70
2548	4	741.16	0.00	105.28
2549	1	1,304.88	1.00	227.98
2549	2	5,870.49	64.28	1,413.00
2549	3	8,185.05	2.91	18.00
2549	4	1,038.78	0.00	0.00
2550	1	2,392.35	15.24	0.00
2550	2	9,315.76	119.17	34.56
2550	3	8,750.35	0.00	0.00
2550	4	453.13	6.20	0.00
2551	1	1,647.90	0.00	0.00
2551	2	12,644.25	90.59	17.28
2551	3	8,433.45	9.35	0.03
2551	4	1,345.43	0.00	0.05
2552	1	2,326.61	2.00	0.00
2552	2	11,892.30	80.89	0.00
2552	3	10,539.81	0.00	0.00
2552	4	3,061.09	3.12	0.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

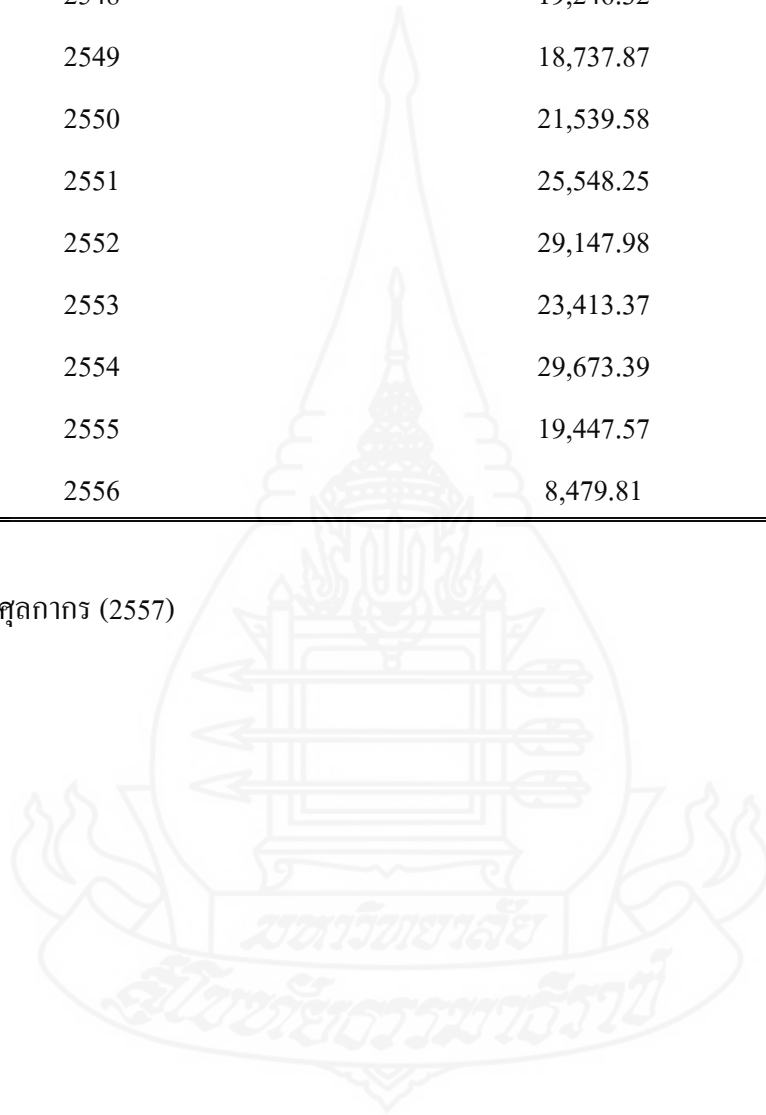
พ.ศ.	รายได้รวม	เงินโอนเข้า	ลาว	มาเลเซีย
2553	1	1,203.45	0.00	0.00
2553	2	10,732.54	182.16	50.15
2553	3	8,039.91	382.25	24.73
2553	4	1,921.38	93.03	0.00
2554	1	740.31	83.25	0.00
2554	2	16,901.15	2603.39	37.30
2554	3	7,447.05	37.98	7.20
2554	4	1,216.86	0.00	0.00
2555	1	1,452.93	0.00	0.00
2555	2	11,484.48	22.80	98.47
2555	3	4,776.79	141.12	0.00
2555	4	368.58	83.68	0.00
2556	1	333.88	21.00	0.00
2556	2	269.90	7.00	18.05
2556	3	3,588.36	0.00	0.00
2556	4	570.46	0.00	0.00

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

ตารางที่ 2 ปริมาณการส่งออกทุเรียนสดของประเทศไทย (รวมทั้งอาเซียน) พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	ปริมาณการส่งออก (ตัน)
2547	15,815.73
2548	19,246.32
2549	18,737.87
2550	21,539.58
2551	25,548.25
2552	29,147.98
2553	23,413.37
2554	29,673.39
2555	19,447.57
2556	8,479.81

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

ตารางที่ 3 ข้อมูลปริมาณการส่งออกกล้วยสด พ.ศ. 2547-2556 ในกลุ่มประชาคมอาเซียน

หน่วย: ตัน

พ.ศ.	รายไตรมาส	อินโดนีเซีย	เวียดนาม	ลาว
2547	1	3,478.55	0.00	0.00
2547	2	4,424.94	0.00	3.32
2547	3	21,801.90	0.00	92.47
2547	4	3,484.78	0.00	0.00
2548	1	3,670.92	0.00	0.00
2548	2	4,856.36	0.00	0.80
2548	3	26,393.39	1.15	5.30
2548	4	2,619.04	0.00	0.00
2549	1	2,737.20	2.00	0.00
2549	2	3,395.75	1.35	0.05
2549	3	27,742.37	815.47	391.05
2549	4	9,188.97	0.00	0.00
2550	1	6,421.95	42.00	22.24
2550	2	4,507.49	8.36	29.63
2550	3	35,259.03	1,585.03	928.71
2550	4	6,826.39	70.30	0.00
2551	1	7,278.08	116.96	52.85
2551	2	7,455.54	273.31	275.27
2551	3	19,069.57	1,217.49	1,721.49
2551	4	7,310.73	507.94	0.00
2552	1	3,933.02	320.68	4.31
2552	2	4,270.56	348.32	78.73
2552	3	56,494.58	10,990.33	3,327.64
2552	4	5,545.01	85.80	26.20

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

พ.ศ.	รายไตรมาส	อินโดนีเซีย	เวียดนาม	ลาว
2553	1	4,323.43	188.23	372.64
2553	2	6,807.31	888.80	877.10
2553	3	34,787.13	6,623.11	2,728.45
2553	4	11,477.15	88.32	5,420.51
2554	1	14,997.69	617.75	8,366.80
2554	2	10,478.38	89.42	3,197.88
2554	3	56,252.21	18,599.57	23.59
2554	4	20,202.71	13,418.39	98.53
2555	1	15,949.79	14,461.91	25.88
2555	2	14,188.93	3,450.89	0.00
2555	3	74,337.97	30,405.17	0.00
2555	4	15,218.57	21,560.37	46.20
2556	1	5,949.71	21,231.85	115.20
2556	2	12,530.26	6,006.86	92.30
2556	3	24,709.62	17,638.05	98.90
2556	4	11,279.95	33,409.50	45.80

หมายเหตุ: ในการวิเคราะห์ดัชนีฤดูกาลของปริมาณการส่งออกของประเทศเวียดนามใช้ข้อมูลปี

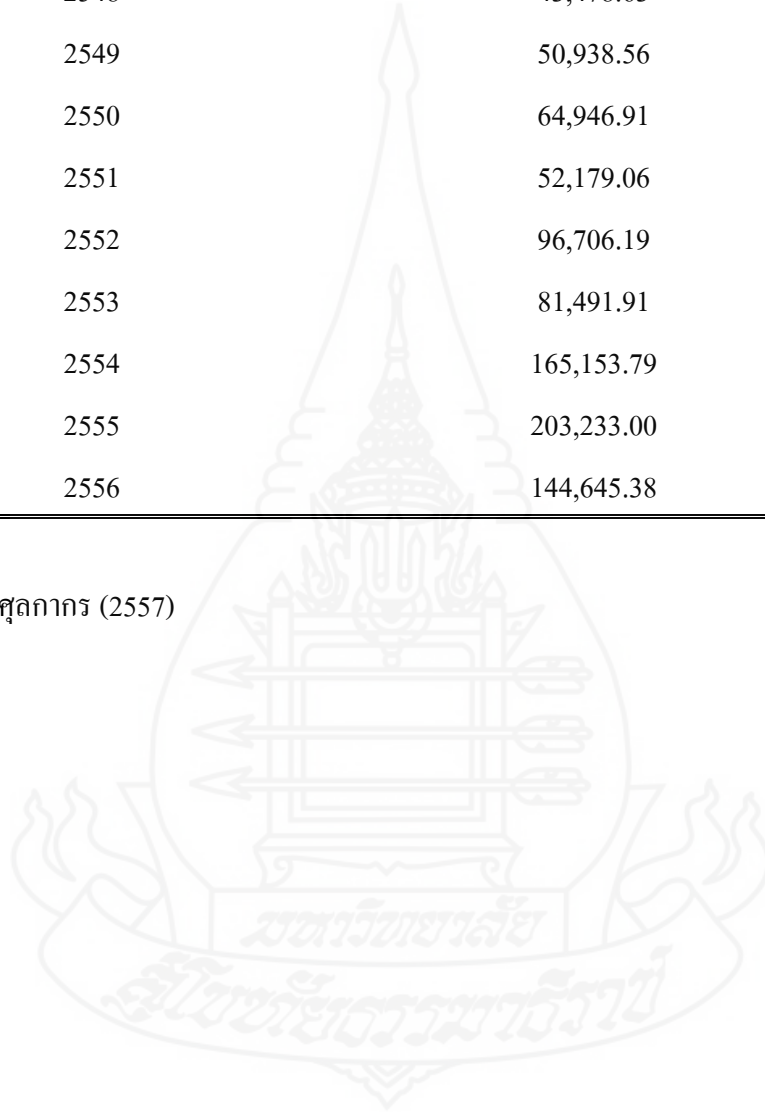
2548-2556

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกกล้วยสดของประเทศไทย (รวมทั้งอาเซียน) พ.ศ. 2547-2556

พ.ศ.	ปริมาณการส่งออก (ตัน)
2547	40,585.53
2548	43,478.63
2549	50,938.56
2550	64,946.91
2551	52,179.06
2552	96,706.19
2553	81,491.91
2554	165,153.79
2555	203,233.00
2556	144,645.38

ที่มา: กรมศุลกากร (2557)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายจักรพงษ์ หาญบุญทรง
วัน เดือน ปีเกิด	3 พฤศจิกายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอพระนครศรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. (การตลาด) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี 2532 กษ.บ. (การจัดการการผลิตพืช) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2553
สถานที่ทำงาน	บริษัท สวนสัมทรายทอง จำกัด บริษัท ซีที ฟาร์มเฟรช จำกัด
ตำแหน่ง	ผู้จัดการฝ่ายขาย

